

EUROBAROMETRUL 65

OPINIA PUBLICĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

PRIMĂVARA 2006

RAPORT NAȚIONAL

ROMÂNIA

Sondajul a fost cerut și coordonat de către Direcția Generală de Presă și Comunicare.

Raportul a fost produs pentru Delegația Comisiei Europene în România.

Documentul nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al Delegației.

Interpretările și opiniile pe care le conține aparțin exclusiv autorului.

Sumar*

Sinteză	1
Formulări esențiale	1
Moralul și încrederea.....	1
Cunoașterea instituțiilor Uniunii Europene	3
Provocări și răspunsuri	4
Orientări valorice.....	5
Încredere și optimism/pesimism	7
Încredere stabilizată la nivel ridicat.....	7
De ce au românii încredere în UE?	9
Încrederea în justiție - la nivelul din NSM	11
Încrederea în UE consistentă cu optimismul personal	12
Cunoașterea Uniunii Europene	13
Nivelul elementar de cunoaștere.....	13
Cunoaștere consistentă, slabă sau incertă	14
Rolul media în informarea despre UE	15
Probleme și răspunsuri așteptate	16
Agenda publică a românilor	16
Îngrijorări asociate Uniunii Europene.....	21
Acțiuni așteptate din partea Uniunii Europene	24
Valori.....	25
Securitate socială și tranziție.....	25
Practică religioasă.....	27
Spații identitare.....	29
Economia de energie.....	34
Concluzii	35
Anexe.....	37
Anexa 1. Modele de regresie	37
Anexa 2. Tabele : încredere și optimism	41
Anexa 3. Tabele: probleme sociale	43
Anexa 4 : Specificări tehnice.....	44
Anexa 5: Chestionar	46

*Autor: Dumitru Sandu

Abrevieri

EB Eurobarometru

EB64.2 Eurobarometru standard, date culese la nivelul a 30 de țări în perioada 11 octombrie – 15 noiembrie 2005 iar pentru România în perioada 13 octombrie - 31 octombrie 2005

EB65.2 Eurobarometru standard, date culese la nivelul a 30 de țări în perioada 27 martie – 1 mai 2006, de către TNS Opinion&Social, consorțiu creat între Taylor Nelson Sofres și EOS Gallup Europe. În România datele au fost colectate de către TNS CSOP în perioada 27 martie – 27 aprilie 2006 pe un eșantion de 1007 persoane, reprezentativ la nivel național, pentru populația de 15+ ani.

UE25 Uniunea Europeană, date la nivelul tuturor țărilor membre

UE15 Europa celor 15 sau a „vechilor state membre”

NSM Europa celor 10 noi state membre, din anul de aderare 2004

2004/2 anul EB din toamna anului 2004

2005/1 anul EB din primăvara anului 2005

2005/2 anul EB din toamna anului 2005

2006/1 anul EB din primăvara anului 2006

Tabele

Tabelul 1. “Ce înseamnă pentru dumneavoastră personal UE?”	10
Tabelul 2. Tipuri de cunoaștere a Parlamentului European (%)	15
Tabelul 3. „Când căutați informații despre Uniunea Europeană, politicile ei, instituțiile ei, pe care dintre următoarele surse le folosiți?” (%).....	15
Tabelul 4. Evaluări negative asupra situației economiei și bunăstării la nivel național și personal, EB63, EB65	16
Tabelul 5. Rangul problemelor sociale de la 1 (cea mai importantă) la 15 (cea mai puțin importantă), EB65	17
Tabelul 6. Indicatori ai situației sociale pe grupuri de țări cu agende publice similare.....	18
Tabelul 7. Temeri în legătură cu construcția Europei, 2005/1, 2006/1 (%).....	22
Tabelul 8. Frecvența participării la servicii religioase pe categorii de populație, România, EB65 (%)	28
Tabelul 9. Participare la servicii religioase funcție de afiliere religioasă și țară, EB65 (%).....	29
Tabelul 10. Atașament față de localitate, regiune, țară și spațiul european, România și UE, EB65 (%)	30
Tabelul 11. Atitudini față de reducerea consumului de energie	34

Tabelul A 1. Predictorii ai încrederii în Uniunea Europeană. România, NEM și UE15	37
Tabelul A 2. Predictorii pentru tipul de cunoaștere asupra Parlamentului European.....	38
Tabelul A 3. Predictorii ai gradului de informare despre instituțiile de bază ale UE.....	39
Tabelul A 4. Predictorii ai gradului de îngrijorare în legătură cu construcția Uniunii Europene, EB65	40
Tabelul A 5. Încredere în instituții pe țări	41
Tabelul A 6. Satisfacție și optimism, 2005-2006 (%)	42
Tabelul A 7. Informare despre UE și context media, EB65.....	43
Tabelul A 8. Opinia despre cele mai importante probleme ale țării (%)	43
Tabelul A 9. Orientări valorice	43

Figuri

Figura 1. Stări de spirit pozitive legate de trecut, prezent și viitor, EB65	2
Figura 2. Imaginea pozitivă despre Uniunea Europeană, EB65.....	4
Figura 3. Încrederea românilor în Uniunea Europeană, 2004-2006.....	7
Figura 4. Ponderea persoanelor care au încredere în UE, 2004-2006. România, NSM, UE15	8
Figura 5. Încrederea în Uniunea Europeană, EB65	9
Figura 6. Încrederea în parlament, guvern și în justiție, 2005, 2006.....	11
Figura 7. Similitudinea țărilor sub aspectul profilului de încredere în instituțiile naționale și internaționale	12
Figura 8. Ponderea celor care „au auzit despre” cinci instituții europene	13

<i>Figura 9. Ponderea persoanelor care știu numărul de state membre în UE și modul de alegere a parlamentarilor europeni .....</i>	<i>14</i>
<i>Figura 10. Teme specifice pentru agenda publică pe grupuri de țări .....</i>	<i>18</i>
<i>Figura 11. Gradul de îngrijorare legat de construcția europeană .....</i>	<i>23</i>
<i>Figura 12. Ponderea persoanelor care se așteaptă ca Uniunea Europeană să joace un rol tot mai important în viața lor de zi cu zi .....</i>	<i>23</i>
<i>Figura 13. Opinii despre acțiunile pe care Uniunea Europeană ar trebui să le realizeze cu prioritate.....</i>	<i>25</i>
<i>Figura 14. Ponderea persoanelor care acordă un sens pozitiv unor termeni referitori la orientări valorice, EB65.....</i>	<i>26</i>
<i>Figura 15. Frecvența participării la serviciile religioase, EB65 .....</i>	<i>27</i>
<i>Figura 16. Gradul de atașament față de localitate, regiune, țară și spațiu european .....</i>	<i>30</i>
<i>Figura 17. Ponderea diferitelor tipuri de identitate spațială, EB65 (%) .....</i>	<i>31</i>
<i>Figura 18. Gruparea țărilor funcție de similitudinea atașamentului spațial , EB65 .....</i>	<i>33</i>
<i>Figura 19. Ponderea persoanelor care se declară atașate de localitatea în care trăiesc, pe țări, EB65 .....</i>	<i>34</i>

Sinteză

Formulări esențiale

1. Starea de spirit a românilor la începutul anului 2006 este foarte apropiată de cea pe care aceștia au avut-o și în 2005:
  - nemulțumire față de prezent (56% în România ,comparativ cu 18% în Uniunea Europeană);
  - optimism moderat legat de viitorul apropiat (39%, comparativ cu 35% în UE) ;
  - optimism accentuat, prin raportare la situația de peste cinci ani (52% comparativ cu 40% în UE) ;
  - încredere foarte mare în Uniunea Europeană (68% la români versus 60% în NSM și 45% la nivelul UE15);
  - încredere în justiție în proporție de 34%, nivel identic cu cel din NSM, dar mai mic decât cel din UE15 (50%).
2. Agenda socială a românilor este dominată de temele economice – situația economică a țării și costul ridicat al vieții de zi cu zi. Din această agendă derivă în bună măsură evaluări și opțiuni valorice fundamentale.
  - Temele economice se regăsesc la aproape toate segmentele sociale. Ele apar ca atare și în agenda publică din UE dar sunt localizate la nivelul unor segmente sociale particulare.
  - Profilul de agendă publică are ecouri și în sfera opțiunilor de valoare unde românii pun pe primul plan teme precum securitatea socială (79%), competitivitatea (76%) și comerțul liber (71%).
  - Același profil de agendă publică explică și încrederea foarte mare pe care românii o au în UE. Sensul personal al „Uniunii Europene” este dat de „libertatea de circulație” (62% comparativ cu 51% în UE) și de „prosperitate” (50% față de 18% în UE).
  - Așteptările față de UE sunt o reflectare a agendei publice , cu accent pe combaterea sărăciei.
3. Cunoașterea instituțiilor europene se menține la un nivel relativ redus, similar cu cel din anul anterior .
4. Religiozitatea românilor - în evaluare parțială, dată numai de raportare la participarea la servicii religioase - este caracterizată prin:
  - Prezență săptămânală la serviciile religioase în proporție de 22% (comparativ cu 14% în UE15 și 36% în NSM).
  - Conformare la modelul de practică din țările ortodoxe în care participarea tipică este cea legată de sărbători (36% la români, față de 14% în NSM și 19% în UE15) și de cvasi-absența celor care declară că nu merg nici o dată la biserică (2% în România, 18% în NSM și 34% în UE15).
5. Atașamentul românilor față de diferitele spații de viață (localitate, regiune, țară, continent) sunt mai apropiate de cele ale cetățenilor din NSM decât de cele ale cetățenilor din UE15. Urmare a unei propensiuni sporite pentru integrarea europeană, ponderea românilor și a cetățenilor din NSM care aparțin tipului centrat pe propria localitate este de numai 8-10%, comparativ cu 16% în UE15.

Moralul și încrederea

Moralul românilor este caracterizat prin

- nemulțumire față de prezent
- încredere în viitor, mai ales în viitorul de orizont mediu, de peste cinci ani, nu în cel imediat și

- aprecierea că viața prezenta nu diferă considerabil de cea din trecutul de acum cinci ani (Figura 1).

Este un profil de stare de spirit specific, diferit în bună măsură de cel din UE. Prezentul este valorizat pozitiv, prin satisfacție, de 70% dintre cetățenii NSM și de peste 80% dintre cetățenii UE15. La români mulțumirea legată de prezent este prezentă numai în proporție de aproximativ 40%.

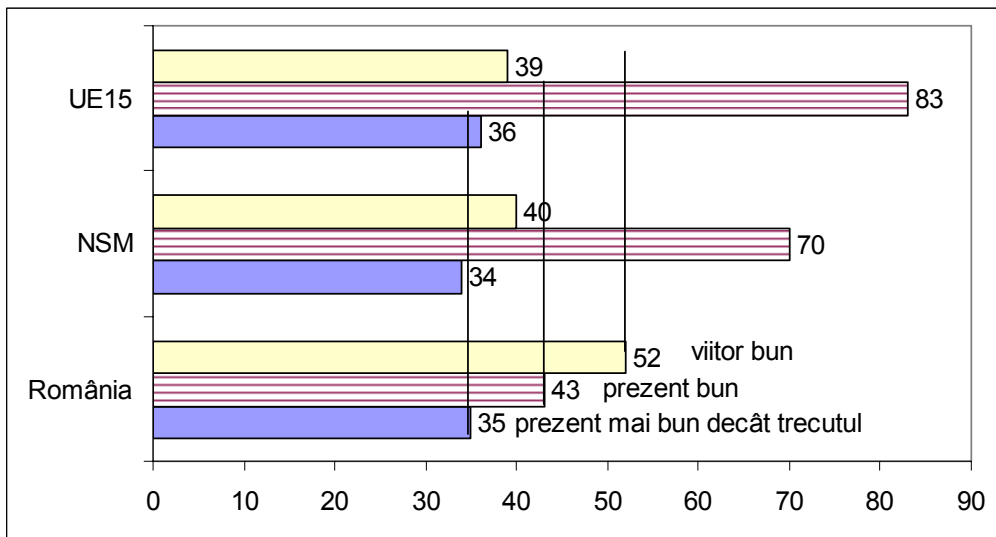

Figura 1. Stări de spirit pozitive legată de trecut, prezent și viitor, EB65

Pentru trecut estimarea stării de spirit se face prin ponderea celor care consideră că trăiesc mai bine decât acum cinci ani. Prezentul este estimat prin ponderea celor mulțumiți de viața pe care o duc. Viitorul este apreciat prin ponderea celor optimiști care speră că peste cinci ani vor trăi mai bine. Exemplu de mod de citire a datelor: 35% dintre românii intervievați în primăvara anului 2006 apreciază că trăiesc mai bine decât cu cinci ani înainte.

Prezentul față de trecut este trăit în mod similar în România și în UE. La aceasta se reduce însă similaritatea în percepția timpului între cetățeanul mediu din România și cel din UE. În rest, raportarea la prezent și la viitor sunt foarte diferite. Pentru români, viitorul este cel mai bun. Pentru persoanele din UE, mai ales pentru cele din vechile state membre ale Uniunii, prezentul este cel mai bun. Acestora din urmă viitorul le apare mai puțin atractiv decât prezentul.

Specificul românesc în materie de moral în context european este dat însă mai ales de ceea ce am numit „optimism dinamic”, optimismul celor care în prezent sunt nemulțumiți de felul în care trăiesc. În România aceștia reprezintă aproximativ 20%, față de 8% în NSM și 5% în UE15. Cifrele care indică tendințele menționate nu sunt de conjunctură ci de mare stabilitate și se regăsesc aproape neschimbate în decursul ultimului an de zile (Tabelul A 6). Optimismul nemulțumiților se manifestă în special la persoanele

- din mediul rural (22%),
- cu nivel mediu de educație (25%),
- ocupate ca muncitori calificați (25%),
- neatașate de propria localitate (28%),
- orientate europenist (38%).

Optimismul personal este legat și de percepția construcției europene: două treimi dintre cei care au încredere în UE sunt optimiști în privința propriei situații de viață peste cinci ani, comparativ cu numai 46% optimiști în categoria celor care nu au încredere în UE.

Imaginea pozitivă a românilor despre UE (Figura 2) și încrederea lor în Uniune (stabilizată la un nivel de 64-68% în ultimul an de zile), par să fie de durată, dat fiind faptul că derivă în bună măsură din agenda publică pe care o au. Încrederea în UE este reacție la o situație materială problematică, la îngrijorări legate de calitatea vieții personale, de mecanismele economice ale dezvoltării.

Cunoașterea instituțiilor Uniunii Europene

Deși datele disponibile în chestionar nu sunt foarte detaliate pe tematică instituțională, ele permit aprecierea unei stabilități în privința nivelului de cunoaștere pe care românii îl au în legătură cu instituțiile europene. Pe teme mai des tratate în media, precum numărul de state membre în UE, starea de informare s-a îmbunătățit (creștere de la 26% la 35% persoane care știu numărul corect de state). Pe alte teme, precum modul de alegere a parlamentarilor europeni, persistă cunoașterea slabă a regulilor (Figura 8).

În legătură cu instituția Parlamentului european am putut detalia situația prin considerarea simultană a răspunsurilor la întrebări de tipul „ați auzit despre..” și „știți cum..” (Tabelul 2). Au rezultat patru tipuri de cunoaștere instituțională :

- consistentă (a auzit de instituție și știe detalii de funcționare),
- slabă (a auzit de instituție dar nu știe detalii),
- incertă (nu a auzit de instituție dar ulterior dă un răspuns aproximativ corect asupra detaliilor de funcționare a instituției),
- inexistentă (nici nu a auzit și nici nu aproximează un răspuns corect asupra detaliilor de funcționare).

În România, informarea consistentă asupra Parlamentului European este la nivelul a 27% din populația investigată, de două ori mai puțin decât în UE. Predomină informația slabă, de tipul „am auzit despre..” nedublată de cunoaștere detaliată. Informația consistentă despre UE este specifică tinerilor cu educație superioară din orașele mici sau medii, cu consum mare de media și cu încredere sporită în UE (Tabelul A 2). Informarea slabă asupra UE pare să fie specifică tinerilor cu nivel mediu de educație. În genere, în România, informarea despre UE tinde să fie mai bună la bărbații cu nivel superior de educație, sub 40 de ani, din orașele mici sau medii, cu consum mare de media, mulțumiți de felul în care trăiesc.

Sub aspectul canalelor de informare despre UE, românii apelează , ca și restul europenilor, în principal la televizor (peste 70%). Internetul încă este foarte puțin utilizat din simplul motiv că numai 15% dintre români au internet acasă, față de 46% , procentul corespunzător pe total UE. Decalajul de mod de informare este legat nu numai de internet ci și de ziare. Românii folosesc ziarul pentru informare asupra Uniunii numai în proporție de aproape 25%, față de 41% , procentul corespunzător în UE.

Întrebare: QA13. În general, aveți o imagine foarte pozitivă, relativ pozitivă, neutră, relativ negativă sau foarte negativă despre Uniunea Europeană?

Răspunsuri: Foarte pozitivă + Destul de pozitivă

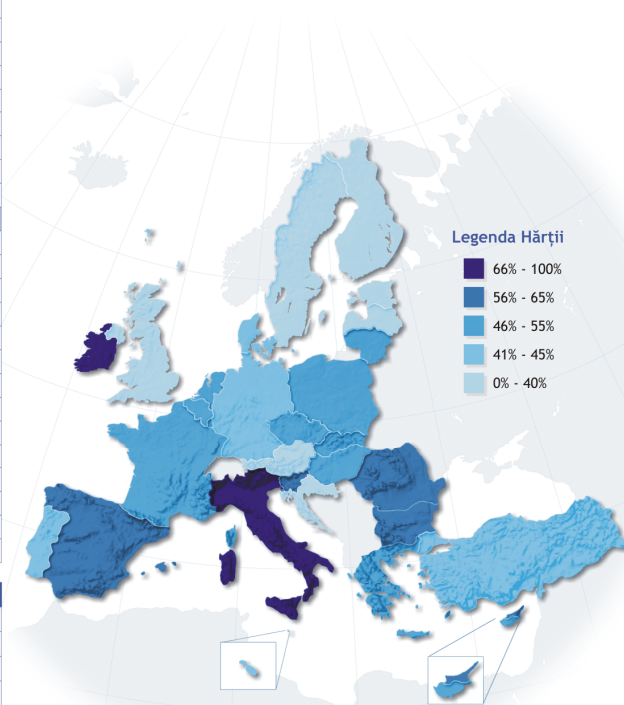
Rezultatele pe Țări

	Irlanda	73%
	Italia	68%
	Spania	61%
	Slovenia	59%
	Cipru*	55%
	Polonia	55%
	Belgia	54%
	Grecia	54%
	Luxemburg	54%
	Ungaria	53%
	Lituania	53%
	European Union (xx) (25)	50%
	Republica Cehă	50%
	Slovacia	50%
	Franța	48%
	Olanda	46%
	Portugalia	45%
	Malta	45%
	Germania	43%
	Danemarca	41%
	Estonia	40%
	Suedia	39%
	Letonia	36%
	Anglia	34%
	Austria	32%
	Finlanda	30%

* CY(tcc) = 61%

Alte țări

	România	64%
	Bulgaria	59%
	Turcia	43%
	Croatia	35%

Legenda Hărții

66% - 100%
56% - 65%
46% - 55%
41% - 45%
0% - 40%

Figura 2. Imaginea pozitivă despre Uniunea Europeană, EB65

Provocări și răspunsuri

Agenda publică românească este bine specificată, cu profil distinct de cel din NSM sau din UE15:

- Românii sunt cel mai mult îngrijorați de problemele economice ale țării. Pe locul doi urmează prețurile iar cu rangul trei sunt șomajul și infracționalitatea. În UE tema principală de îngrijorare este șomajul. Pe locul al doilea este sănătatea în NSM și infracționalitatea în UE15 (Tabelul 5, Tabelul A 8).
- Imigrarea ilegală și terorismul ocupă un loc mult mai important în conștiința publică a îngrijorărilor la nivel de UE15, comparativ cu NSM.
- Interesul pentru imigrare este marginal în România (rangul 15), comparativ cu situația din NSM (rangul 11) sau din UE15 (rangul 4).
- Interesul pentru combaterea terorismului este situat, în România, între nivelul relativ ridicat din UE15 și cel relativ redus din NSM.
- Tematica sănătății este mult mai mult în atenția publicului din NSM (rangul doi) decât în cazul celui din UE15 (rangul 5) sau din România (rangul cinci).

Opiniile despre agenda publică națională și cele referitoare la așteptările despre Uniunea Europeană se leagă între ele pe modelul provocare-răspuns. Problemele de pe agenda

națională sunt provocările la care cetățenii așteaptă răspunsuri și din partea Uniunii Europene. Desigur, nu numai din partea UE ci și a instituțiilor naționale. Datele disponibile permit însă măsurarea gradului în care așteptările referitoare la acțiunile UE sunt asociate cu percepția problemelor naționale. În cazul României¹:

- Acțiunile UE referitoare la reducerea sărăciei sunt percepute ca necesare în special de către cei care definesc agenda națională în termeni de probleme economice și de prețurile mult prea ridicate comparativ cu veniturile. Cei care apreciază că problemele naționale sunt legate și de criminalitate sunt foarte puțin interesați de acțiuni în domeniul reducerii sărăciei.
- Nevoia de acțiuni UE pentru reducerea șomajului este definită, firesc, drept prioritară de către persoanele care consideră că șomajul este o problemă importantă la nivel național².
- Cerea socială sporită pentru acțiuni de informare din partea UE este afirmată mai ales de către cei care definesc agenda publică națională în termeni de criminalitate, creșterea traficului de droguri și sărăcie economică.
- Nevoia de acțiuni UE pentru garantarea produselor alimentare este manifestă în special la persoanele care acuză probleme grave de sănătate și educație la nivel național dar și de cele care se tem de taxe prea mari. Este ca și cum un segment semnificativ dintre românii preocupați de sănătate și educație ar spune „credem că pentru problemele de sănătate pe care le avem și la taxele pe care le plătim este normal și necesar să fim protejați în mai mare măsură contra calității proaste a alimentelor pe care le găsim pe piață”.
- Măsuri suplimentare pentru implementarea Euro par să fie una dintre soluțiile pe care le văd cei îngrijorați de șomajul la nivel național.
- Cerința de acțiuni pentru protecția mediului, susținute de la nivelul UE, este răspunsul în oglindă al percepției problemelor de mediu în context național.
- Măsurile pentru garantarea drepturilor individuale și pentru afirmarea democrației în spațiul național, cu sprijinul UE, sunt văzute ca necesare în special de către cei care sunt îngrijorați de problemele de educație și viață economică la nivelul țării.
- Un procent relativ redus dintre românii intervievați (6%), susține că un rol important al UE este „să ureze bun venit noilor țări membre”. La nivel de conștiință socială difuză acest „bun venit” pare să însemne acțiuni pentru reducerea criminalității și pentru reducerea taxelor. Altfel spus, este de așteptat ca imaginea despre UE să devină cu atât mai bună cu cât impactul Uniunii va fi mai puternic în sensul reducerii crimei organizate, traficului de droguri și taxelor.

Orientări valorice

Agenda publică are ecouri inclusiv la nivelul a ceea ce oamenii consideră dezirabil sau pozitiv inclusiv la nivel de percepție asupra unor teme relativ abstracte. Reflex al unei astfel de agende este și percepția covârșitor pozitivă asupra temelor legate de securitate socială dar și de competitivitate și comerț liber. Față de cetățeanul mediu din UE, românii

- pun accent mai mare pe protecționism,
- se arată a fi mai interesați de administrație publică,
- manifestă un interes mai redus pentru globalizare și reformă.

În planul vieții religioase, al practicii de participare la servicii religioase, românii sunt caracterizați prin:

- practică accentuată, de frecvență săptămânală, pentru aproximativ o cincime dintre cetățeni,

- practică de tip lunar , la una sau trei luni, pentru un sfert dintre persoane,
- practică de sărbători pentru aproape o treime dintre cei cu afiliere religioasă declarată,
- număr nesemnificativ de persoane care își declară o afiliere religioasă dar nu merg la biserică sau la casele de rugăciuni.

Religiozitatea de spațiu public pare să fie mai accentuată decât în alte țări de tradiție ortodoxă din Europa (Tabelul 9) dar relativ necomparabilă cu cea din țările de profil catolic sau protestant. În spațiul catolic este specifică o distribuție relativ egală, de câte aproximativ o cincime dintre persoane pentru participarea săptămânală, lunară sau de sărbători. În spațiul protestant , participarea săptămânală sau lunară la serviciile religioase este mult mai rară.

În România, participanții cei mai activi la serviciile religioase sunt femeile vârstnice, relativ sărace și cu educație redusă, locuind la sate sau în orașe mici. Credinciosul practicant mai ales „de sărbători” este , în România, mai ales bărbat cu stare materială bună, mulțumit de propria viață.

Afilierile de tip identitar-spațial sunt puternic conturate în România dar și în spațiul UE. La nivelul României segmentul cel mai important este cel al persoanelor care declară că sunt foarte atașate țară și de spațiul european (UE sau Europa).

Modelul de orientare identitar-spațială pe care îl au românii este foarte asemănător cu cel al polonezilor și al ungurilor (Figura 17).

Încredere și optimism/pesimism

Încredere stabilizată la nivel ridicat

Românii se raportează, în continuare, la Uniunea Europeană cu foarte mare încredere. În primăvara anului 2006 ponderea celor care declarau că au încredere în Uniunea Europeană era de 68%, la un nivel egal cu cel din primăvara anului anterior. Scăderea scorului de încredere la 64% în toamna anului 2005 a fost una temporară sau legată de simple fluctuații de eșantionare (Figura 4).

Cu datele din primăvara lui 2006, pe o durată mai mare de timp, se poate constata o tendință de stabilitate a încrederii, la nivelul 64-68%. Neîncrederea se menține la nivelul constant de o cincime din populație. Fluctuațiile au loc mai ales pe seama celor indeciși, cu variație între 12-16% în ultimul interval de un an de zile (Figura 3). Ele se pot datora însă în bună măsură și fluctuațiilor firești legate de modul de măsurare, de eșantionare în speță.

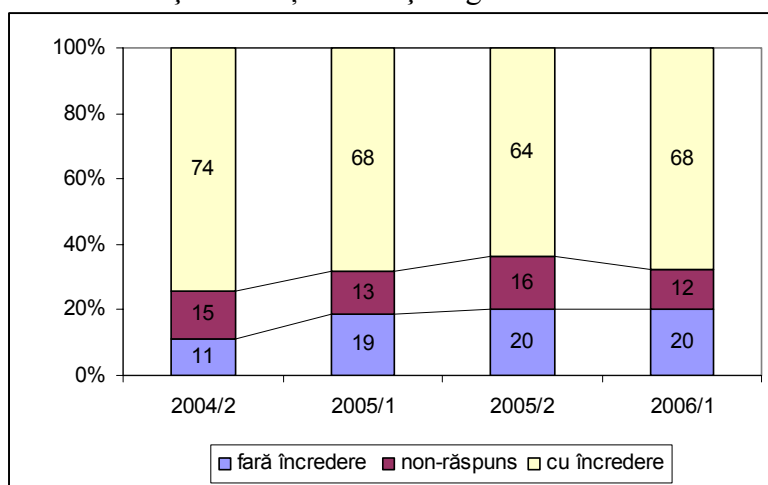

Figura 3. Încrederea românilor în Uniunea Europeană, 2004-2006

Ca și în sondajele anterioare, scorul de încredere în Uniune se menține mai mare în urban (71%) decât în rural (63%). Decalajul respectiv s-a dublat, practic între 2004 și 2006, de la Eurobarometrul 62 (EB62) la Eurobarometrul 65 (EB65). Trendul social pare să fie cel al cristalizării unei imagini publice care localizează câștigătorii integrării europene mai mult în urban iar perdanții acesteia mai mult în rural.

Dinamica speranțelor asociate cu Uniunea este însă diferențiată puternic în interiorul celor două medii rezidențiale funcție de natura grupului de referință. Sporuri consistente de încredere în UE se înregistrează, pentru români, între toamna 2005 și primăvara 2006:

- în urban, pentru
  - tinerii de 15-24 de ani, de la 70% la 80%
  - persoanele cu educație superioară, de la 68% la 77%
  - persoanele mulțumite de felul în care trăiesc, de la 71% la 80%
- în rural, pentru
  - persoanele cu studii elementare, de la 42% la 55%
  - femei, de la 55% la 63%
  - vârstnici, de la 48% la 60%.

Reducerea de scor de încredere sunt puternice în special

- în urban, pentru populația cu nivel redus de educație, de la 55% la 41%
- în rural, pentru tinerii de 15-24 de ani, de la 72% la 63%.

Rezultă că tinerii educați din mediul urban se simt a fi printre principalii câștigători ai tranziției de integrare în UE. În jumătatea de an dintre ultimele eurobarometre ponderea celor care au încredere în UE în total tineri cu studii superioare din orașe crește cu 14 puncte procentuale, de la 68% la 82%. Declinul cel mai important se înregistrează tot la un segment de tineri, la cei care locuiesc în rural și au studii elementare. Este o reducere cu zece puncte procentuale, de la 60% la 50% între EB64 și EB65. Scăderea încrederii tinerilor cu educație redusă din mediul rural este una bine structurată. Ea s-a manifestat clar începând din primăvara anului 2005 când nivelul de încredere în Uniune pentru acest segment de populație era foarte ridicat, de 80%.

Sporul ușor de nivel de încredere din ultima jumătate de an, între toamna 2005 și primăvara 2006, nu este specific României. Se regăsește, cu intensități similare, și la nivel de UE25. În special populația din noile state membre (NSM) a manifestat o tendință mai puternică a sporului de încredere în UE (Figura 4). Se pare că după valul de indiferență asociat cu votul împotriva constituției UE (la nivelul Franței și al Olandei) s-a produs un gen de redresare a atitudinii favorabile Uniunii.

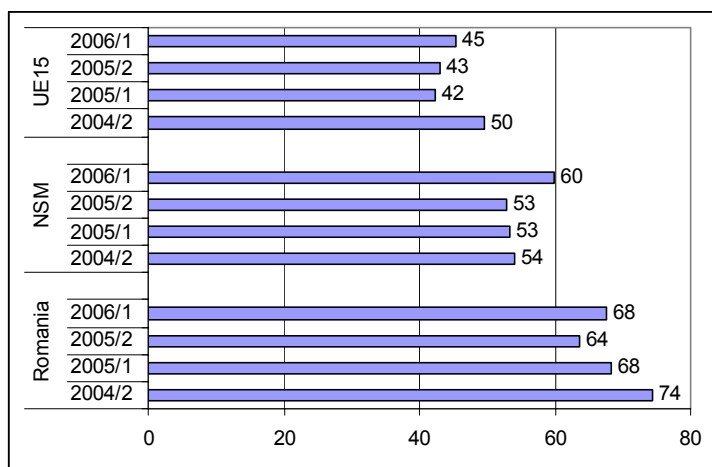

Figura 4. Ponderea persoanelor care au încredere în UE, 2004-2006. România, NSM, UE15
 În serie europeană România se află pe locul doi, după Ungaria, în privința scorului de încredere în UE. Diferențele sunt însă reduse și se poate considera că ambele țări se află la un nivel relativ egal din perspectiva scorului de încredere discutat (Figura 5).

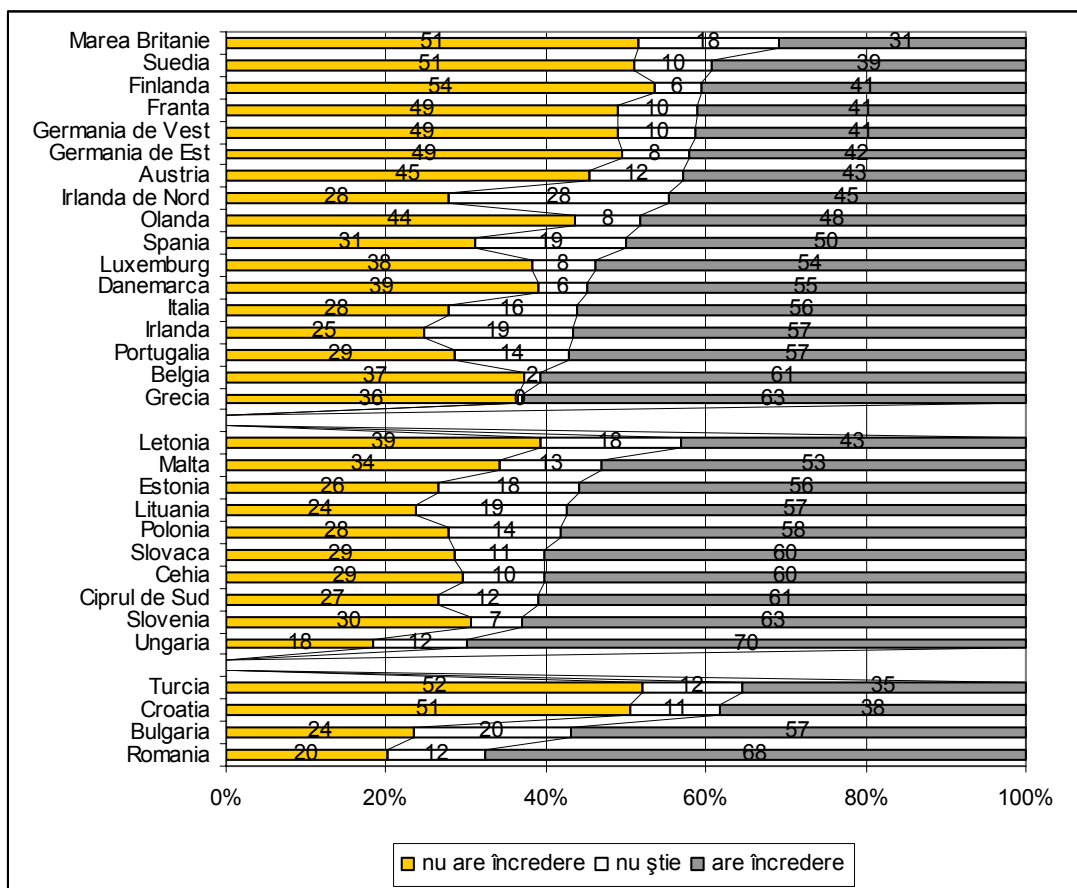

Figura 5. Încrederea în Uniunea Europeană , EB65

De ce au românii încredere în UE?

Încrederea mare a românilor în Uniunea Europeană pare să fie legată de raportul între nevoile și aspirațiile pe care le au și ceea ce percep că le poate aduce aderarea și, ulterior integrarea în această instituție macroregională. Sensul personal al UE, captat prin răspunsurile la întrebarea „Ce înseamnă pentru dumneavoastră personal UE?”, este cel care lămurește în bună măsură ce așteaptă românii de la integrarea în UE.

Pe ansamblu Uniune, libertatea de călătorie sau de migrație apare ca fiind motivul dominant de raportare pozitivă la UE (Tabelul 1). Din acest punct de vedere românii sunt în deplin acord cu cetățenii din UE. Valorizarea libertății de circulație este de peste 60% la românii intervievați. Procentul este similar în NSM și considerabil mai mic în UE15.

Dincolo de acest aspect, profilul de motive pentru susținerea Uniunii este în bună măsură diferit la români. Pe locul doi în ierarhia românească a acestor motive apare prosperitatea. 50% dintre intervievații români apreciază că pentru ei Uniunea înseamnă prosperitate. Procentele corespunzătoare sunt mult mai mici în cadrul UE – 23% în cazul NSM și numai 17% în UE15.

Caseta 1. De fapt, ce înseamnă “am încredere în Uniunea Europeană”?

Pentru o țară precum România, în prag de aderare la Uniunea Europeană, investigarea așteptărilor pe care populația le are în legătură cu procesul respectiv este, firesc, de maximă relevanță. Reacțiile la schimbările aduse de aderare vor fi funcție nu numai de resurse personale, de natura schimbărilor instituționale ci și de natura așteptărilor față de Uniune. Aceste așteptări sunt mai precise sau mai difuze. Sunt precise atunci când sunt formulate ca răspunsuri la întrebări de tipul: „Ce înseamnă pentru dumneavoastră personal Uniunea

Europeană?” (pace, prosperitate, democrație, libertatea de a călători, diversitate culturală etc.); ce acțiuni ar trebui să realizeze UE cu prioritate; joacă Uniunea Europeană un rol pozitiv sau negativ în legătură cu combaterea infracționalității, transportul public, educația, pensiile etc. Există însă și așteptări difuze care sunt exprimate în răspunsuri legate de încrederea în Uniune. Ceea ce se cheamă „încredere” nu este nimic altceva decât o așteptare pozitivă față de comportamentul unui actor social în condiții de incertitudine.

Încrederea în UE exprimă o astfel de așteptare, cu surse multiple, diferite. Oamenii au sau nu au încredere în Uniune din motive foarte diferite. Funcție de resursele și problemele pe care le au ei atașează Uniunii diferite speranțe/îngrijorări. Acestea sunt cele care dau „sensul personal al Uniunii Europene” (întrebările QA14 din formularul de sondaj). Legătura între încredere/neîncredere și sensul personal al UE este cea care permite identificarea motivelor de afirmare a unor sentimente de încredere/neîncredere.

Deși UE este o instituție macroregională, abstractă, atitudinea față de ea este puternic legată cu sentimente de optimism/pesimism în plan personal. Ecoul încrederii în UE asupra optimismului personal este mai puternic în noile state membre (NSM) ale Uniunii decât în vechile state membre (UE15).ⁱⁱⁱ Respondenții din România sunt mai aproape de modelul din NSM cu optimism personal puternic asociat cu încrederea în UE decât de modelul din UE15.

Sensul personal al Uniunii pentru cetățenii din UE nu este, pe rang secund, cel de prosperitate personal-familială ci cel economic, asociat cu mișcarea pieței libere, simbolizată prin EURO. Altfel spus, pentru românul mediu UE înseamnă speranță că va trăi mai bine iar pentru cetățeanul mediu din UE Uniunea semnifică posibilități suplimentare de dezvoltare economică, de consolidare a pieței europene.

Cel de-al treilea motiv pentru care românii susțin UE este legat de valorizarea păcii și a democrației. Asocierea între speranțele de democrație și UE este deosebit de puternică în cazul românilor.

O analiză mai atentă a factorilor care determină încrederea în UE la nivel individual relevă o situație cu puternic grad de specificitate în profilul motivațional al românilor (Tabelul A 1):

- în România susținătorii cei mai puternici ai UE sunt persoane cu stare materială bună. În UE15 situația este opusă, cu susținere mai puternică din partea celor care tind să fie sub media de bunăstare. În NSM aspectul respectiv nu pare să fie semnificativ asociat cu încrederea în UE.
- Consumul de mass-media stimulează o atitudine pozitivă față de Uniune numai în NSM, nu și în România sau în UE15. De aici nu decurge că mass-media nu este importantă în România pentru structurarea imaginii față de UE ci numai că alți factori, precum starea materială tind să joace un rol mai important^{iv}.
- UE ca spațiu de prosperitate pare să stimuleze percepția pozitivă asupra UE în mai mare măsură în România decât în UE^v.
- Sensul politic al UE ca mediu de democrație sporită este mai puternic manifest în cazul românilor decât al cetățeanului mediu din UE.
- Convingerea că integrarea europeană nu aduce o pierdere a identității culturale susține încrederea în Uniune și pentru românul mediu și pentru cetățeanul mediu al UE. Această susținere este maximă în UE15, de intensitate medie în România și minimă în NSM.

Tabelul 1. “Ce înseamnă pentru dumneavoastră personal UE?”

UE înseamnă	UE15	NSM	România
libertate de călătorie/migrație	49	60	62
Euro	42	29	24
pace	33	30	41
diversitate culturală	28	19	20

un cuvânt mai greu de spus în lume	27	24	20
"risipa de bani"	24	10	6
democrație	24	26	41
birocrație	22	17	4
control slab la frontiere exterioare	21	9	6
șomaj	19	15	13
"mai multe infracțiuni"	17	12	7
prosperitate	17	23	50
"pierdere identitate culturală"	14	7	5
protecție socială	10	10	30

Exemplu de mod de citire a datelor: 62% dintre români intervievați consideră că pentru ei, la nivel personal, UE înseamnă „libertate de a călători, studia și lucra oriunde în Uniunea Europeană”.

Încrederea în justiție - la nivelul din NSM

Pentru români ca și pentru majoritatea cetățenilor din NSM, încrederea în UE și în ONU este mai mare decât cea în raport cu instituțiile naționale (Figura 6, Tabelul A 5).

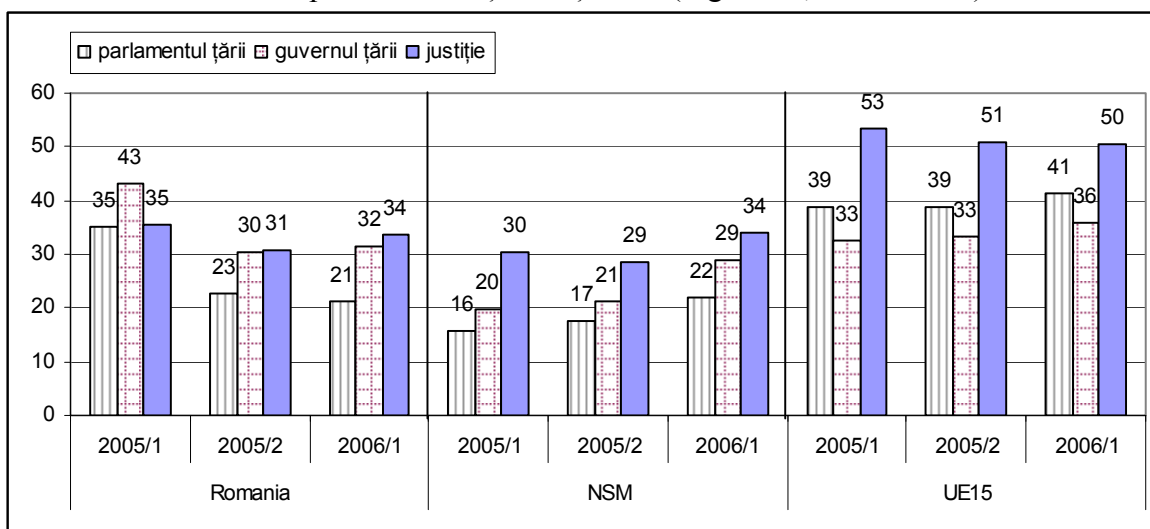

Figura 6. Încrederea în parlament, guvern și în justiție, 2005, 2006

Modul în care cetățenii unei țări „se leagă” de diferite instituții este diferit :

- Modelul românesc de încredere instituțională se apropie cel mai mult de cel din Cehia, Slovacia, Polonia, Bulgaria și Lituania (Figura 7).
- Profilul de încredere instituțională pentru români se opune celui din Austria, Finlanda, Luxemburg, Finlanda etc. în care încrederea este mai mare în instituțiile naționale decât în cele internaționale.
- Diferă puternic și de situația în care încrederea este redusă în orice tip de instituție, precum în Franța, Croația, Letonia, Germania de Est etc.

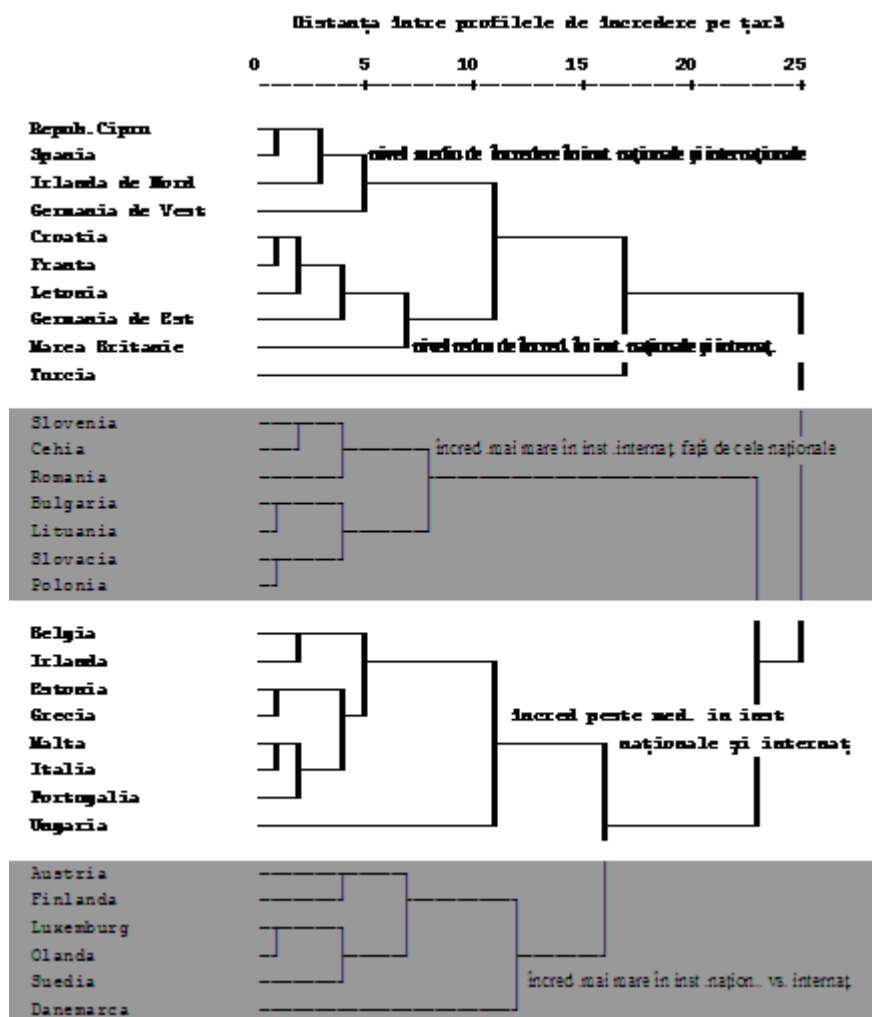

Figura 7. Similitudinea țărilor sub aspectul profilului de încredere în instituțiile naționale și internaționale

Graf generat prin analiza cluster cu legături complete, distanțe euclidiene, variabile standardizate cu scorul z. Pentru clasificare am folosit doua scoruri factoriale – încredere în instituții internaționale, UE și ONU, și încredere în instituții naționale - guvern, parlament, justiție și partide politice. Cu cât două țări sunt unite prin bare verticale mai apropiate de valoarea 0 de scală, cu atât similitudinea dintre ele este mai mare sub aspectul profilului de încredere. România, spre exemplu, are asemănare maximă din acest punct de vedere, cu Cehia și Slovenia.

În România începutului de an 2006, încrederea în justiție revine practic la nivelul din primăvara anului 2005, la scorul de 34%. Este un nivel relativ egal cu cel al încrederii în guvernul țării. Parlamentul și partidele politice se află mult mai jos în scala aprecierii publice. Modelul românesc de încredere în instituțiile interne seamănă mult mai mult cu cel din NSM decât cu cel din UE15. Este un model în care minimumul este dat de raportarea la partide politice și parlament, maximum de încrederea în justiție iar nivelul intermediar este asociat cu încrederea în guvern.

Încrederea în UE consistentă cu optimismul personal

Așteptările pozitive comunică între ele, se contamenează reciproc. Acesta este cazul și cu încrederea în Uniunea Europeană și diferitele variante de optimism personal sau social:

- Două treimi dintre cei care au încredere în UE sunt optimiști în legătură cu propria situație de viață peste cinci ani. Pentru cei care nu au încredere în Uniune, ponderea

respectivă este mult mai mică, de numai 46%. Astfel de procente vorbesc pentru cazul în care am considera că încrederea în UE determină optimismul personal.

- La fel de legitimă este însă și ipoteza că optimismul personal se reflectă și în încrederea acordată UE. Din totalul celor care cred că vor trăi mai bine peste cinci ani, cei care au încrederea în UE este de 77% față de numai 50%, procentul corespunzător pentru cei care sunt pesimiști.

Tendința de stabilitate pe care o înregistrăm în legătură cu încrederea românilor în UE apare și la nivelul satisfacției și optimismului lor legate de situația personală (Tabelul A 6):

- Ponderea persoanelor care cred că peste cinci ani vor trăi mai bine se menține în jurul valorii de 50%.
- Ponderea celor care în prezent sunt nemulțumiți de felul în care trăiesc dar cred că peste cinci ani o vor duce mai bine (optimism dinamic) rămâne în ultimul an de zile la nivelul de 20%. Este un procent mult mai mare decât în NSM (8%) sau decât în UE15 (5%).
- Procentul celor mulțumiți de felul în care trăiesc este iarăși stabilizat în jurul valorii de 45%, mult mai mic decât în NSM (70%) sau în țările din UE15 (84%).

Optimismul societal – referitor la locurile de muncă, protecția mediului, asistența socială sau calitatea vieții – se păstrează la procente apropiate de 50-55% (Tabelul A 6).

Cunoașterea Uniunii Europene

Nivelul elementar de cunoaștere

Cunoașterea difuză, de tipul “am auzit despre..” este, în cazul românilor, de maximă intensitate în legătură cu Parlamentul European (84%) și minimă prin raportare la Curtea de Justiție a Comunităților Europene (60%).

Ierarhia de cunoaștere a instituțiilor europene este similară în România și în NSM (Figura 8). La nivelul cetățenilor din UE15 se înregistrează o valorizare mai accentuată a Băncii Centrale Europene și a Curții de Justiție. În intervalul dintre EB64 și EB65 informația difuză despre instituțiile europene a rămas cam la același nivel în România. Excepția o constituie numai raportarea la Banca Centrală Europeană. În acest caz ponderea celor care au auzit despre instituția respectivă a crescut de la 54% la 69% în decursul intervalului menționat. Ar putea fi un efect al dezbaterii din media și din spațiul politic referitoare la fondurile europene, capacitatea țării de a absorbi aceste fonduri etc.

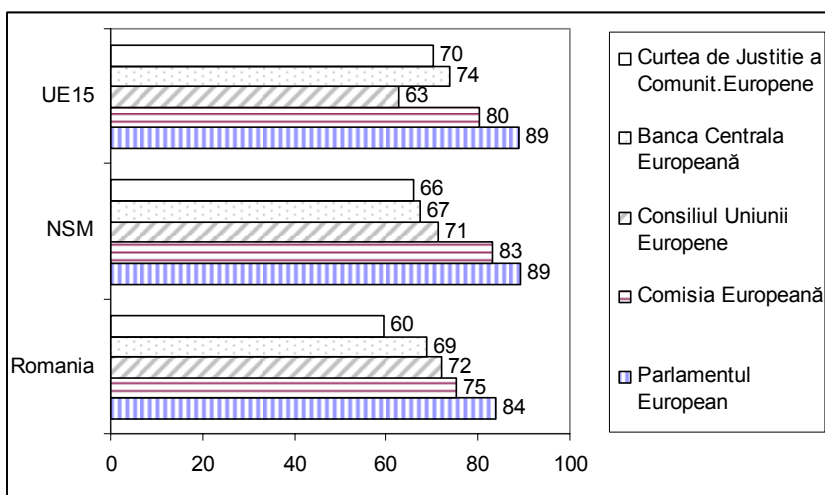

Figura 8. Ponderea celor care „au auzit despre” cinci instituții europene

Cunoștințele românilor despre UE par să fi rămas la un nivel similar cu cel anterior (Figura 9) :

- Același procent de 28% persoane care știu cum se alege Parlamentul European .
- Un spor de cunoaștere a numărului de state membre ale UE în ultima jumătate de an, de la 26% la 35%.

Ipoteza pe care am formulat-o în volumul anterior de analiză a datelor din EB64 este susținută de date. În decursul anului 2005 a avut loc o reducere a încrederii în UE iar ca reflex al ei am considerat a fi și reducerea gradului de informare în legătură cu instituțiile de bază ale UE. Pe ultimul interval de timp, între EB64 și EB65 încrederea în UE are o ușoară creștere, de la 64% la 68%. Greu de spus cât este creștere reală și cât efect de mod de culegere a datelor.

Nivelul mediu de cunoștințe ale românilor legate de UE se menține în continuare sub cel al cetățeanului mediu din UE.

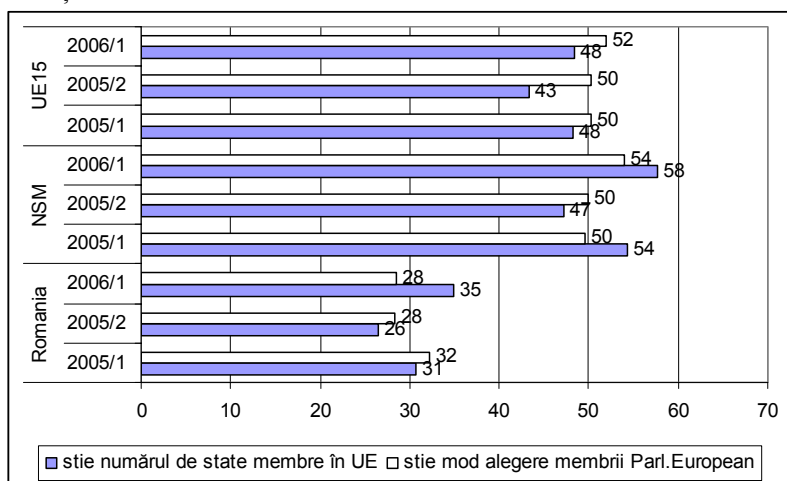

Figura 9. Ponderea persoanelor care știu numărul de state membre în UE și modul de alegere a parlamentarilor europeni

Exemplu de mod de citire: 35% dintre românii intervievați în primăvara anului 2006 dau răspunsul corect la întrebarea despre numărul statelor membre ale UE, față de numai 26% în toamna anului 2005.

Persoanele din România care au cel mai bun scor de cunoaștere a instituțiilor UE sunt (Tabelul A 3) :

- bărbații tineri,
- cu nivel sporit de educație,
- expunere mare la transmisii TV și de radio și
- mulțumiți de propria situație de viață.

Cunoaștere consistentă, slabă sau incertă

Cunoașterea socială a instituțiilor europene este difuză, contradictorie, cu grade diferite de structurare. Caracteristica respectivă este evidentă în legătură cu modul în care persoanele interviuate se raportează la Parlamentul European. După cum am menționat deja, 84% dintre românii intervievați declară că au auzit de Parlamentul European. Numai o treime dintre aceștia (sau 27% din total eșantion) știu însă cum se aleg membrii Parlamentului. Ei sunt cei care au o cunoaștere consistentă pe tema respectivă. Peste 50% din persoanele interviuate în România au o cunoaștere slabă asupra instituției în discuție. Aceste sunt cele care declară că au auzit de Parlamentul European dar nu știu cum se aleg membrii săi (Tabelul 2). La cealaltă extremă sunt cei care nici nu au auzit de Parlamentul European și nici nu declară că ar ști cum se aleg membrii acestuia (14%). Cu o pondere foarte redusă apar și

cei cu informare incertă , cei care pe de o parte declară că nu au auzit de Parlament dar pe de alta susțin că știu cum se aleg membrii săi.

Tabelul 2. Tipuri de cunoaștere a Parlamentului European (%)

	a auzit de Parlament. European	știe cum se aleg membrii Parlamentului European	România	NSM	UE15
lipsă de informare	nu	nu	14	7	7
informare incertă	nu	da	2	4	4
informare slabă	da	nu	57	39	41
informare consistentă	da	da	27	50	48
			100	100	100

În NSM și în UE15 predomină persoanele cu informare consistentă, la un nivel apropiat de 50%. În România dominantă este categoria celor cu informare slabă, de tipul “am auzit dar nu știu”. Deși tipologia de cunoaștere menționată a putut fi testată numai în legătură cu o instituție europeană este probabil că variantele ei se regăsesc și în modul de raportare la alte instituții.

Dintre cele 11 țări pentru care predomină cunoașterea slabă în legătură cu Parlamentul European, 8 sunt din fosta arie comunistă (România, Croația, Letonia, Ungaria, Germania de Est, Bulgaria, Cehia) iar trei aparțin de UE15 (Suedia, Franța și Portugalia).

Rolul media în informarea despre UE

Accesul la internet are încă un rol redus, nesemnificativ , în structurarea cunoștințelor despre UE la nivelul României (Tabelul A 3, Tabelul A 3). Situația contrastează cu cea din UE unde conectarea la internet, la domiciliu, exercită o clară influență pozitivă asupra documentării referitoare la UE. Faptul poate fi pus în primul rând în relație cu ponderea de numai 15% persoane din România care au acces la internet de acasă, față de 46%, ponderea corespunzătoare în UE (Tabelul A 7).

Trei sferturi dintre români apelează la televizor ca sursă favorită de informare despre UE. Situația este similară și pentru cetățeanul mediu din Uniune. (Tabelul 3). Pe locurile doi și trei și patru la români urmează radioul , ziarele și prietenii cu scoruri de aproximativ 40% și respectiv 25% și 24%.

În ierarhia europeană, pentru același tip de informare, ziarele și internetul au un rol mult mai important (Tabelul 3).

În interiorul României diferite segmente sociale au profiluri diferite sub aspectul canalelor de documentare despre Uniune:

- elevii și studenții sunt segmentul cel mai activ în folosirea internetului , cu un procent de utilizare de 40% comparativ cu media națională de 15%;
- impactul de informare al radioului este mul mai mare la sat decât la oraș și pentru cei cu educație medie și superioară comparativ cu cei care au educație redusă;
- cunoașterea prin rude-prieteni-colegi este mai accentuată la orășeni decât la săteni și la cei cu studii superioare comparativ cu cei care au educație redusă;
- segmentul cel mai puțin interesat de astfel de informații este cel al populației cu nivel redus de educație școlară.

Tabelul 3. „Când căutați informații despre Uniunea Europeană, politicile ei, instituțiile ei, pe care dintre următoarele surse le folosiți?” (%)

sursa de informare despre UE	România							UE25
	rural	urban	educație redusă	educație medie	educație superioară	elevi	total țară	
TV	78	74	65	80	83	67	76	70
ziare	24	28	12	26	43	21	26	41

radio	42	36	29	42	49	31	39	31
internet	6	22	1	9	21	40	15	23
rude,prieteni,colegi	20	27	15	23	34	21	24	22
reviste	11	16	4	14	23	9	13	15
cărți,broșuri	2	13	1	4	16	18	8	11
conferințe	4	4	1	5	6	3	4	3
telefon	0	1	0	1	2	0	1	1
alte	0	1	0	1	0	1	0	1
nu caut	13	12	24	10	7	10	12	12
nu știu	3	3	5	2	2	5	3	1

Pentru formularea exactă a variantelor de răspuns la întrebare vezi chestionarul , întrebarea QA20

Cererea de informație suplimentară prin media este cam la același nivel de aproximativ 35% din totalul celor intervievați atât în România cât și în țările din UE.

În România, cei care solicită mai multe informații despre UE , prin intermediul televiziunii, radioului sau presei scrise, sunt mai ales persoanele cu studii superioare.

Probleme și răspunsuri așteptate

Agenda publică a românilor

Care sunt problemele societății românești actuale? Dacă răspunsul este dat din perspectiva populației, prin consultarea ei directă, cu instrumente calitative sau cantitative, atunci răspunsul obținut reflectă agenda publică. O formă abstractă, generală a unei astfel de agende este dată de evaluările pe care oamenii le fac în legătură cu economia țării, locurile de muncă, bunăstarea socială, mediul înconjurător, calitatea vieții sau resursele financiare.

Situația economică a țării este apreciată ca fiind proastă sau foarte proastă de către 84% dintre români și numai 12% ca fiind bună sau foarte bună (restul de 4% neexprimând o opinie). Viziunea nu s-a schimbat în decurs de un an. La fel de proastă este părerea românilor și în legătură cu locurile de muncă și asistența socială (Tabelul 4). Mult mai proastă decât cea pe care o are cetățeanul mediu din noile sau din vechile state membre ale UE.

Calitatea vieții personale nemulțumește pe 86% dintre români. Ponderea corespunzătoare a nemulțumiților este mai mică de 2,5 ori în NSM și de 4,5 ori în UE15.

Tabelul 4.Evaluări negative asupra situației economiei și bunăstării la nivel național și personal, EB63, EB65

Ponderea persoanelor care apreciază ca <i>proastă</i> sau <i>foarte proastă</i> situația	România		NSM		UE15	
	2005/1	2006/1	2005/1	2006/1	2005/1	2006/1
economică a țării	83	84	74	66	59	54
locurilor de muncă din țară	90	90	91	86	75	72
situația mediului în țară	68	73	52	53	43	42
situația asistenței sociale în țară	84	85	79	72	42	43
calității vieții personale	86	86	38	35	17	19
financiară personală	69	66	49	46	30	30

Agenda publică prinde contur în momentul în care persoanelor interviuate li se cere să identifice principalele probleme ale țării, dintr-o listă.

Condițiile economice de viață sunt cele mai problematice aspecte în viziunea românilor. 48% dintre ei apreciază că situația economică a țării este cea mai importantă problemă a țării în 2006. Procentul este foarte apropiat de cel înregistrat în secvențele anterioare ale Eurobarometrului (Tabelul A 8). Cel de-al doilea aspect prin care românii se referă tot la

condițiile economice de viață este cel al prețurilor: 26% dintre ei le menționează ca problemă importantă a țării. Pe locurile trei și patru, cu egalitate de procente, apar temele sociale ale șomajului și infraționalității (Tabelul 5).

Nici în NSM, nici în UE15 temele economice nu apar cu atâta pregnanță precum în cazul României. Șomajul este principala problemă socială identificată ca atare de populația din Uniunea Europeană, în zona ei „veche” de 15 state, sau în cele zece noi state membre. Funcționarea economiei naționale apare ca problemă abia pe locul al treilea în UE25.

Specificitatea conștiinței publice asupra problemelor sociale în UE15 rezidă în atenția foarte mare acordată problemelor de infraționalitate, imigrare și sănătate.

Tabelul 5. Rangul problemelor sociale de la 1 (cea mai importantă) la 15 (cea mai puțin importantă), EB65

	România ^{vi}	NSM	UE15
situația economică	1	3	3
prețurile	2	4	5
șomajul	3.5	1	1
infraționalitatea	3.5	5	2
sănătatea	5	2	5
pensiile	6	6	7.5
locuințele	7.5	8	11
taxele	7.5	7	10
sistemul educat.	9	9	9
terorismul	10.5	13	7.5
alte	10.5	13	14
mediu	12.5	13	12
transporturi	12.5	11	14
apărare	14	15	14
imigrare	15	11	4

Ierarhia problemelor sociale în conștiința publică are o foarte mare stabilitate la nivel de țară sau grup de țări. Faptul în sine este indicativ pentru stabilitatea contextelor problematice naționale dar și pentru buna capacitate de reflectare a lor prin sondaje de opinie.

Profilul de agendă publică pentru România este asemănător cu cel al Bulgariei, Greciei, Portugaliei și Lituaniei (Figura 10). Toate sunt țări relativ sărace la nivelul cărora agenda publică este structurată în special în termeni de viață economică, preturi, dificultăți ale calității vieții. Ponderea persoanelor care au acces la internet acasă, spre exemplu, este în acest grup de țări de numai 16% în medie, față de 57% în grupa care include Marea Britanie, Irlanda, Republica Cehă. Este grupa cu cea mai mare mortalitate infantilă, indice minim al bunurilor în gospodărie, pondere foarte mică a celor care practică învățământul continuu. În plan subiectiv este grupa de țări cu ponderea cea mai mare de nemulțumiți de felul în care trăiesc (Tabelul 6). O grupare de țări cu profil de agendă publică asemănător cu cel din care face parte România este cea care are ca nucleu Ungaria, Polonia, Slovacia și Croația (cu Turcia în cadrul aceleiași grupe dar cu profil relativ diferit). Tematica specifică de agendă publică în această grupare „vecină” este șomajul și mediul înconjurător. Nivelul de viață este superior față de cel din gruparea care include România dar mult sub media europeană.

Profilurilor diferite de agende publice pe grupuri de țări le corespund foarte clar configurații specifice de condiții de viață.

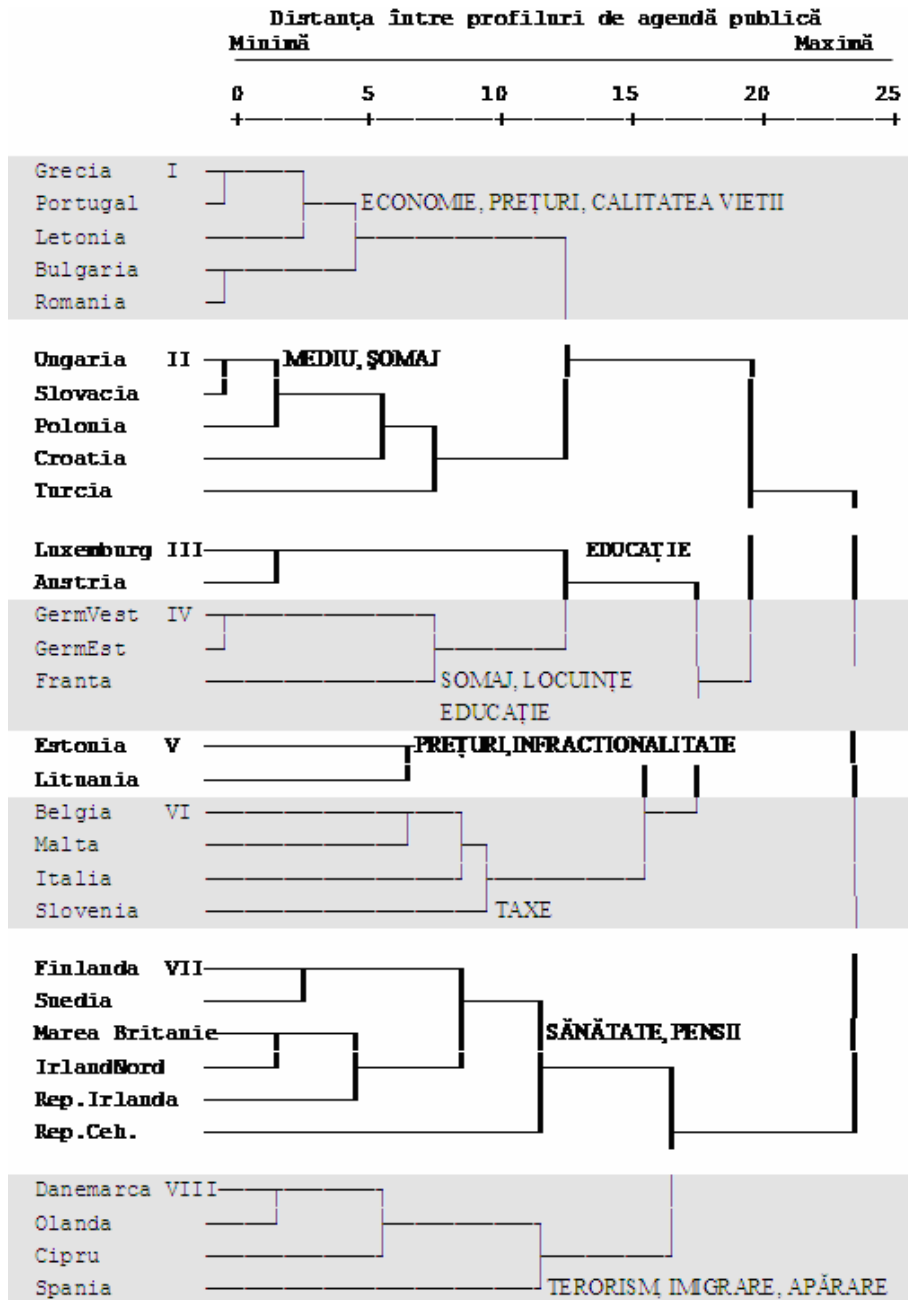

Figura 10. Teme specifice pentru agenda publică pe grupuri de țări

Pentru fiecare țară a fost construit un profil de agendă publică dat de ponderea celor care apreciază ca problematice aspectele legate de economie, șomaj, locuințe etc. (toate variantele de la întrebarea QA28a și variantele negative de la întrebările QC1 1,3,4,5,6,7. Gruparea țărilor în funcție de similitudine a fost făcută prin analiza cluster, metoda celui mai depărtat vecin, similarități măsurate prin corelații Bravais-Pearson, variabile standardizate cu scorul z.) Cu cât două țări sunt unite prin segmente verticale mai apropiate de punctul 0 al scalei din partea superioară a graficului cu atât profilele lor sunt mai asemănătoare.

Tabelul 6. Indicatori ai situației sociale pe grupuri de țări cu agende publice similare

localizare și nivel de	țări	dezvoltare economică	dezvoltare culturală (capital uman)	dezvoltare socială
------------------------	------	----------------------	-------------------------------------	--------------------

dezvoltare		PIB per capita din medie UE25 %, 2005***	indic e bunu ri**	indice învățare continuă, 2003*	% citesc ziare zilnic* *	% cu internet acasă**	rată mortalitate infantilă, 2003*	% mulțu miți de viață**
I. țări cu dezvoltare redusă, localizate preponderant sudic	Grecia	82	2.6	3.7	11	16	4.0	67
	Portugalia	71	2.5	3.7	25	19	4.1	56
	Letonia	47	1.7	8.1	30	26	9.4	60
	România	35	1.1	1.3	15	15	16.7	43
	Bulgaria	32	1.0	1.4	21	10	12.3	25
II. țări cu dezvoltare medie, localizare preponderant central-europ ean	Ungaria	61	2.2	6.0	32	18	7.3	54
	Slovacia	55	2.5	4.8	24	22	7.9	66
	Polonia	50	2.3	5.0	20	30	7.0	72
	Croația	47	2.6	2.1	32	35	6.3	69
	Turcia	31	1.1	.	24	9	.	70
III. țări dezvoltate	Luxemburg	248	4.3	6.3	53	65	4.9	92
	Austria	123	3.6	12.5	44	48	4.5	85
IV. țări dezvoltate din Europa de vest	Germania de Vest	110	3.6	6.0	50	55	4.2	83
	Germania de Est	110	3.6	6.0	51	54	4.2	73
	Franța	109	3.7	7.4	29	50	3.9	85
V. țări baltice cu dezvoltare medie	Estonia	57	2.5	6.2	45	46	6.8	69
	Lituania	52	1.8	4.5	27	22	6.7	59
VI. țări cu dezvoltare socială medie	Belgia	118	3.9	8.5	33	57	4.3	92
	Italia	103	3.0	4.7	26	34	4.6	76
	Slovenia	80	3.3	15.1	31	51	4.0	88
	Malta	69	3.5	4.2	19	54	5.9	77
VII. țări dezvoltate localizate preponderant în Europa de nord-vest	Irlanda	137	3.8	9.7	46	49	5.1	90
	Marea Britanie	115	4.0	21.3	39	57	5.3	87
	Irlanda de Nord	115	4.0	21.3	36	50	5.3	89
	Suedia	115	4.7	34.2	70	79	3.1	94
	Finlanda	112	3.9	25.3	71	65	3.1	94
	Cehia	73	3.0	5.4	27	40	3.9	81
VIII. țări , preponderant nord-vestice, cu nivel ridicat de dezvoltare socială	Olanda	123	4.8	16.5	60	83	4.8	95
	Danemarca	124	4.6	25.7	52	76	4.4	97
	Spania	99	3.2	5.8	23	40	3.6	88
	Cipru	83	3.3	7.9	18	41	4.1	84

* Sursa *Europe in figures. Eurostat yearbook 2005*. EUROSTAT , pag. 83 , 105 ** Sursa EB65 *** Eurostat News Release 79/2006, 15 June 2006 la adresa http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_AT_PREREL_YEAR_2006/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006_MONTH_06/2-15062006-EN-BP.PDF, consultat 24 iunie 2006 . „Bunuri în gospodărie” este un indice de numărare a bunurilor în posesie – DVD player, CD player, computer, conexiune la internet acasă, autoturism, apartament.

Modul în care diferitele categorii de probleme sunt percepute ca actuale sau ca ne semnificative pentru diferite segmente sociale este o dimensiune esențială a agendei sociale ca parte a agendei publice. La nivelul României, în prima parte a anului 2006, comparativ cu UE15 și NSM, agenda socială ar putea fi caracterizată astfel^{vii}:

- interesul pentru temele economice
  - este manifest în România în special la muncitorii calificați din mediul urban, cu orientări valorice de tip modern (grad redus de participare la serviciile religioase, utilizatori de internet).
  - este mult mai specificat la nivelul UE, unde tinde să apară în special la tinerii de 25-39 ani, cu educație superioară și stare materială medie sau bună.
- Teama de prețuri, în sensul de creștere a prețurilor și inflație, cea de-a doua în seria îngrijorărilor pe care le au românii, este una generalizată, cu slabă diferențiere funcție de categoria socială de apartenență.
  - Cu datele disponibile, singura regularitate pe care am putut să o identific este cea care indică valori reduse ale acestui gen de îngrijorare la nivelul orașelor mari.
  - Îngrijorarea legată de prețuri și inflație este mult mai localizată în spațiul social din NSM și din UE15 comparativ cu situația din România. În NSM se tem de consecințele inflației mai ales tinerii care studiază încă. La nivelul populației din vechile state membre ale UE teama respectivă apare mai ales la femei cu nivel redus de educație, neadaptate la practica internetului și nemulțumite de felul în care trăiesc.
- Tema șomajului este
  - în România, de maximă actualitate pentru tineri (cei de 15-24 ani în special), indiferent de educație, mediu rezidențial sau stare materială;
  - extrem de bine specificată social în țările vechii Uniuni Europene (UE15). Cele mai îngrijorate în acest spațiu, în legătură cu șomajul, sunt persoanele aflate la sfârșitul vieții active, cu nivel mediu de educație, rezidență urbană, consum mare de mass-media și stare accentuată de nemulțumire legată de felul în care trăiesc.
- Tema infracționalității este
  - actuală în România în special pentru elevii și studenții din mediile de relativă sărăcie;
  - manifestă în NSM, mai ales la vârstnicii săraci cu nivel mediu de educație;
  - susținută în UE15, mai ales la vârstnicii cu educație redusă și insatisfacție față de viață, cu domiciliu în orașele mari.
- Sănătatea, tema cu rangul al cincilea în agenda publică românească, este, iarăși, una de tip generalizat.
  - Singura categorie, din totalul celor analizate^{viii}, la nivelul căreia nu se afirmă intens tema respectivă, în România, este cea a tinerilor de 15-24 de ani.
  - În UE15, îngrijorările legate de sistemul de sănătate sunt puternic localizate la nivelul femeilor vârstnice, cu nivel mediu și superior de educație, bine informate (prin internet și mass-media), cu domiciliu mai ales în orașele mari.
  - Pentru cetățenii din NSM preocuparea pentru sănătate este mai accentuată decât în România sau în UE15 dar are, la fel ca și în România, o slabă specificare socială, fiind manifestă mai ales la nivelul persoanelor cu nivel mediu de educație.

- Problema pensiilor, cu rangul șase în agenda publică românească, este, firește, semnalată în special de pensionari, mai ales de cei cu nivel redus de educație, nemulțumiți de felul în care trăiesc.
  - În NSM tema respectivă are un grad similar de specificare pe categorii sociale.
  - În UE15 apar, în plus, drept criterii de localizare a ei, segmentele de populație urbană u consum mare de mass-media.
- Locuințele (rangul 7.5 în ierarhie, vezi Tabelul 5) îi preocupă în România în special pe tinerii care încă studiază și locuiesc în orașele mari.
  - În vechile state membre ale Uniunii preocupare pentru locuințe apare tot la tineri, dar mai ales la cei care au statutul de muncitori calificați și sunt mulțumiți de viața pe care o duc. Probabil că ceea ce îi interesează nu este găsirea unei locuințe în situație de criză locativă ci o locuință mai bună sau o a doua locuință.
  - Segmentul interesat de locuințe este și în NSM tot cel al tinerilor muncitori calificați. Diferența față de vechile state membre ale Uniunii rezidă în faptul că au educație de tip mediu și sunt localizați în special în orașe.
- Tema impozitării (rangul 7.5 în ierarhie, vezi Tabelul 5) este menționată în special de românii din orașele mici/medii, cu acces la internet.
  - În NSM preocuparea respectivă apare mai ales la muncitorii calificați din urban, din grupa de vârstă de 25-39 de ani, cu stare materială relativ bună și cu trend ascendent în bunăstarea personal-familială.
  - Interesul pentru taxe este manifestat tot de către tineri muncitori calificați și în UE15.
- Problematika sistemului educațional este invocată în România mai ales de persoanele cu educație superioară, utilizatoare de internet, cu domiciliul în mediul urban, relativ mulțumite de felul în care trăiesc.
- Preocuparea pentru riscurile asociate terorismului apare, în România, mai ales la tinerele de 15-24 ani care încă studiază, locuiesc în mediul rural și sunt nemulțumite viața pe care o duc.
- O sensibilitate sporită pentru percepția problemelor de mediu în România o au persoanele de 25-39 ani, cu orientare modernă (folosire de internet și practică religioasă redusă în spațiul public-instituțional).

Îngrijorări asociate Uniunii Europene

Îngrijorarea majoră a românilor legată de integrarea europeană se referă la sporirea problemelor pe care le vor avea agricultorii (57%). Este o îngrijorare care se menține de un an de zile pe primul loc în ierarhia românilor intervievați prin Eurobarometru. Ponderea persoanelor care sunt îngrijorate pe teme de agricultură este relativ egală în cazurile României, NSM și UE15. Deși ponderile celor îngrijorați pe teme agricole sunt relativ egale la nivelul celor trei categorii de intervievați apar diferențe considerabile în privința localizării^{ix} acestor temeri în spațiul social național sau regional.

- Tema românilor referitoare la mersul agriculturii și la soarta agricultorilor este aproape generalizată. Are o manifestare mai intensă la persoanele de 40-54 de ani nemulțumite de felul în care trăiesc. În rest nu apar diferențieri semnificative funcție de educație, mediu rezidențial, consum media etc.

- În Uniunea Europeană, tematica agricolă constituie motiv de îngrijorare mai ales în spațiul rural, la persoanele de peste 40 de ani, cu nivel mediu de educație, nemulțumite de felul în care trăiesc.

Tabelul 7. Temeri în legătură cu construcția Europei, 2005/1, 2006/1 (%)

Îngrijorări	România		NSM		UE15	
	2005/1	2006/1	2005/1	2006/1	2005/1	2006/1
UE aduce dificultăți sporite pentru agricultori	55	57	58	59	62	61
în UE țara va plăti mai multe taxe	50	51	59	59	62	63
UE implică o creștere a traficului cu droguri	47	47	67	64	59	59
UE aduce crize economice	36	41	42	43	49	48
în UE statele mici pierd putere	33	34	43	43	43	39
UE transfera locuri de muncă în țări cu salarii scăzute	37	33	63	61	75	74
UE aduce sfârșitul monedei naționale	36	32	50	50	11	11
în UE se pierd beneficii sociale	25	26	39	37	52	52
în UE se pierde identitatea culturală/națională	20	22	31	30	39	41

Pe locul doi este teama de sporire a taxelor după aderarea la Uniune. Sporirea traficului de droguri este teama de rangul trei pentru români. Ambele teme legate de droguri și de taxe sunt percepute ca problematice mai mult în UE decât în România (

Tabelul 7).

Îngrijorările legate de taxe au distribuție sau diferențiere socială specifică de la țară la țară, de un spațiu regional la altul:

- În România cei mai îngrijorați sunt bărbații din mediul urban, nemulțumiți de propriul nivel de viață.
- În NSM acest gen de teamă se manifestă mai mult în rural, la persoanele de peste 40 de ani, cu nivel redus sau mediu de educație, nemulțumite de propriul standard de viață.
- În UE15 teama de taxe nu are specificitate urban-rurală. Este dominantă atitudinală pentru femeile de peste 40 de ani, cu nivel redus sau mediu de educație, cu statut de pensionar sau de muncitor calificat, nemulțumite de propriul nivel de viață.

În concordanță cu nivelul ridicat al așteptărilor pozitive pe care le au față de Uniunea Europeană, românii sunt printre cetățenii europeni cu cel mai mic grad de îngrijorare legat de construcția europeană (Figura 11).

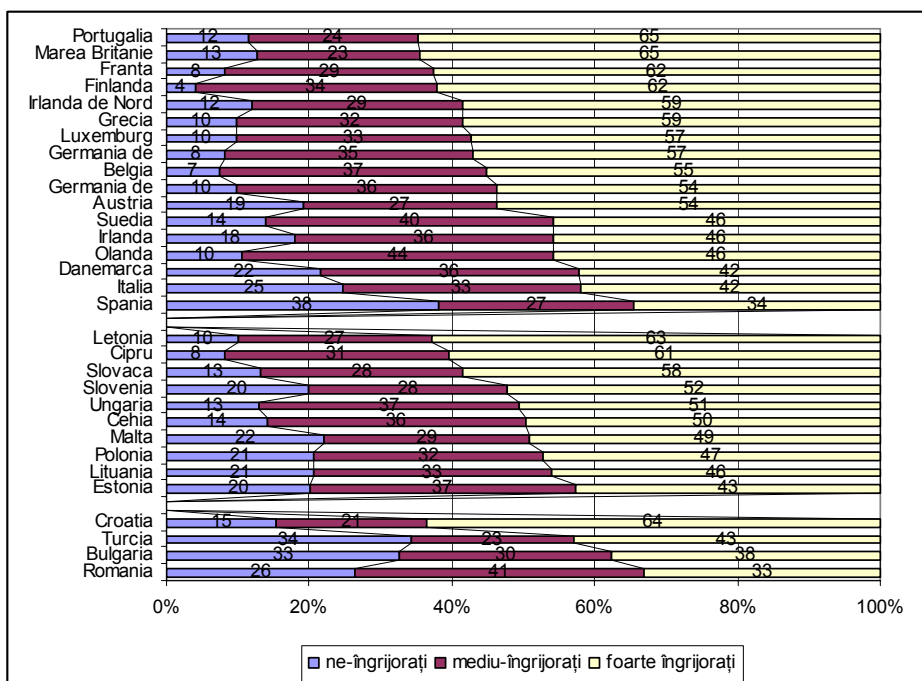

Figura 11. Gradul de îngrijorare legat de construcția europeană

Ne-îngrijorați au cel mult o temă de îngrijorare din nouă posibile, oferite prin chestionar. Cei mediu îngrijorați declară de la 2 la 4 teme iar cei foarte îngrijorați între 5-9 teme. Indicele îngrijorării față de riscurile asociate construcției europene este realizat prin numărarea întrebărilor de la QA17 la care persoana interviuata a răspuns că „se teme”.

Figura 12. Ponderea persoanelor care se așteaptă ca Uniunea Europeană să joace un rol tot mai important în viața lor de zi cu zi

Pe ansamblu teme, profilul celor îngrijorați pe probleme de construcție europeană manifestă un grad înalt de specificitate națională sau regională (Tabelul A 4):

- Faptul de a trăi în prezent mai prost decât cu cinci ani înainte este favorizant pentru manifestarea accentuată a unor stări de îngrijorare asociate cu UE. Tendința este manifestă atât pentru români cât și pentru cetățenii UE.
  - În România, ponderea celor foarte îngrijorați în legătură cu dificultățile integrării europene din totalul celor care apreciază ca trăiesc mai prost față de acum cinci ani este de 44%. Îngrijorații din totalul celor care consideră că o duc mai bine în prezent față de acum cinci ani reprezintă însă numai 25%.
  - Pe total UE25 cele două procente de îngrijorați sunt de 64% din totalul celor nemulțumiți de cum a evoluat starea lor materială față de numai 45% îngrijorați din totalul celor care simt că trăiesc mai bine decât cu cinci ani înainte.
- Sub aspectul mediului rezidențial și genului, în România îngrijorările asociate UE sunt mai mari în urban decât în rural și la bărbați comparativ cu femeile. Situația contrastează cu cea din NSM unde sătenii sunt mai îngrijorați. La nivelul UE15 diferențierile rezidențiale sunt nesemnificative din acest punct de vedere. Pe total UE25 îngrijorările referitoare la construcția europeană sunt mai intense la femei decât la bărbați.
- Muncitorii calificați sunt mai temători în UE decât în România în privința riscurilor asociate cu procesul de construcție europeană.
- Între factorii care descurajează îngrijorările de nivel ridicat cei mai puternici sunt informarea asupra instituțiilor europene și nivelul superior de educație. În UE tind să fie mai puțin îngrijorați cei cu educație de nivel superior și bună informare asupra instituțiilor europene. Regularitatea nu este valabilă la nivelul României.

Contrastul dintre condițiile de îngrijorare pentru cetățenii din România comparativ cu cei din UE este explicabil prin diferența de experiență. Pentru români UE este percepută anticipativ ca instituție care va schimba mediul de viață. Pentru cetățenii din UE îngrijorările apar în baza unei acumulări între experiențe trecute și informații despre tendințe în curs de desfășurare.

Este probabil că dinamica îngrijorărilor la români va urma, pentru intervalul următorilor ani, drumul identificat la nivelul NSM. Treptat, este de așteptat ca centrele de îngrijorare să se deplaseze și la români de la urban la rural, de la bărbați la femei, spre cei cu nivel redus de educație.

Acțiuni așteptate din partea Uniunii Europene

Peste cinci ani, mai mult de jumătate dintre români se așteaptă ca în viața lor de zi cu zi Uniunea Europeană să joace un rol din ce în ce mai important. Este un nivel de așteptare printre cele mai ridicate, similar cu cel al bulgarilor, grecilor, italienilor și slovacilor (Figura 12). La polul opus, cu așteptări reduse legate de prezența viitoare a UE în viața de zi cu zi sunt cetățenii din Turcia, Finlanda și Austria.

Acțiunile pe care cetățenii cred că UE ar trebui să le realizeze cu prioritate sunt puternic diferențiate la nivel de țară sau la nivel regional (Figura 13):

- Pentru români, combaterea sărăciei este principala acțiune așteptată din partea UE (68%). Opțiunea este firească în condițiile în care în agenda publică a românilor pe primul loc apare situația economică (Tabelul 5).
- Profilul de așteptări din NSM este în bună măsură diferit. Aici pe primul loc sunt așteptate acțiuni de reducere a șomajului iar combaterea sărăciei pe locul al doilea.

Acțiunea cea mai dorită este, iarăși, firească în condițiile în care în acest grup de țări pe primul loc în agenda publică apare șomajul.

- Pentru cetățenii din UE15 ierarhia așteptărilor de acțiune din partea UE este similară cu cea înregistrată la nivelul NSM. Ponderile diferă. Preocuparea pentru șomaj este tot pe primul loc dar cu o pondere mult mai mică, de numai 40% față de 61% în NSM. Două categorii de acțiune apar cu pregnanță în profilul de așteptări din UE15. Este vorba de combaterea imigrației ilegale și a terorismului. Un procent de 20% dintre cetățenii UE15 apreciază ca rolul prioritar al Uniunii este să combată terorismul. Procentul corespunzător la nivelul NSM este de numai 12% iar pentru România de 6%.

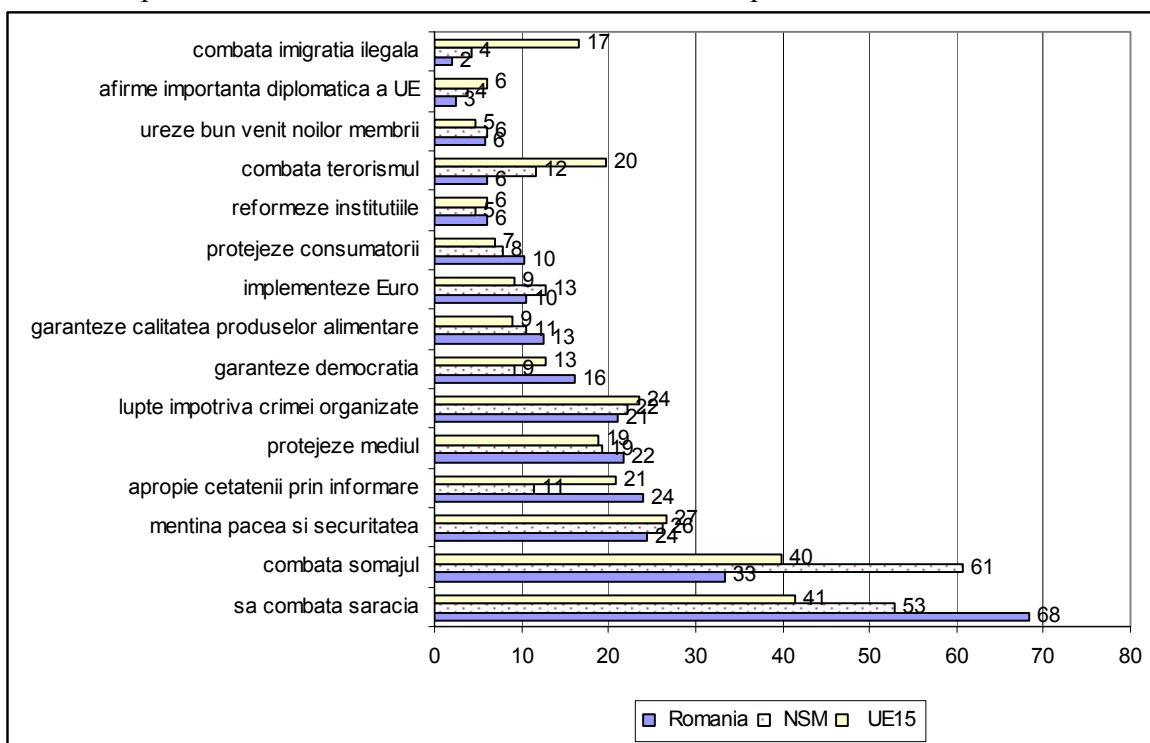

Figura 13. Opinii despre acțiunile pe care Uniunea Europeană ar trebui să le realizeze cu prioritate

Valori

Securitate socială și tranziție

Fiecare dintre persoanele intervievate în sondaj a fost rugată să își exprime sentimentele pozitive sau negative față de o serie de termeni:

economici	• companie
	• competitivitate
	• comerț liber
sociali	• securitate socială
	• sindicat
	• administrație publică
politici	• protecționism
	• globalizare
	• reforme

Românii au manifestat cel mai ridicat suport (79%) pentru termenul de „securitate socială”. Este un alt mod de a spune , la nivel social, că în condițiile unei societăți relativ sărace, valoarea esențială este protecția socială. România nu este numai săracă ci și în dublă tranziție – de la comunism la capitalism democratic și spre statutul de membru ale Uniunii Europene. Reflex al agendei economice accentuate și al statutului de stat în dublă tranziție, populația României susține pe locurile doi, trei și patru, valori capitaliste ale economiei de piață (competitivitate, comerț liber și companie) (Figura 14).

Românii au o serie de particularități față de membrii UE sub aspectul orientărilor valorice relevate de opțiunile terminologice:

- accentul pe protecționism este pus mult mai mult în România decât în UE25;
- administrația publică este o zonă de interes mult mai mult în România decât în UE;
- interesul pentru schimbări de tip reformă sau globalizare este mult mai mic în România comparativ cu UE25;
- sindicatele ca structură instituțională pentru rezolvarea problemelor sociale au o credibilitate mult mai redusă în România decât în țările UE;
- în ansamblu, România apare ca fiind o țară puternic preocupată de protecție socială dar și de promovarea economiei de piață, a competitivității. Reținerea față de globalizare și reformă este, de asemenea, mai accentuată decât în UE. Explicativ, aş invoca atât atitudini sociale de tip conservator dar și particularități de dinamică social-economică în condiții de periferialitate.

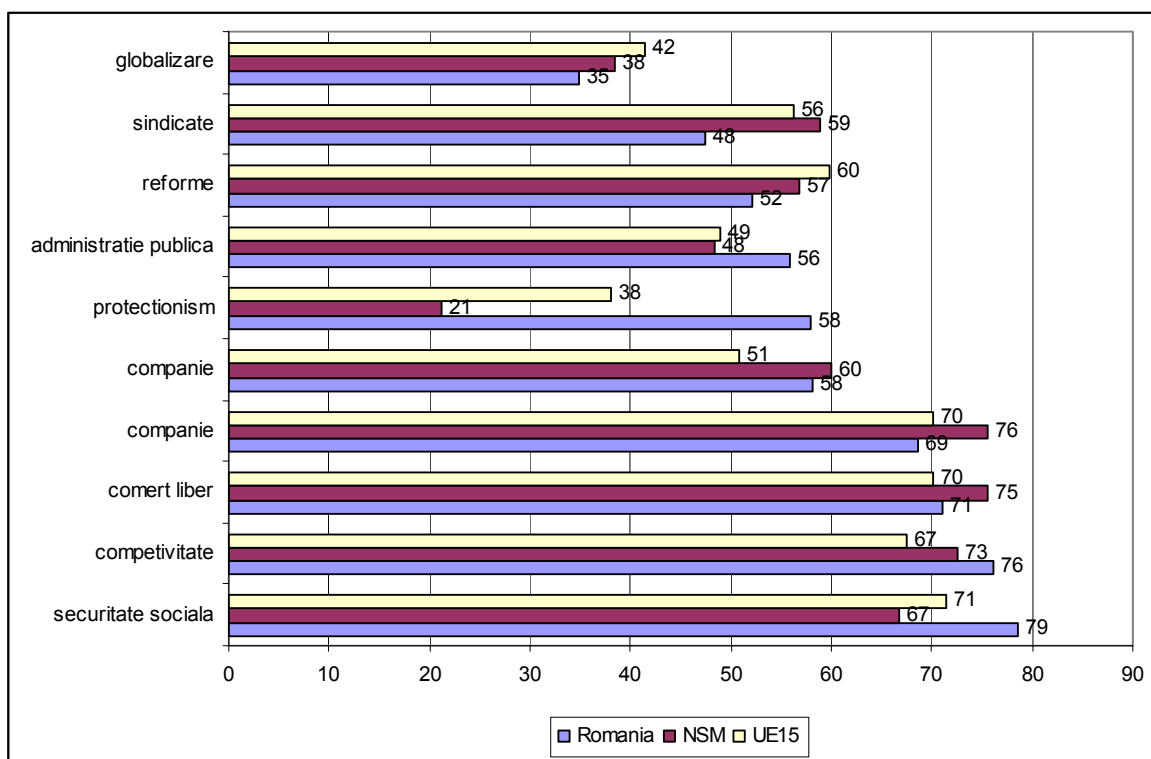

Figura 14. Ponderea persoanelor care acordă un sens pozitiv unor termeni referitori la orientări valorice, EB65

Exemplu de interpretare: 58% dintre români atribuie un sens pozitiv termenului de protectionism, față de numai 38% în UE15 sau 21% în NSM.

Practică religioasă

Datele disponibile în chestionarul EB65 nu permit o estimare comprehensivă a religiozității, sub aspectul credinței, practicii în spațiul privat și al practicii în spațiul public. Numai acest ultim aspect și afilierea religioasă sunt înregistrate. Funcție de frecvența participării la serviciile religioase se poate distinge între

- practicanții săptămânali,
- practicanții lunari ,
- practicanții de sărbători
- practicanții incerți (o data pe an sau mai rar)
- non-practicanți.

Participarea religioasă de maximă frecvență se înregistrează în NSM, cu 36% persoane care declară că merg cel puțin o dată pe săptămână la biserică sau la casa de rugăciuni (Figura 15).

Acest gen de religiozitate activă, afirmată săptămânal, are o pondere de 22% în România, sub nivelul din NSM dar mult peste cel din UE15.

În România, practicantul tipic este cel „de sărbători”, cu o pondere de peste o treime (comparativ cu 14% în NSM și 19% în UE15).

Non-practicanții, cei care declară că nu merg nici o dată la servicii religioase sunt extrem de puțini în România, conform datelor de sondaj (2%). Ponderea respectivă este mult mai mare în UE25. Greu de spus dacă în realitate ponderea respectivă este atât de redusă în România sau este mai mult un efect de dezirabilitate socială – o bună parte dintre non-practicanți se declară ca fiind activi la sărbători.

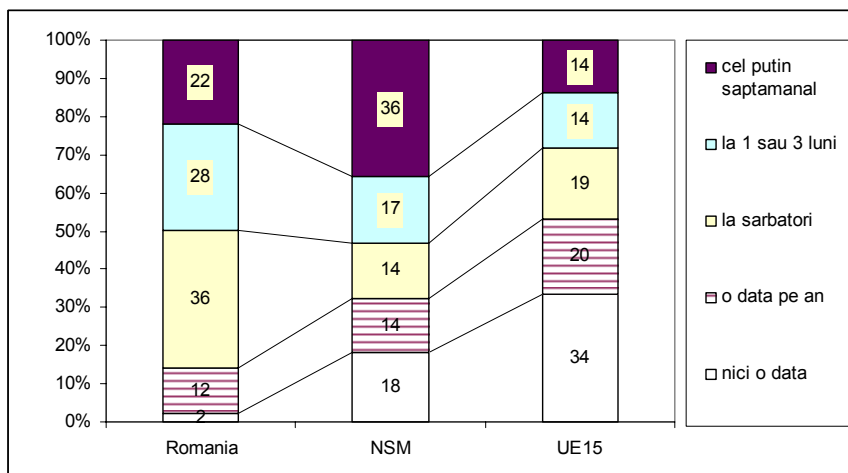

Figura 15. Frecvența participării la serviciile religioase, EB65

Intensitatea participării religioase este, în cazul persoanelor din România, mai mare la femeile vârstnice, cu nivel de educație relativ redus. Datele disponibile susțin însă ipoteza că se poate distinge cu mai multă certitudine între tipuri decât între grade diferite de participare religioasă (

Tabelul 8):

- practicanții activi, cu participare săptămânală la servicii religioase, sunt, mai ales femei vârstnice, cu nivel redus de educație, relativ sărace, locuind în mediul rural sau în orașe mici. La nivelul orașului București ponderea lor este de 16% iar în rural ajunge la 26%.
- practicanții la 1-3 luni sunt mai ales tinere de 15-24 de ani din orașele mari;
- credinciosul „la zile de sărbătoare” este mai ales bărbat de 25-39 ani, cu stare materială bună, mulțumit de felul în care trăiește și de cum i-au mers lucrurile în ultimii ani;
- practicantul incert care declară că merge anual sau mai rar la biserică este, de obicei bărbat, ocupat ca muncitor calificat, relativ nemulțumit de modul în care trăiește (și, probabil că lucrează frecvent de sărbători).

Tabelul 8. Frecvența participării la servicii religioase pe categorii de populație, România, EB65 (%)

		frecvența participării la serviciile religioase				total
		o data pe an sau mai rar	la sărbători	la 1 sau 3 luni	cel puțin săptămânal	
vârstă	15-24 ani	15	39	32	14	100
	25-39 ani	17	43	27	13	100
	40-54 ani	15	39	29	18	100
	55+ani	11	25	26	38	100
gen	femei	8	31	34	28	100
	bărbați	21	41	22	16	100
educație	elementara	8	26	28	39	100
	medie	15	37	29	19	100
	superioara	17	41	30	12	100
	elev//student	15	39	26	21	100
mediu rezidențial	rural	14	36	23	27	100
	urban	14	35	33	17	100
față de acum cinci ani trăiește	mai rău	15	32	27	27	100
	la fel	15	31	29	25	100
	mai bine	13	44	29	14	100
mulțumit de modul în care trăiește în prezent	nu	16	31	27	26	100
	da	11	43	29	16	100
are acces internet acasă	nu	14	35	28	23	100
	da	15	41	32	13	100
are autoturism	nu	15	32	28	25	100
	da	14	44	28	15	100
este muncitor calificat	nu	13	35	29	23	100
	da	21	40	25	15	100

		frecvența participării la serviciile religioase				total
		o data pe an sau mai rar	la sărbători	la 1 sau 3 luni	cel puțin săptămânal	
locuiește în oraș mare	nu	13	37	27	23	100
	da	17	34	33	17	100

Evaluarea gradului de participare a românilor la serviciile religioase este dependentă în bună măsură de termenul de referință. Pe total țară, conform datelor de sondaj, 22% dintre românii de peste 15 ani participă, cel puțin o dată pe săptămână, la servicii religioase (Tabelul 9). Românii de religie ortodoxă, majoritatea covârșitoare în profilul religios al țării, au o rată de participare la serviciile religioase săptămânale de 20%. Este mult, este puțin? Dacă se consideră toți ceilalți ortodocși din țările intervievate (mai ales din Grecia, Bulgaria și Cipru), atunci rata de participare este mare: numai 14% dintre ortodocșii din țările respective sunt prezenți săptămânal la serviciile religioase. Pe total eșantion european, însă, indiferent de afilierea religioasă, ponderea celor care merg săptămânal la servicii religioase este de 20%. Altfel spus, segmentul respectiv de participanți are aproximativ aceleași ponderi în România și în restul țărilor unde au fost culese date pentru EB65.

Imagine legată de religiozitatea sporită a românilor nu este întemeiată de ponderea celor care merg frecvent la biserică ci de ponderea foarte redusă a celor care nu merg nici o dată. În România aceștia reprezintă 2% iar pe total eșantion Eurobarometru au o pondere de 28%.

Modelul religiozității „de sărbători” nu este specific României deși acesta este segmentul cel mai important dintre cele discutate deja în legătură cu gradul de participare la serviciile religioase. Pare să fie specific ortodoxiei. La nivelul acestei religii modelul participării numai de sărbători are o pondere de 40%, față de 21% procentul corespunzător la catolici și 24% procentul la nivelul celor care se declară protestanți.

Modelul mersului la biserică foarte rar apare mult mai frecvent la catolici și la protestanți decât la ortodocși.

Tabelul 9. Participare la servicii religioase funcție de afiliere religioasă și țară, EB65 (%)

afiliere religioasă	țara intervievatului	frecvența participării la serviciile religioase					Total
		nici o dată	o data pe an	la sărbători	la 1 sau 3 luni	cel puțin săptămânal	
catolic	altă țară*	16	16	21	20	27	100
	România		16	13	28	42	100
ortodox	altă țară	7	13	41	25	14	100
	România	2	12	39	28	20	100
protestant	altă țară	22	31	24	14	9	100
	România	5	27	15	28	24	100
alta afiliere	altă țară	26	19	11	13	30	100
	România		3		25	72	100
ateu	altă țară	78	16	4	1	0	100
	România	100					100
Total		28	18	18	16	20	100

Spații identitare

Ponderea românilor care declară că se simt foarte atașați de localitatea de domiciliu este de 60%, superioară cu aproximativ 10 puncte procentuale față de nivelul înregistrat în Uniunea

Europeană. În genere, sentimentele identitar-spațiale ale românilor sunt mai puternice decât la nivel de medie în UE: românul mediu este mai atașat de localitate, regiune, țară și spațiu european decât cetățenul mediu din UE (Tabelul 10). Nu este o orientare unică. Se aseamănă în foarte mare măsură cu cea din NSM.

Atașamentul față de localitate, regiune și țară este de intensitate similară în România (Figura 16). Situația este asemănătoare și în Uniunea Europeană cu ponderi egale de atașament foarte puternic față de localitate, regiune și țară (Tabelul 10).

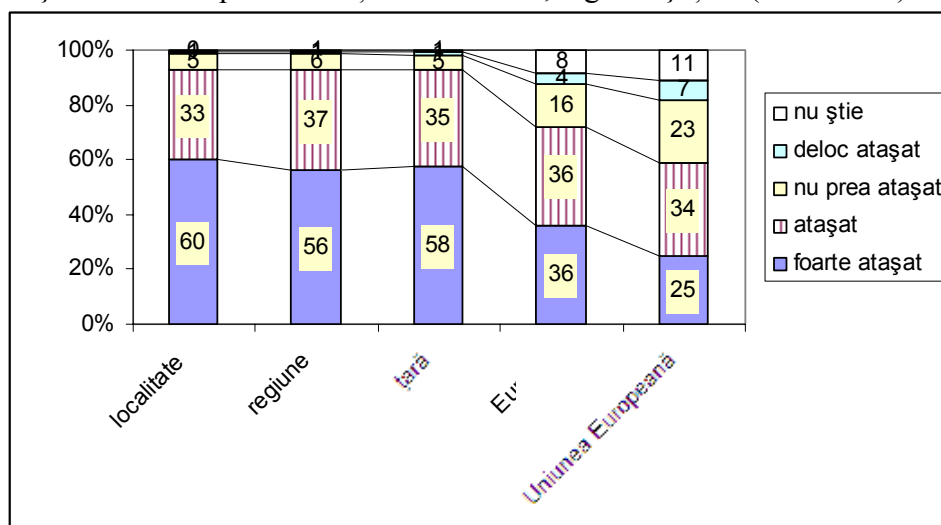

Figura 16. Gradul de atașament față de localitate, regiune, țară și spațiu european

În cadrul Uniunii Europene excepția o constituie NSM. La nivelul lor, atașamentul față de țară este semnificativ mai mare decât cel legat de regiune și localitate.

În percepția românilor ca și în cea a celorlalți europeni, atașamentul față de Europa este mai puternic decât cel referitor la Uniunea Europeană.

Tabelul 10. Atașament față de localitate, regiune, țară și spațiul european, România și UE, EB65 (%)

atașament foarte puternic față de	România	NSM	UE15	UE25
orașul/satul de domiciliu	60	54	48	49
țară	58	60	50	52
regiune	56	49	47	48
Europa	36	26	17	18
Uniunea Europeană	25	14	12	13

Exemplu de mod de citire a datelor: 56% dintre românii declară că sunt foarte atașați de regiunea în care trăiesc.

Dacă se consideră, simultan, răspunsurile la principalele întrebări referitoare la identitatea spațială, se constată existența a cinci tipuri culturale, funcție de identitatea predominantă:

- tipul național-european, cu atașament puternic atât la față de țară cât și față de spațiul european (Europa/Uniunea Europeană)^x;
- tipul național, caracterizat prin faptul că persoana este atașată țării mai mult decât localității, regiunii sau continentului;
- tipul local-regional, cu puternică identificare față de localitate și/sau regiunea din care face parte localitatea;

- tipul cu identitate puternică față de spațiul intern – local, regional și național;
- tipul non-identitar, marcat de refuzul unor identități spațiale .

Cele cinci tipuri identitar-spațiale au similarități și diferențe de manifestare în România, comparativ cu NSM și cu UE15:

- tipul nonidentitar sau cu identitate spațială redusă este dominat în România ca și în UE;
- în context european României îi este specific tipul național-european cu atașament puternic atât la spațiul național cât și la cel european (25% față de 15% ponderea corespunzătoare în NSM și 9% în UE15, Figura 17);
- ponderea persoanelor cu orientare predominantă spre spațiul intern, local-regional și național, este relativ egală în România și în UE, de aproximativ 25%;
- localistii, cei care se leagă în special de regiunea și localitatea în care stau sunt cu pondere de sub 10 în România și în NSM și ceva mai mulți în UE15;
- ponderea celor care sunt atașați numai de țară este de 3% în România și de 8-9% în UE;
- spațiul urban față de cel rural este caracterizat, în România, ca și în Uniunea Europeană, prin pondere mai mare de nonidentitari și prin pondere mai mică de persoane cu orientare internă local-regional-națională.

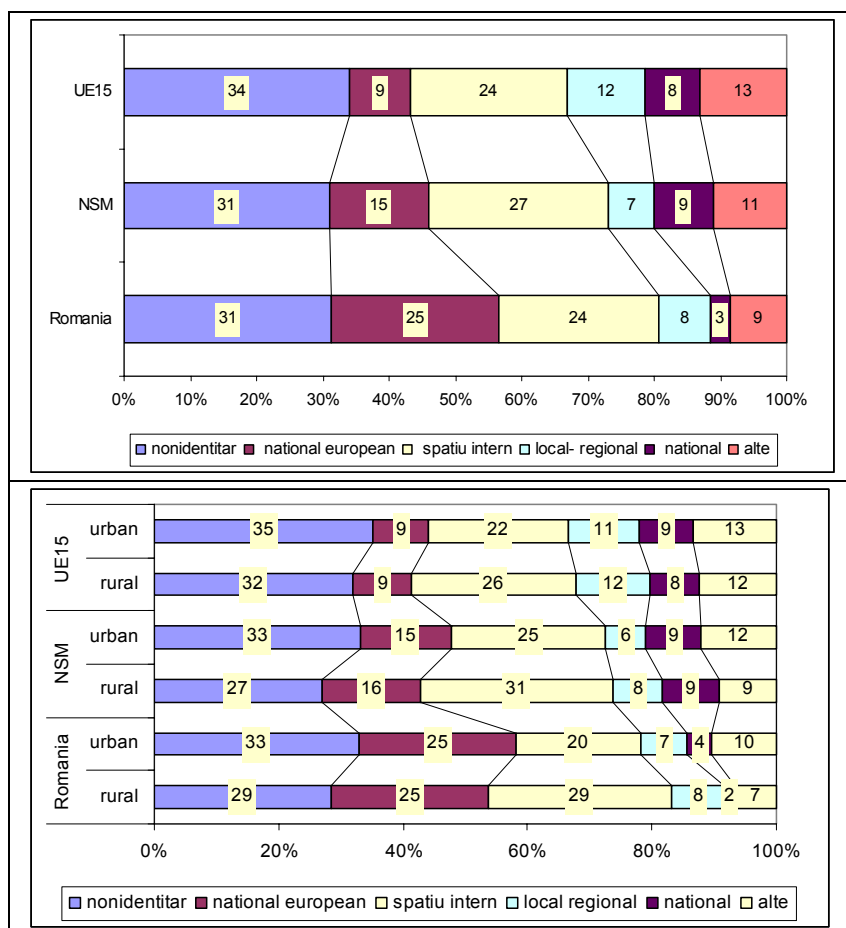

Figura 17. Ponderea diferitelor tipuri de identitate spațială, EB65 (%)

Modelele identitare spațiale au o localizare bine determinată în spațiul european:

- opțiunile românilor referitoare la identitățile spațiale sunt similare cu cele ale polonezilor și ungurilor (Figura 18). Modelul identitar în aceste țări este caracterizat prin atașament foarte puternic la UE/Europa^{xi} și prin apăsament național puternic. Loialitățile locale și regionale sunt de nivel apropiat mediei europene.
- Modelul opus ca profil este cel din gruparea formată cu Turcia-Grecia- Cipru-Croația. Aici specific este atașamentul foarte puternic pentru spațiul intern local-regional-național dar foarte redus în raport cu UE/Europa.
- Gruparea cu nucleele central-european (Austria, Slovenia) și iberic (Spania, Portugalia) este caracterizată tot prin atașament ridicat la spațiul intern dar nu și atașament moderat la spațiul european.
- Țările nordice – cele scandinave, baltice și Marea Britanie, în principal – au un profil identitar dominat de loialitatea națională.

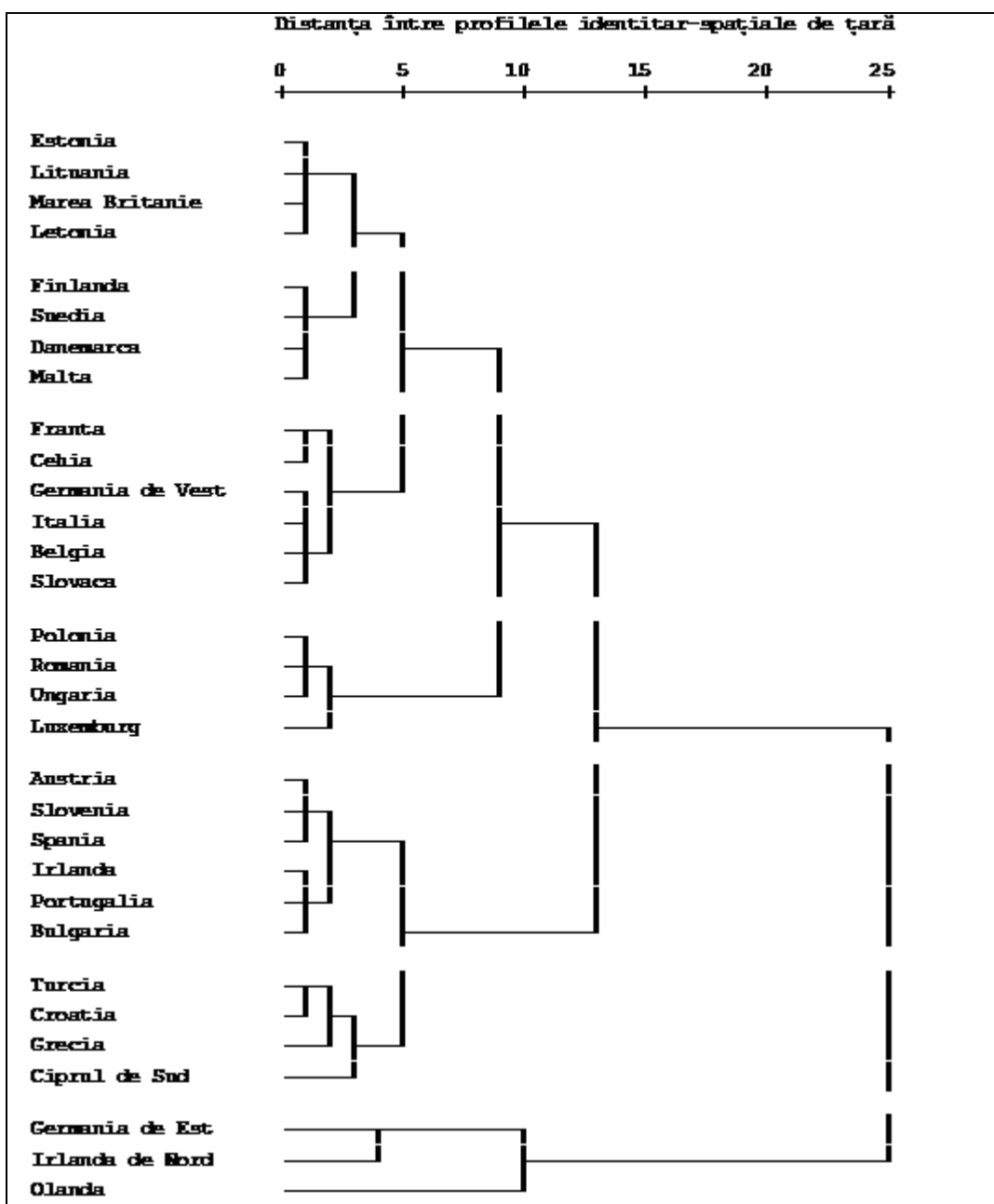

Figura 18. Gruparea țărilor funcție de similitudinea atașamentului spațial, EB65^{xii}

Localismul măsurat numai prin ponderea ridicată a celor care se declară ca fiind atașați de localitatea în care trăiesc (fără a mai lua în considerație și celelalte tipuri identitare) este minim în spațiul UE15, în special în Franța și Olanda (Figura 19).

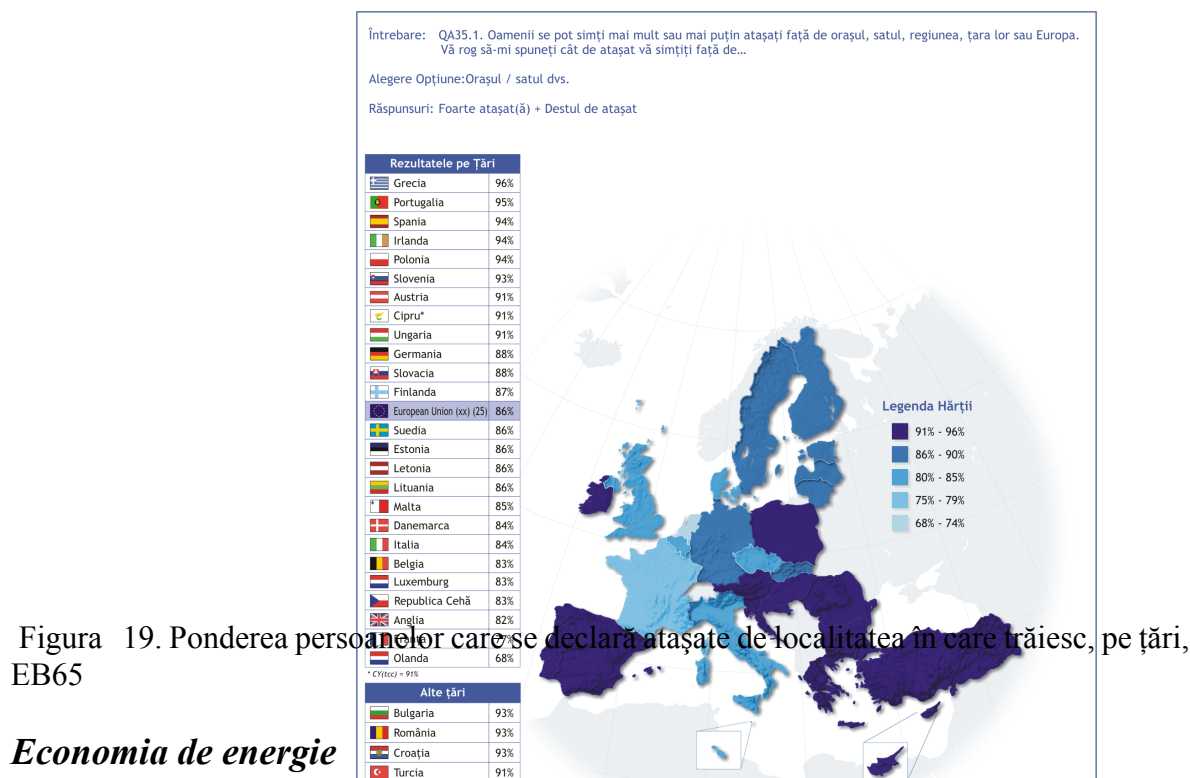

Figura 19. Ponderea persoanelor care se declară atașate de localitatea în care trăiesc, pe țări, EB65

Economia de energie

Confrunțați cu varianta unei posibile creșteri a prețurilor la energie, un sfert dintre românii intervievați declară că ar prefera să își reducă nivelul de consum energetic dar să nu plătească mai mult. Această atitudine este prezentă în proporție mult mai mare, aproape dublă, în spațiul UE (Tabelul 11). În România acest gen de atitudine de reducere a consumului pentru a nu plăti mai mult este în declin, de la 40% în toamna anului 2005 la 25% în primăvara 2006^{xiii}.

Tabelul 11. Atitudini față de reducerea consumului de energie

“După cum știți, ne confruntăm cu noi provocări în materie de energie (precum prețuri înalte la energie, obligațiile internaționale de a reduce emisiile de CO2) care ar putea implica anumite eforturi din partea cetățenilor. Cu care dintre afirmațiile următoare sunteți cel mai de acord?”	UE25		România	
	2005/2	2006/1	2005/2	2006/1
Pentru că nu intenționez să-mi schimb obiceiurile de consum al energiei, aș fi dispus să plătesc mai mult	12	14	11	12
Pentru că intenționez să-mi reduc consumul de energie, nu aș fi dispus să plătesc mai mult	50	49	40	25
Nici una din acestea (răspuns SPONTAN)	8	9	4	7
Nu intenționez să-mi schimb obiceiurile de consum al energiei și nu sunt dispus să plătesc mai mult (SPONTAN)	15	16	30	38
Intenționez să-mi reduc consumul de energie și aș fi dispus să plătesc mai mult (SPONTAN)	5	4	1	2

“După cum știți, ne confruntăm cu noi provocări în materie de energie (precum prețuri înalte la energie, obligațiile internaționale de a reduce emisiile de CO2) care ar putea implica anumite eforturi din partea cetățenilor. Cu care dintre afirmațiile următoare sunteți cel mai de acord?”	UE25		România	
	2005/2	2006/1	2005/2	2006/1
Altceva (SPECIFICAȚI - SPONTAN)	1	1	2	1
Nu știu	10	7	12	15
	100	100	100	100

Răspunsul dominant în România este unul de tipul “nu intenționez să-mi schimb obiceiurile de consum al energiei și nu sunt dispus să plătesc mai mult”. Peste o treime dintre românii intervievați îl susțin. Este un răspuns interpretabil în condiții de sărăcie a resurselor de plată, pe de o parte, și de slabă dotare elector-casnică și de creștere a nivelului de aspirații de confort, pe de altă parte.

Cei care declară că ar fi dispuși să plătească mai mult dar să își poată conserva obiceiurile de consum sunt relative puțini, la un nivel apropiat de 10%, atât în România cât și în Uniunea Europeană.

Concluzii

Eurobarometrul 65 din primăvara anului 2006, ca și cel din toamna anului 2005, relevă o Românie în stare mentală de pre-aderare:

- încrederea în UE este stabilizată la un nivel foarte ridicat, fără a fi cel mai ridicat de pe continent;
- nemulțumire accentuată față de nivelul actual de viață;
- așteptări pozitive de tip difuz, bine structurate, în legătură cu Uniunea Europeană dar și cu viața personală;
- optimismul dinamic, starea de a fi încrezător în viitor deși în prezent ești nemulțumit, rămâne o caracteristică specifică a românilor (20%). Numai Portugalia mai are un indice de optimism dinamic (18%) apropiat de cel al României. În apropiere se află și ungurii și letonienii cu valori de 15% pentru optimismul dinamic.

În continuare România rămâne cu o situație în care încredea în instituțiile internaționale, gen UE sau ONU, este mai mare decât cea în instituțiile naționale.

După ce la începutul anului trecut încrederea românilor în justiție (35%) era considerabil sub cea în guvern (43), la începutul anului 2006 cele două tipuri de încredere apar cu ponderi relativ egale, de 32-34%.

Modelul de încredere în instituții este, la nivelul României, de profil similar cu cel din Polonia, Lituania, Cehia, Slovacia și Bulgaria.

Agenda publică a românilor este dominată de teme economice, de preocuparea pentru mersul economiei și pentru prețuri. Șomajul și infracționalitatea sunt plasate pe locurile trei și patru în ierarhia de interes. Sănătatea este pe locul al cincilea.

Structura agendei publice are ecouri puternice asupra așteptărilor pe care românii le au în legătură cu UE dar și asupra valorilor, a ceea ce ei consideră important în viața socială. De aici interesul lor sporit pentru protecție socială, competitivitate, mișcare liberă a persoanelor etc. Modelul de agendă publică din România apare cu trăsături similare și în alte țări relativ sărace precum Bulgaria, Grecia, Portugalia și Letonia. Sunt țări în care interesul pentru tematica economică este asociat cu valori relativ reduse ale PIB, mortalitate infantilă ridicată, rată redusă de accesibilitate la internet, pondere mare a celor nemulțumiți de propria viață.

În legătură cu religiozitatea și orientările identitar-spațiale (național-european, local-regional, național, de spațiu intern – local, regional și național - și non-identitar) este evidențiat faptul că diferențele între țări sunt nu atât de grad cât de tip. Există, spre exemplu, un tip ortodox de practică religioasă, unul catolic și unul protestant, cu puternic marcate în spațiul european^{xiv}. În absența unor informații suplimentare asupra credinței și practicii religioase în spațiul privat, religiozitatea nu poate fi estimată convingător.

Tipologia adeziunilor față de diferite unități spațiale de viață relevă faptul că în țările nou integrate în Uniunea Europeană sau în curs de aderare se manifestă o puternică propensiune spre identități complexe care să cumuleze loialități față de spațiile locale, regionale, naționale și europene. Românii au un profil identitar mai apropiat de cel al polonezilor și ungurilor caracterizat prin loialitate foarte puternică față de UE/Europa și prin aderență puternică la identitățile din spațiul intern , local, regional sau național.

Anexe

Anexa 1. Modele de regresie

Tabelul A 1. Predictorii ai încrederii în Uniunea Europeană. România, NEM și UE15

Predictori	România		NSM		UE15	
	Estimate	Sig.	Estimate	Sig.	Estimate	Sig.
bărbat *	-0.13	0.38	0.20	0.00	0.13	0.00
vârsta	-0.01	0.85	-0.02	0.43	0.01	0.58
urban *	-0.09	0.55	0.14	0.05	0.12	0.00
educ. super *	0.00	1.00	-0.03	0.75	0.08	0.05
educ redusă *	-0.17	0.40	0.07	0.49	0.03	0.44
consum media**	0.03	0.21	0.06	0.00	0.01	0.10
indice bunuri	0.13	0.04	0.04	0.07	-0.05	0.00
optimist pentru urm.5 ani*	0.18	0.29	0.44	0.00	0.25	0.00
trăiește mai bine decât 5 ani înainte	0.24	0.02	0.17	0.00	0.20	0.00
UE prosperitate*	1.08	0.00	0.75	0.00	0.68	0.00
UE protecție socială*	0.25	0.14	0.49	0.00	0.53	0.00
UE democrație*	0.70	0.00	0.56	0.00	0.67	0.00
UE libertate circulație*	0.40	0.01	0.34	0.00	0.49	0.00
UE euro*	0.06	0.72	0.33	0.00	0.20	0.00
UE divers. culturală*	0.06	0.77	0.25	0.01	0.17	0.00
UE șomaj*	-0.73	0.00	-0.16	0.09	-0.42	0.00
UE infraționalitate*	-0.40	0.11	-0.43	0.00	-0.68	0.00
UE birocratie*	-0.62	0.06	-0.76	0.00	-0.84	0.00
UE pierd.ident.cultur*	-0.97	0.00	-0.59	0.00	-1.13	0.00
R2 Nagelkerke	0.28		0.20		0.23	

*Codificare dihotomică 1 da, 0 nu. Încrederea în UE este scalată cu 1 „are încredere”, 0 „nu știe” -1 nu are încredere. Algoritmul folosit pentru calcul este cel al regresiei ordinale.

Variabile de status folosite ca predictorii:

- consumul media este măsurat ca suma a scorurilor referitoare la consumul TV, radio și de presa scrisă după scalarea directă a răspunsurilor la întrebarea A18.
- educația este considerată de nivel superior dacă persoana are peste 20 de ani de școală, de nivel redus/primar cu sub 15 ani de școală absolvită și mediu cu 16-19 ani de școală
- bunuri în gospodărie este un indice de numărare a bunurilor în posesie – DVD player, CD player, computer, conexiune la internet acasă, autoturism, apartament.
- vârsta –variabilă ordinală pentru șase intervale de vârstă succesive. (În baza de date nu este inclusă vârsta negrupată.)

Tabelul A 2. Predictorii pentru tipul de cunoaștere asupra Parlamentului European

Tip cunoaștere asupra Parlam. European		România		NSM		UE15	
		Exp(B)	Sig.	Exp(B)	Sig.	Exp(B)	Sig.
consistentă	Intercept		0.00		0.00		0.00
	încredere în UE	1.62	0.00	1.44	0.00	1.44	0.00
	vârstă	0.79	0.00	0.95	0.44	1.02	0.44
	cons.media	1.35	0.00	1.30	0.00	1.25	0.00
	internet*	0.91	0.80	1.67	0.01	1.59	0.00
	autoturism*	0.96	0.86	1.66	0.00	1.95	0.00
	pensionar*	0.80	0.49	0.73	0.18	1.35	0.00
	muncit. calificat*	1.09	0.81	0.73	0.16	1.23	0.06
	loc. în oraș mare*	0.74	0.27	0.92	0.65	1.28	0.00
	loc în oraș mic/mediu*	2.08	0.01	1.00	1.00	1.15	0.04
slabă	educ. medie*	1.36	0.21	1.85	0.00	1.68	0.00
	educ. superior*	2.97	0.00	3.45	0.00	6.02	0.00
	Intercept		0.66		0.03		0.00
	încredere în UE	1.28	0.02	1.23	0.00	1.06	0.06
	vârstă	0.79	0.00	0.99	0.83	0.91	0.00
	cons.media	1.24	0.00	1.17	0.00	1.19	0.00
	internet*	1.05	0.89	1.43	0.08	1.45	0.00
	autoturism*	1.07	0.79	1.74	0.00	1.86	0.00
	pensionar*	1.07	0.82	0.82	0.39	1.48	0.00
	muncit. calificat*	1.26	0.50	0.81	0.34	1.16	0.18
incertă	loc. în oraș mare*	0.63	0.06	1.23	0.25	1.27	0.00
	loc în oraș mic/mediu*	1.08	0.76	1.30	0.09	1.11	0.11
	educ. medie*	1.70	0.01	1.68	0.00	1.50	0.00
	educ. superior*	2.83	0.00	2.16	0.00	3.96	0.00
	Intercept		0.03		0.00		0.00
	încredere în UE	1.83	0.08	1.02	0.89	1.23	0.00
	vârstă	0.78	0.22	0.94	0.52	0.84	0.00
	cons.media	0.98	0.86	1.14	0.00	1.10	0.00
	internet*	1.04	0.96	1.64	0.10	0.75	0.01
	autoturism*	0.54	0.35	0.69	0.13	1.78	0.00
	pensionar*	1.31	0.75	0.83	0.62	1.52	0.01
	muncit. calificat*	2.37	0.21	0.79	0.52	1.37	0.04
	loc. în oraș mare*	1.72	0.38	0.85	0.56	1.49	0.00
	loc în oraș mic/mediu*	1.39	0.62	0.88	0.59	1.46	0.00
	educ. medie*	2.76	0.09	0.92	0.72	1.19	0.09
	educ. superior*	0.99	0.99	1.40	0.32	2.15	0.00
	R2 Nagelkerke	0.18		0.12		0.12	

Regresii logistice multinomiale. * variabile dihotomice codificate cu 1 pentru prezenta atributului cu 0 pentru absență. Predictorii de status sunt descriși la baza tabelului A.1.

Tabelul A 3. Predictorii ai gradului de informare despre instituțiile de bază ale UE

	România		NSM		UE15	
	b	Sig.	b	Sig.	b	Sig.
bărbat*	0.31	0.01	0.53	0.00	0.59	0.00
vârstă15-24 ani*	0.48	0.01	0.24	0.02	0.08	0.09
vârstă 25-39 ani*	0.49	0.00	0.17	0.06	0.06	0.13
vârstă 40-54 ani*	0.28	0.09	0.14	0.10	0.19	0.00
educ. primară*	-0.65	0.00	-0.62	0.00	-0.29	0.00
educ. super*	0.41	0.01	0.59	0.00	0.72	0.00
autoturism *	-0.07	0.59	0.08	0.21	0.18	0.00
muncit. calific*	-0.59	0.00	-0.21	0.03	-0.08	0.08
acces internet *	0.33	0.06	0.41	0.00	0.14	0.00
viz.TV zilnic*	0.34	0.01	0.16	0.02	0.17	0.00
citit ziare zilnic*	0.25	0.13	0.12	0.09	0.15	0.00
ascult.radio zilnic*	0.28	0.04	0.43	0.00	0.13	0.00
locuiește în oraș mare*	-0.03	0.82	0.11	0.16	0.03	0.42
locuiește în oraș mic/mediu	0.34	0.02	0.04	0.54	0.02	0.58
satisfacție cu viața	0.24	0.00	0.20	0.00	0.10	0.00
R2 Nagelkerke	0.14		0.14		0.11	
N	1159		3900		19758	

Regresii logistice de tip ordinal. * variabile dihotomice codificate cu 1 și 0. Variabilele teritoriale sunt folosite numai pentru control. Nivelul de semnificație corespunzător lor poate fi afectat de efectele de clusterizare, de subestimarea erorilor standard. Variabila dependentă este data de numărul de răspunsuri corecte la setul de întrebări de la QA26, referitoare la instituțiile UE. Indicele gradului de cunoaștere a respectivelor instituții are o variație între 0 și 3.

Tabelul A 4. Predictori ai gradului de îngrijorare în legătură cu construcția Uniunii Europene, EB65

	România			NSM			UE15		
	B	Beta	p	B	Beta	p	B	Beta	p
(Constant)	3.73		0.00	6.13		0.00	5.65		0.00
bărbat*	0.37	0.07	0.02	-0.29	-0.05	0.00	-0.18	-0.04	0.00
varst.15-24 ani*	-0.45	-0.06	0.08	-0.72	-0.11	0.00	-0.63	-0.09	0.00
varst.25-39 ani*	-0.38	-0.06	0.07	-0.47	-0.08	0.00	-0.12	-0.02	0.01
vârst. 40-54 ani*	-0.69	-0.12	0.00	-0.38	-0.06	0.00	0.05	0.01	0.32
educ. redusă*	0.03	0.00	0.90	0.05	0.01	0.72	-0.03	-0.01	0.49
educ. superior*	-0.28	-0.04	0.18	-0.52	-0.08	0.00	-0.58	-0.10	0.00
internet acasă*	0.24	0.03	0.32	-0.48	-0.08	0.00	0.02	0.00	0.69
are autoturism*	-0.20	-0.04	0.25	0.15	0.03	0.09	0.25	0.04	0.00
este munc.calificat*	0.16	0.02	0.50	0.07	0.01	0.57	0.38	0.04	0.00
loc. in urban*	0.47	0.09	0.01	-0.42	-0.07	0.00	-0.02	0.00	0.67
satisfacție cu viața	-0.11	-0.03	0.37	-0.09	-0.03	0.13	-0.21	-0.06	0.00
trăiește mai bine decât cu cinci ani înainte	-0.69	-0.22	0.00	-0.57	-0.17	0.00	-0.23	-0.07	0.00
grad informare despre UE	0.04	0.01	0.67	-0.29	-0.10	0.00	-0.30	-0.11	0.00
R2	0.07			0.11			0.06		

Regresii liniare de tip OLS

. Variabilă dependentă – gradul de îngrijorare asociat cu UE. Indicele îngrijorării față de riscurile asociate construcției europene este realizat prin numărarea întrebărilor de la QA17 la care persoana interviuata a răspuns că „se teme”.

Anexa 2. Tabele : încredere și optimism

Tabelul A 5. Încredere în instituții pe țări

		Uniunea Europeana QA75	ONU Qa76	guvernul tarii QA73	parlamentul tarii QA74	justiție QA71	partidele politice QA72
tari curs aderare	România	68	57	32	21	34	14
	Bulgaria	57	50	24	17	20	10
tari canditate	Turcia	35	35	67	68	67	31
	Croația	38	44	25	22	23	11
NSM	Ungaria	70	66	48	47	55	29
	Slovenia	63	53	38	37	32	19
	Repub.Cipru	61	27	56	44	53	20
	Cehia	60	65	34	22	35	15
	Slovacia	60	53	21	27	29	10
	Polonia	58	63	22	13	29	9
	Lituania	57	47	21	14	23	10
	Estonia	56	56	54	41	49	21
	Malta	53	61	38	40	46	25
	Letonia	43	47	25	21	32	6
UE15	Grecia	63	36	43	56	55	25
	Belgia	61	58	47	50	44	29
	Portugalia	57	56	34	41	40	19
	Irlanda	57	59	42	44	50	32
	Italia	56	52	34	40	45	26
	Danemarca	55	76	56	75	82	49
	Luxemburg	54	50	65	58	53	41
	Spania	50	46	44	41	48	31
	Olanda	48	65	42	55	62	42
	Irlanda de Nord	45	59	26	33	52	18
	Austria	43	58	55	56	73	38
	Germania de Est	42	50	29	33	43	14
	Germania de Vest	41	50	41	42	60	24
	Franța	41	46	20	31	38	10
	Finlanda	41	73	65	69	78	36
	Suedia	39	76	36	56	63	23
	Marea Britanie	31	55	30	36	49	18

Am marcat prin umbrire țările pentru care încrederea în instituțiile internaționale/macroregionale este mai mare decât încrederea în instituțiile naționale.

Tabelul A 6. Satisfacție și optimism, 2005-2006 (%)

	România			NSM			UE15		
	2005/1	2005/2	2006/1	2005/1	2005/2	2006/1	2005/1	2005/2	2006/1
cred că peste cinci ani..									
vor trăi mai bine	56	49	52	42	40	40	42	41	39
vor trăi mai bine deși acum o duc rău (optimism dinamic)	25	18	20	9	8	8	6	6	5
economia românească va avea o stare mai bună	58		55	56		52	49		47
economia europeană va avea o stare mai bună	68		62	67		65	54		51
vor fi mai multe locuri de muncă în România	52		50	56		55	46		42
situația mediului în România va fi mai bună	58		50	65		64	52		49
asistența socială în România va fi mai bună	57		52	51		52	39		36
calitatea vieții în România va fi mai bună	58		53	55		57	51		48
mulțumiți de viață în prezent	44	47	43	69	69	70	83	82	84
cred că în prezent trăiesc mai bine decât cu cinci ani înainte	36	34	35	32	33	34	38	38	36

Tabelul A 7. Informare despre UE și context media, EB65

	Rural			Urban			România total	UE 25
Ponderea celor care au	România	NSM	UE15	România	NSM	UE15		
televizor	95	98	98	95	98	98	95	98
DVD player	8	38	69	17	47	73	13	67
CD player	8	45	71	27	54	74	18	69
Computer	14	40	60	46	52	63	31	60
conexiune internet acasă	1	20	47	27	36	51	15	46
autoturism	22	58	82	40	52	74	32	73
Consum media: % pers. Care , zilnic..								
vizionează TV	65	61	66	65	65	67	65	66
citesc ziare	14	20	36	16	26	37	15	35
ascultă radio	31	45	42	24	44	38	27	40

Anexa 3. Tabele: probleme sociale

Tabelul A 8. Opina despre cele mai importante probleme ale țării (%)

	România			NSM			UE15		
	EB63	EB64	EB65	EB63	EB64	EB65	EB63	EB64	EB65
situația economică	46	45	48	26	27	27	27	26	22
prețurile	26	30	26	15	15	12	16	17	14
șomajul	23	26	24	63	57	63	48	42	46
infraționalitatea	28	22	24	27	26	21	22	23	24
sănătatea	25	22	23	29	32	30	14	12	16
pensiile	14	16	22	10	10	9	11	10	11
locuințele	6	7	6	4	4	5	5	6	6
taxele	7	8	6	6	7	7	7	7	7
sistemul educat.	4	5	5	3	4	4	8	7	8
terorismul	4	4	4	3	3	2	12	16	11
alte	3	3	4	2	1	2	1	1	2
mediu	2	2	2	2	1	2	4	4	4
transporturi	1	2	2	3	2	3	2	2	2
apărare	1	1	1	1	1	1	2	2	2
imigrare	2	2	0	3	3	3	16	17	17

Formularea exactă a problemelor este specificată în chestionar la Qa28a

Tabelul A 9. Orientări valorice

	Rural			Urban			România total	UE 25
	România	NSM	UE15	România	NSM	UE15		
D45 participare la servicii religioase								
cel puțin săptămânal	27	46	14	17	29	13	21	17
la 1-3 luni	23	17	14	32	17	14	28	15
numai de sărbători	36	12	19	35	15	18	36	18
mai rar	14	23	51	14	37	53	14	49
non răspuns	0	2	2	2	3	1	1	2

Anexa 4 : Specificări tehnice

EUROBAROMETRE « STANDARD » 65.2

SPECIFICATIONS TECHNIQUES

Entre le 27 mars et le 1er mai 2006, TNS Opinion & Social, un consortium créé entre Taylor Nelson Sofres et EOS Gallup Europe, a réalisé la vague 65.2 de l'EUROBAROMETRE à la demande de la COMMISSION EUROPEENNE, Direction Générale de la Communication, unité « Analyse de l'opinion publique et des médias ».

L'EUROBAROMETRE « Standard » fait partie de la vague 65.2 et couvre la population de 15 ans et plus - ayant la nationalité d'un des Pays membres de l'Union européenne - et résidant dans un des pays Membres de l'Union européenne. L'EUROBAROMETRE « Standard » a été conduit également dans les deux pays accédants (la Bulgarie et la Roumanie) et dans les deux pays candidats (la Croatie et la Turquie), ainsi que dans la Communauté Turque Chypriote. Dans ces pays, l'étude a couvert la population nationale et les citoyens de tous les Etats membres résidant dans ces pays et ayant une maîtrise d'une des langues nationales respectives pour répondre au questionnaire. Le principe d'échantillonnage appliqué dans tous les Etats participant à cette étude est une sélection aléatoire (probabiliste) à phases multiples. Dans chaque pays, divers points de chute ont été tirés avec une probabilité proportionnelle à la taille de la population (afin de couvrir la totalité du pays) et à la densité de la population.

A cette fin, ces points de chute ont été tirés systématiquement dans chacune des "unités régionales administratives", après avoir été stratifiés par unité individuelle et par type de région. Ils représentent ainsi l'ensemble du territoire des pays participant à l'étude, selon les EUROSTAT-NUTS II (ou équivalent) et selon la distribution de la population habitant dans le pays en termes de zones métropolitaines, urbaines et rurales. Dans chacun des points de chute sélectionnés, une adresse de départ a été tirée de manière aléatoire. D'autres adresses (chaque Nième adresse) ont ensuite été sélectionnées par une procédure de "random route" à partir de l'adresse initiale. Dans chaque ménage, le répondant a été tiré aléatoirement (suivant la règle du "plus proche anniversaire"). Toutes les interviews ont été réalisées en face à face chez les répondants et dans la langue nationale appropriée. En ce qui concerne la technique de collecte de données, le système CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) a été utilisé dans tous les pays où cela était possible.

ABREVIATIONS	PAYS	INSTITUTS	N° ENQUETES	DATE	TERRAIN	POPULATION 15+
BE	Belgique	TNS Dimarso	1.020	28/03/2006	26/04/2006	8.598.982
CZ	Rép. Tchèque	TNS Aisa	1.068	29/03/2006	14/04/2006	8.571.710
DK	Danemark	TNS Gallup DK	1.008	29/03/2006	01/05/2006	4.380.063
DE	Allemagne	TNS Infratest	1.526	28/03/2006	23/04/2006	64.174.295
EE	Estonie	Emor	1.002	31/03/2006	24/04/2006	887.094
EL	Grèce	TNS ICAP	1.000	28/03/2006	24/04/2006	8.674.230
ES	Espagne	TNS Demoscopia	1.005	28/03/2006	24/04/2006	35.882.820
FR	France	TNS Sofres	1.020	30/03/2006	24/04/2006	44.010.619
IE	Irlande	TNS MRBI	1.003	30/03/2006	30/04/2006	3.089.775
IT	Italie	TNS Abacus	1.000	30/03/2006	01/05/2006	49.208.000
CY	Rép. de Chypre	Synovate	507	31/03/2006	24/04/2006	552.213
CY(tcc)	Com. turque chypriote	KADEM	500	29/03/2006	15/04/2006	157.101
LV	Lettonie	TNS Latvia	1.018	28/03/2006	23/04/2006	1.394.351
LT	Lituanie	TNS Gallup Lithuania	1.019	31/03/2006	23/04/2006	2.803.661
LU	Luxembourg	TNS ILReS	503	27/03/2006	24/04/2006	367.199
HU	Hongrie	TNS Hungary	1.020	04/04/2006	25/04/2006	8.503.379
MT	Malte	MISCO	500	28/03/2006	21/04/2006	322.917
NL	Pays-Bas	TNS NIPO	1.009	04/04/2006	25/04/2006	13.242.328
AT	Autriche	Österreichisches Gallup-Institute	1.017	31/03/2006	20/04/2006	6.679.444
PL	Pologne	TNS OBOP	1.000	30/03/2006	26/04/2006	31.610.437
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	1.002	31/03/2006	24/04/2006	8.080.915
SI	Slovénie	RM PLUS	1.033	30/03/2006	26/04/2006	1.663.869
SK	Slovaquie	TNS AISA SK	1.078	31/03/2006	19/04/2006	4.316.438
FI	Finlande	TNS Gallup Oy	1.006	27/03/2006	26/04/2006	4.279.286
SE	Suède	TNS GALLUP	1.017	28/03/2006	24/04/2006	7.376.680
UK	Royaume-Uni	TNS UK	1.312	27/03/2006	26/04/2006	47.685.578
BG	Bulgarie	TNS BBSS	1.015	27/03/2006	10/04/2006	6.695.512
RO	Roumanie	TNS CSOP	1.007	27/03/2006	27/04/2006	18.145.036
HR	Croatie	Puls	1.000	29/03/2006	25/04/2006	3.682.826
TR	Turquie	TNS PIAR	1.005	29/03/2006	26/04/2006	47.583.830
TOTAL			29.220	27/03/2006	01/05/2006	442.620.588

Dans chaque pays, l'échantillon a été comparé à l'univers. La description de l'univers se base sur les données de population EUROSTAT ou provenant des Instituts nationaux de Statistique. Pour tous les pays couverts par l'étude, une procédure de pondération nationale a été réalisée (utilisant des pondérations marginales et croisées), sur base de cette description de l'univers. Dans tous les pays le sexe, l'âge, les régions et la taille de l'agglomération ont été introduits dans la procédure d'itération. Pour la pondération internationale (i.e. les moyennes UE), TNS Opinion & Social recourt aux chiffres officiels de population, publiés par EUROSTAT ou les instituts nationaux de Statistique. Les chiffres complets de la population, introduits dans cette procédure de post-pondération, sont indiqués ci-dessus. Il importe de rappeler aux lecteurs que les résultats d'un sondage sont des estimations dont l'exactitude, toutes choses égales par ailleurs, dépend de la taille de l'échantillon et du pourcentage observé. Pour des échantillons d'environ 1.000 interviews, le pourcentage réel oscille dans les intervalles de confiance suivants :

Pourcentages observés	10% ou 90%	20% ou 80%	30% ou 70%	40% ou 60%	50%
Limites de confiance	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points

Anexa 5: Chestionar

Chestionar EB65

A	cod cercetare tns csop	
	(101-105)	
	<input type="text"/>	
	EB65.1 A	
B	cod țară	
	(106-107)	
	<input type="text"/>	
	EB65.1 B	
C	cod cercetare	
	(108-110)	
	<input type="text"/>	
	EB65.1 C	
D	număr chestionar	
	(111-116)	
	<input type="text"/>	
	EB65.1 D	
E	Subeșantion	
	(117)	
	A	1
	B	2
	EB64.2 E	
	ADRESAȚI ITEMUL 26 DOAR ÎN BULGARIA	
	ADRESAȚI ITEMUL 27 DOAR ÎN ROMÂNIA	
	ADRESAȚI ITEMUL 26 DOAR ÎN TURCIA	
	ADRESAȚI ITEMUL 26 DOAR ÎN CROAȚIA	
	ADRESAȚI ITEMUL 26 DOAR ÎN COMUNITATEA CIPRIOTĂ	
Q1	Vă rog să-mi spuneți care este cetățenia dvs. Vă rog să indicați țara/ țările care corespund situației dvs..	
	(POT FI MENȚIONATE MAI MULTE RĂSPUNSURI)	
	(118-149)	
	România	27,
	Alte țări	31,
	Nu știu	32,
	EB65.1 Q1 TREND MODIFIED	
	Dacă se răspunde "Alte țări" sau "Nu știu" se încheie interviul.	

QA1	Când vă întâlniți cu prietenii, cât de des obișnuiți să discutați subiecte de natură politică?					
	(150)					
	frecvent	1				
	ocazional	2				
	niciodată	3				
	Nu știu (răspuns SPONTAN)	4				
EB64.2 QA1						
QA2	Atunci când aveți o opinie puternică, dumneavoastră căutați să convingeți prietenii, rudele sau colegii de serviciu să împărtășească aceeași opinie? Se întâmplă acest lucru...?					
	Se citesc variantele de răspuns!					
	(151)					
	des	1				
	din când în când	2				
	rar	3				
	niciodată	4				
	Nu știu (răspuns SPONTAN)	5				
EB64.2 QA2						
QA3	Pe ansamblu, cât de mulțumit(ă) sunteți de viața dvs. în general? Ați spune că sunteți...?					
	(CITEȘTE)					
	(152)					
	Foarte mulțumit(ă)	1				
	Destul de mulțumit(ă)	2				
	Nu prea mulțumit(ă)	3				
	Deloc mulțumit(ă)	4				
	Nu știu (răspuns SPONTAN)	5				
EB64.2 QA3						
QA4	Care sunt așteptările dv. pentru următoarele 12 luni: credeți că următoarele 12 luni vor fi mai bune, mai proste sau la fel ca și până acum în ceea ce privește...?					
		SE CITEȘTE LISTA	Mai bun	Mai prost	La fel	Nu știu
(153)	1	viața dv. în general	1	2	3	4
(154)	2	situația economică a României	1	2	3	4
(155)	3	situația financiară a gospodăriei dv	1	2	3	4
(156)	4	situația locurilor de muncă în România	1	2	3	4
(157)	5	situația dvs. la locul de muncă	1	2	3	4
EB64.2 QA4						
QA5	Dacă comparați situația dvs. actuală cu cea de acum 5 ani, ați spune că ea s-a îmbunătățit, a rămas la fel sau s-a înrăutățit?					
	(158)					
	s-a îmbunătățit	1				
	a rămas la fel	2				
	s-a înrăutățit	3				
	Nu știu (răspuns SPONTAN)	4				
EB64.2 QA5						

QA6	În următorii 5 ani, vă așteptați ca situația dv. personală să se îmbunătățească, să rămână la fel sau să se înrăutățească?
-----	--

		(159)
se va îmbunătăți	1	
să rămână la fel	2	
se va înrăutăți	3	
Nu știu (răspuns SPONTAN)	4	

EB64.2 QA6

Q7	Ați văzut vreodată acest simbol?
----	----------------------------------

(SE ARATĂ DRAPELUL EUROPEAN)

		(160)
Da	1	
Nu	2	
Nu știu	3	

EB62.0 Q8a

SE ADRESEAZĂ QA8 DACĂ "DA", CODUL 1 LA QA7 - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QA9

QA8	Vă rog să îmi spuneți ce semnifică acesta?
-----	--

(NU SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS – RĂSPUNS SPONTAN)

		(161)
Da, Europa, Uniunea Europeană, Comunitatea, Piața Comună,		
Consiliul Europei, etc.	1	
Da, altceva	2	
Nu	3	
Nu știu	4	

EB62.0 Q8b

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIEWATE

Q9	Acest simbol reprezintă drapelul European. Am să vă citesc o serie de afirmații referitoare la acesta. Vă rog să îmi spuneți părerea dvs. despre fiecare dintre acestea. Pentru fiecare dintre ele, vă rog să îmi spuneți dacă tindeți sau nu să fiți de acord?
----	---

	SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS	TINDE SĂ FIE DE ACORD	TINDE SĂ NU FIE DE ACORD	NU ȘTI U
--	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------------	----------------

(162)	1	Acest drapel reprezintă un simbol bun pentru Europa	1	2	3
(163)	2	Acest drapel simbolizează ceva bun	1	2	3
(164)	3	Mă identific cu acest drapel	1	2	3
(165)	4	Acest drapel ar trebui să fie văzut pe toate clădirile publice din România, alături de drapelul național	1	2	3

EB62.0 Q9

QA10: NU SE ADRESEAZĂ VARIANTELE 1, 3 și 4 în CY(tcc)

QA10	Aș vrea să vă întreb acum câtă încredere aveți în unele instituții. Pentru fiecare dintre următoarele instituții, vă rog să-mi spuneți dacă tindeți să aveți încredere în ea.
------	---

	SE CITEȘTE LISTA	Tind să am încredere	Tind să nu am încredere	Nu știu	
(166)	1	Justiția din România / Sistemul juridic românesc	1	2	3
(167)	2	Partidele politice	1	2	3
(168)	3	Guvernul României	1	2	3
(169)	4	Parlamentul României	1	2	3
(170)	5	Uniunea Europeană	1	2	3
(171)	6	Națiunile Unite	1	2	3

EB64.2 QA7 TREND MODIFIED

NU ADRESAȚI QA11a ȘI QA12a în BG, RO, TR, HR și CY(tcc)

EB64.2 QA9a

ADRESAȚI ÎNTREBĂRILE QA8b- QA10b DOAR în BG, RO, TR, HR și CY(tcc) - CEIALȚI TREC LA QA13

QA11b	În general, credeți că aderarea României la Uniunea Europeană ar fi ...?
-------	--

(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)

	(174)
un lucru bun	1
un lucru rău	2
nici bun, nici rău	3
Nu știu (răspuns SPONTAN)	4

EB64.2 QA8b

QA12b	Luând totul în considerare, apreciați că România ar beneficia sau nu, ca membră a Uniunii Europene?
-------	---

	(175)
Ar beneficia	1
Nu ar beneficia	2
Nu știu (răspuns SPONTAN)	3

EB64.2 QA9b

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIVATE

QA13	În general, aveți o imagine foarte pozitivă, relativ pozitivă, neutră, relativ negativă sau foarte negativă despre Uniunea Europeană?
------	---

	(176)
Foarte pozitivă	1
Destul de pozitivă	2
Neutră	3
Destul de negativă	4
Foarte negativă	5
NU ȘTIU / REFUZ	6

EB64.2 QA11

QA14	Ce înseamnă pentru dvs. personal Uniunea Europeană?			
------	---	--	--	--

CITEȘTE – MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE. ROTEȘTE DE SUS ÎN JOS ȘI DE JOS ÎN SUS (conform tip cartela A/B)				
--	--	--	--	--

		(177-192)
Pace		1,
Prosperitate economică		2,
Democrație		3,
Protecție socială		4,
Libertatea de a călători, studia și a lucra oriunde în în Uniunea Europeană		5,
Diversitate culturală		6,
Un cuvânt mai greu de spus în lume		7,
Euro		8,
Șomaj		9,
Birocrație		10,
Risipă de bani		11,
Pierderea identității noastre culturale		12,
Mai multe infracțiuni		13,
Control insuficient la granițele exterioare		14,
Altceva (SPONTAN)		15,
Nu știu		16,

EB64.2 QA13

NU ADRESAȚI QA15a în BG, RO, TR, HR și CY(tcc) - SE TRECE LA Q15b
---

QA15a	
-------	--

EB63.4 QA14a (items 1-3+6-8) + EB64.2 QA15 (4-5)
--

ADRESAȚI QA15b DOAR în BG, RO, TR, HR și CY(tcc) - CEILALȚI TREC LA QA16a
---

QA15b	Pentru fiecare dintre următoarele afirmații vă rog să îmi spuneți dacă tindeți sau nu să fiți de acord?			
-------	---	--	--	--

	SE CITEȘTE LISTA	Tind să fiu de acord	Tind să fiu în dezacord	Nu știu
(201)	1 Simt că aș fi mai în siguranță dacă România ar fi membră a Uniunii Europene	1	2	3
(202)	2 Simt că am fi mai stabili din punct de vedere economic dacă România ar fi membră a Uniunii Europene	1	2	3
(203)	3 Simt că am fi mai stabili din punct de vedere politic dacă România ar fi membră a Uniunii Europene	1	2	3
(204)	4 Opinia mea ar conta în Uniunea Europeană	1	2	3
(205)	5 Înțeleg cum funcționează Uniunea Europeană	1	2	3
(206)	6 În Uniunea Europeană se ține cont de interesele României	1	2	3
(207)	7 România va deveni mai influentă în Uniunea Europeană în viitor	1	2	3
(208)	8 Țările cele mai mari au cea mai multă putere în Uniunea Europeană	1	2	3

EB63.4 QA14b (items 1-3+6-8) + EB64.2 QA15 (4-5)
--

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIVATE

QA16a	În opinia dv., în următorii 5 ani, Uniunea Europeană va juca un rol mai important, mai puțin important sau
-------	--

	același rol în viața dv. de zi cu zi?
--	---------------------------------------

QA16b	Și în următorii 5 ani, v-ați dori ca Uniunea Europeană să joace un rol mai important, mai puțin important sau același rol în viața dv. de zi cu zi?
-------	---

SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS	(209)	(210)
	QA16a	QA16b
	Așteptari	V-ați dori
mai important	1	1
mai puțin important	2	2
același rol	3	3
Nu știu (SPONTAN)	4	4

EB63.4 QA15a QA15b

NU ADRESAȚI VARIANTA DE RĂSPUNS 9 ÎN BE,DE,EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, AT, PT și FI (ZONA EURO)

QA17	Unii oameni ar putea avea temeri în legătură cu construcția Europei, cu Uniunea Europeană. Vă voi citi o listă cu unele lucruri de care alți oameni spun că se tem. Pentru fiecare în parte, vă rog să-mi spuneți dacă în prezent dv. personal vă temeți sau nu de el?
------	--

	SE CITEȘTE LISTA	Se teme în prezent de...	Nu se teme în prezent de acest lucru	Nu știu
(211)	1 O pierdere de putere pentru statele membre mai mici	1	2	3
(212)	2 O creștere a traficului de droguri și a crimei organizate internaționale	1	2	3
(213)	3 Țara noastră va plăti din ce în ce mai mult către Uniunea Europeană	1	2	3
(214)	4 Pierderea beneficiilor sociale	1	2	3
(215)	5 Pierderea identității naționale și culturale	1	2	3
(216)	6 O criză economică	1	2	3
(217)	7 Transferul locurilor de muncă către țările care au costuri de producție mai scăzute	1	2	3
(218)	8 Mai multe dificultăți pentru agricultorii români	1	2	3
(219)	9 Sfârșitul LEU-lui	1	2	3

EB64.2 QA18 TREND MODIFIED

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIEWATE

--

QA18	Cât de des ...?
------	-----------------

SE ARATĂ LISTA CU SCALA

SE CITEȘTE LISTA	În fiecare zi	De mai multe ori pe săptămână	O dată sau de două ori pe săptămână	Mai puțin des	Deloc	NU ȘTIU / RE

								F U Z
--	--	--	--	--	--	--	--	-------------

(220)	1	Vizionați programele de știri de la TV	1	2	3	4	5	6
(221)	2	Citiți știrile din ziarle cotidiene	1	2	3	4	5	6
(222)	3	Ascultați programele de știri de la radio	1	2	3	4	5	6

EB64.2 QA19

QA19	Folosind următoarea scală, cât de multe credeți că știți despre Uniunea Europeană, despre politicile și instituțiile sale? "1" înseamnă "nu știu absolut nimic", și "10" înseamnă "știu foarte multe".
------	--

SE ARATĂ LISTA CU SCALA

(223-224)

Nu știe absolut nimic					Știe foarte multe				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Nu știu 11

EB64.2 QA20

QA20	Când căutați informații despre Uniunea Europeană, politicile ei, instituțiile ei, pe care din următoarele surse le folosiți? Și altele?
------	---

(SE ARATĂ LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS - CITEȘTE – MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE)

(225-236)

Asistarea la conferințe, discuții, întâlniri	1,
Discuții cu rude, prieteni, colegi	2,
Ziare cu apariție zilnică	3,
Alte ziare și reviste	4,
Televiziune	5,
Radio	6,
Internet	7,
Cărți, broșuri, pliante informative	8,
Servicii de informare telefonică (Info line, Europa Direct, etc.)	9,
Nu caut niciodată asemenea informații, nu mă interesează (SPONTAN)	10,
Altele (SPONTAN)	11,
Nu știu	12,

EB64.2 QA23

(NU SUGERAȚI - RECODIFICAȚI - MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE)

D49a	Dacă este cazul, puteți să-mi spuneți care sunt posturile TV pe care le urmăriți periodic, adică cel puțin de 5 ori pe săptămână?
------	---

CODURI POSTURI TV (CODURI NAȚIONALE)

10	2	(237,238-257)
----	---	---------------

EB64.2 D49a

(NU SUGERAȚI - RECODIFICAȚI - MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE)

D49b	Dacă este cazul, puteți să-mi spuneți care sunt posturile RADIO pe care le urmăriți periodic adică cel puțin
------	--

	de 5 ori pe săptămână?				
CODURI POSTURI DE RADIO (CODURI NAȚIONALE)					
10	2	(258,259-278)			
EB64.2 D49b					
(NU SUGERAȚI - RECODIFICAȚI - MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE)					
D49c	Dacă este cazul, puteți să-mi spuneți care sunt cotidienele pe care le citiți periodic, adică cel puțin de 3 ori pe săptămână?				
CODURI COTIDIANE (CODURI NAȚIONALE)					
10	2	(279,280-299)			
EB64.2 D49c					
QA21	În general, credeți că mass media din România vorbește prea mult, atât cât trebuie sau prea puțin despre Uniunea Europeană?				
UN SINGUR RĂSPUNS PE FIECARE LINIE					
	SE CITEȘTE LISTA	Prea mult	Atât cât trebuie	Prea puțin	NU ȘTI U / RE FU Z
(300)	1 TV	1	2	3	4
(301)	2 Radio	1	2	3	4
(302)	3 Presă	1	2	3	4
EB64.2 QA24					
QA22	Credeți că mass media din România prezintă Uniunea Europeană prea pozitiv, obiectiv sau prea negativ?				
UN SINGUR RĂSPUNS PE FIECARE LINIE					
	SE CITEȘTE LISTA	Prea pozitiv	Obiectiv	Prea negativ	NU ȘTI U / RE FU Z
(303)	1 TV	1	2	3	4
(304)	2 Radio	1	2	3	4
(305)	3 Presă	1	2	3	4
EB64.2 QA25					
QA23	Ați auzit despre ...?				

	SE CITEȘTE LISTA	A auzit	Nu a auzit	Nu știu
--	------------------	---------	------------	---------

(306)	1	Parlamentul European	1	2	3
(307)	2	Comisia Europeană	1	2	3
(308)	3	Consiliul Uniunii Europene	1	2	3
(309)	4	Curtea de Justiție a Comunităților Europene	1	2	3
(310)	5	Banca Centrală Europeană	1	2	3

EB64.2 QA26 TREND MODIFIED

QA24	Și pentru fiecare dintre următoarele instituții europene, credeți că joacă sau nu un rol important în viața Uniunii Europene?
------	---

	SE CITEȘTE LISTA	Joacă un rol important	Nu joacă un rol important	Nu știu
--	------------------	------------------------	---------------------------	---------

(311)	1	Parlamentul European	1	2	3
(312)	2	Comisia Europeană	1	2	3
(313)	3	Consiliul Uniunii Europene	1	2	3
(314)	4	Curtea de Justiție a Comunităților Europene	1	2	3
(315)	5	Banca Centrală Europeană	1	2	3

EB63.4 QA22

QA25	Vă rog sa-mi spuneți pentru fiecare din aceste instituții dacă tindeți să aveți sau să nu aveți încredere în ele?
------	---

	SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS	Tind să am încredere	Tind să nu am încredere	Nu știu (răspuns SPONTAN)
--	---------------------------------	----------------------	-------------------------	---------------------------

(316)	1	Parlamentul European	1	2	3
(317)	2	Comisia Europeană	1	2	3
(318)	3	Consiliul Uniunii Europene	1	2	3
(319)	4	Curtea de Justiție a Comunităților Europene	1	2	3
(320)	5	Banca Centrală Europeană	1	2	3

EB64.2 QA27 TREND MODIFIED

QA26	Pentru fiecare dintre următoarele afirmații despre Uniunea Europeană ați putea să-mi spuneți care dintre ele sunt adevărate și care sunt false?
------	---

	SE CITEȘTE LISTA	Adevărat	Fals	Nu știu
--	------------------	----------	------	---------

(321)	1	Uniunea Europeană este formată în prezent din cinsprezece state membre	1	2	3
(322)	2	Membrii Parlamentului European sunt aleși în mod direct de către cetățenii Uniunii Europene	1	2	3
(323)	3	Cea mai mare parte a bugetului european este consacrată costurilor administrative și costurilor de personal	1	2	3

EB64.2 QA28 TREND MODIFIED

ADRESAȚI QA27a ȘI QA27b DOAR în AT

QA27a

(324)

1

2

3

EB64.2 QA29a TREND MODIFIED

EB64.2 QA29b TREND MODIFIED

ADRESAȚI QA27c ȘI QA27d DOAR în FI

QA27c

(326)

1

2

3

EB64.2 QA29c TREND MODIFIED

QA27d

SE CITEȘTE LISTA

EB64.2 QA29d TREND MODIFIED

SE ADRESEAZĂ QA28a SUBEȘANTIONULUI A - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QA28b

QA28a

Care credeți că sunt cele mai importante două probleme cu care se confruntă România în prezent?

(SE ARATĂ LISTA DE RĂSPUNSURI - SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS - MAXIM 2 RĂSPUNSURI POSIBILE)

(328-343)

Infraționalitatea	1,
Transportul public	2,
Situația economică	3,
Creșterea prețurilor/inflația	4,
Impozitarea	5,
Șomajul	6,
Terorismul	7,
Apărarea/ afacerile externe	8,
Locuințele	9,
Imigrația	10,
Sistemul de îngrijire a sănătății	11,
Sistemul educațional	12,
Pensiile	13,
Protejarea mediului înconjurător	14,
Altele (SPONTAN-SPECIFICAȚI)	15,
Nu știu	16,

EB64.2 QA30 TREND MODIFIED

SE ADRESEAZĂ QA28ao DACĂ "ALTCEVA", CODUL 15 la QA28a - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QA29

QA28ao Vă rugăm specificați ce alte probleme.

10 2 (344,345-364)

EB65.2 NEW

SE ADRESEAZĂ QA28b SUBEȘANTIONULUI B - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QA29

QA28b Care credeți că sunt cele mai importante două probleme cu care se confruntă România în prezent?

(NU SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS – MAXIM 2 RĂSPUNSURI)

(365-380)

Infraționalitatea	1,
Transportul public	2,
Situația economică	3,
Creșterea prețurilor/inflația	4,
Impozitarea	5,
Șomaj	6,
Terorismul	7,
Apărarea/ afacerile externe	8,
Locuințele	9,
Imigrația	10,
Sistemul de îngrijire a sănătății	11,
Sistemul educațional	12,
Pensiile	13,
Protejarea mediului înconjurător	14,
Altele (SPECIFICAȚI)	15,
Nu știu	16,

EB65.2 NEW

SE ADRESEAZĂ QA28bo DACĂ "ALTCEVA", CODUL 15 la QA28b - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QA29

QA28bo Vă rugăm specificați ce alte probleme.

10 2 (381,382-401)

EB65.2 NEW

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIEWATE

QA29 Și pentru fiecare dintre următoarele domenii din România, credeți că Uniunea Europeană joacă un rol pozitiv, negativ sau nici pozitiv, nici negativ?

	SE CITEȘTE LISTA	Rol pozitiv	Rol negativ	Nici rol pozitiv, nici rol negativ	Nu știu
--	------------------	-------------	-------------	------------------------------------	---------

(402)

1	Combaterea infraționalității	1	2	3	4
---	------------------------------	---	---	---	---

(403)	2	Transportul public	1	2	3	4
(404)	3	Situația economică	1	2	3	4
(405)	4	Creșterea prețurilor / inflația	1	2	3	4
(406)	5	Impozitarea	1	2	3	4
(407)	6	Combaterea șomajului	1	2	3	4
(408)	7	Combaterea terorismului	1	2	3	4
(409)	8	Apărarea și politica externă	1	2	3	4
(410)	9	Locuințele	1	2	3	4
(411)	10	Imigrația	1	2	3	4
(412)	11	Sistemul de îngrijire a sănătății	1	2	3	4
(413)	12	Sistemul educațional	1	2	3	4
(414)	13	Pensiile	1	2	3	4
(415)	14	Protejarea mediului înconjurător	1	2	3	4

EB63.4 QA27

QA30	Care este opinia dvs. în legătură cu următoarele afirmații? Vă rog să-mi spuneți pentru fiecare afirmație în parte dacă sunteți pentru sau sunteți împotriva.
------	---

	SE CITEȘTE LISTA DE AFIRMAȚII – LA FIECARE RESPONDENT SE ÎNCEPE CITIREA CU ALTĂ AFIRMAȚIE – SE MARCHEAZĂ ÎN COLOANA "R" VARIANTA CU CARE SE ÎNCEPE CITIREA LISTEI	Pentru	Împotriva	Nu știu
--	---	--------	-----------	---------

(416)	1	O Uniune Monetară Europeană, având o singură monedă, Euro	1	2	3
(417)	2	O politică externă comună a statelor membre ale Uniunii Europene, în relațiile cu alte țări	1	2	3
(418)	3	O politică comună de apărare și securitate a statelor membre ale Uniunii Europene	1	2	3
(419)	4	Extinderea în continuare a Uniunii Europene pentru a include alte țări în anii următori	1	2	3
(420)	5	O constituție a Uniunii Europene	1	2	3
(421)	6	Viteza de construire a Europei să fie mai mare într-un grup de țări decât în celelalte țări	1	2	3

EB64.2 QA32 TREND MODIFIED

QA31	Din următoarea listă de acțiuni, vă rog să-mi spuneți care ar fi, pentru dvs., cele 3 acțiuni pe care Uniunea Europeană ar trebui să le realizeze cu prioritate?
------	--

SE ARATĂ CARTELA Q37 - CITEȘTE - MAX. 3 RASPUNSURI

Să ureze bun venit noilor țări membre	(422-439)
Apropierea de cetățenii europeni, prin informarea acestora mai mult despre Uniunea Europeană, politicile și instituțiile ei	1,
Implementarea cu succes a monedei unice europene, euro-ul	2,
Combaterea sărăciei și a marginalizării sociale	3,
Protejarea mediului	4,
Garantarea calității produselor alimentare	5,
Protecția consumatorilor și garantarea calității altor produse	6,
Combaterea șomajului	7,
Reforma instituțiilor Uniunii Europene și a modului lor de lucru	8,
Lupta împotriva crimei organizate și a traficului de droguri	9,
Afirmarea importanței politice și diplomatice a Uniunii Europene pe plan mondial	10,
Mentținerea păcii și securității în Europa	11,
Garantarea drepturilor individuale și a respectării principiilor democrației în Europa	12,
	13,

Combaterea terorismului	14,
Combaterea imigrației ilegale	15,
Altele (SPONTAN)	16,
Nici una dintre acestea (SPONTAN)	17,
Nu știu	18,

EB64.2 QA34

QA32	Uniunea Europeană are deja o Politică Comună Externă și de Securitate, precum și o Politică Europeană de Securitate și Apărare. În prezent există o discuție despre cât de mult ar trebui dezvoltate aceste politici în continuare. Tindeți să fiți de acord sau împotriva fiecăreia dintre următoarele afirmații?
------	--

	SE CITEȘTE LISTA DE AFIRMAȚII – LA FIECARE RESPONDENT SE INCEPE CITIREA CU ALTĂ AFIRMAȚIE – SE MARCHEAZĂ ÎN COLOANA "R" VARIANTA CU CARE SE ÎNCEPE CITIREA LISTEI	Tind să fiu de acord	Tind să fiu în dezacord	Nu știu
(440)	1 Uniunea Europeană ar trebui să aibă propriul Ministru de Afaceri Externe care să poată fi purtătorul de cuvânt pentru o poziție comună a Uniunii Europene	1	2	3
(441)	2 Politica externă a Uniunii Europene ar trebui să fie independentă de politica externă a Statelor Unite	1	2	3
(442)	3 Uniunea Europeană ar trebui să aibă o politică comună asupra imigrației pentru oamenii din afara Uniunii Europene	1	2	3

EB63.4 QA32 TREND MODIFIED

QA33	În general, în comparație cu 5 ani în urmă, ați spune că rolul internațional al Uniunii Europene a devenit ...?
------	---

SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS / - UN SINGUR RĂSPUNS

	(443)
Mai important	1
Mai puțin importantă	2
Nu s-a schimbat	3
NU ȘTIU / REFUZ	4

EB63.4 QA33c

NU SE ADRESEAZĂ QA34a și Q34b în CY(tcc) - SE TRECE LA QA35

QA34a	În general, cât de mulțumit(ă) sunteți de modul în care funcționează democrația în România?
-------	---

QA34b	Dar de modul cum funcționează democrația în Uniunea Europeană?
-------	--

SE ARATA SCALA - UN SINGUR RĂSPUNS PE COLOANĂ

SE CITEȘTE LISTA	(444) QA34a în România	(445) QA34b în Uniunea Europeană
foarte mulțumit(ă)	1	1
destul de mulțumit(ă)	2	2
nu prea mulțumit(ă)	3	3
deloc mulțumit(ă)	4	4
nu știu (răspuns SPONTAN)	5	5

EB63.4 QA34a QA34b

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIEWATE

QA35 Oamenii se pot simți mai mult sau mai puțin atașați față de orașul, satul, regiunea, țara lor sau Europa. Vă rog să-mi spuneți cât de atașat vă simțiți față de...

SE ARATA SCALA

	SE CITEȘTE LISTA	Foarte atașat(ă)	Destul de atașat	Nu prea atașat	Deloc atașat	Nu știu
(446)	1 Orașul / satul dvs.	1	2	3	4	5
(447)	2 Regiunea dvs.	1	2	3	4	5
(448)	3 România	1	2	3	4	5
(449)	4 (SUBEȘANTION A) Europa	1	2	3	4	5
(450)	5 (SUBEȘANTION B) Uniunea Europeană	1	2	3	4	5

EB63.4 QA35 TREND MODIFIED

QA36 Pentru fiecare dintre termenii următori vă rog să îmi spuneți dacă termenul vă face să vă gândiți la ceva foarte pozitiv, oarecum pozitiv, oarecum negativ sau foarte negativ?

SE ARATĂ SCALA / - SE CITEȘTE LISTA / - ROTIȚI ORDINEA DE CITIRE

		Foarte pozitiv	Oarecum pozitiv	Oarecum negativ	Foarte negativ	NU ȘTIU / REFUZ
(451)	1 Companie	1	2	3	4	5
(452)	2 Competitivitate	1	2	3	4	5
(453)	3 Securitate socială	1	2	3	4	5
(454)	4 Comerț liber	1	2	3	4	5
(455)	5 Protecționism	1	2	3	4	5
(456)	6 Globalizare	1	2	3	4	5
(457)	7 Sindicat	1	2	3	4	5
(458)	8 Reforme	1	2	3	4	5
(459)	9 Administrația publică	1	2	3	4	5

EB63.4 QA36 TREND MODIFIED

Să trecem la alt subiect

QB1 Dvs. personal, ați auzit vorbindu-se de Constituția Europeană?

SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS

Da, și în mare îi cunoașteți conținutul	(460) 1
Da, dar știți foarte puține despre conținutul ei	2
Nu	3

EB63.4 QC1

NU ADRESAȚI QB2 în ES, EL, IT, SI, HU, LU, CY, MT, SK, LV, AT, DE, LT și BE - ACESTE ȚĂRI SĂ

TREACĂ LA QB33

QB2 Din ceea ce cunoașteți legat de această temă, ați spune că sunteți în favoarea sau împotriva Constituției Europene?

(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS – UN SINGUR RĂSPUNS!)

	(461)
total în favoarea	1
parțial în favoarea	2
parțial împotriva	3
total împotriva	4
Nu știu (răspuns SPONTAN)	5

EB64.2 QA46 FILTER ON COUNTRIES MODIFIED

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIEWATE

QB3 Pentru fiecare dintre următoarele (afirmații) vă rog să îmi spuneți dacă sunteți total de acord, oarecum de acord, oarecum în dezacord sau total în dezacord ? Dacă toate statele membre adoptă tratatul de stabilire a Constituției Europene, acest lucru va face ca Uniunea Europeană să funcționeze...?

UN SINGUR RĂSPUNS PE FIECARE LINIE

	SE CITEȘTE LISTA	Total de acord	Oarecum de acord	Oarecum în dezacord	Total în dezacord	NU ȘTIU / REFUZ
--	------------------	----------------	------------------	---------------------	-------------------	-----------------

(462)	1	Mai democratic	1	2	3	4	5
(463)	2	Mai eficient	1	2	3	4	5
(464)	3	Mai transparent	1	2	3	4	5

EB64.2 QA47

QB4 Pentru fiecare dintre următoarele afirmații vă rog să îmi spuneți dacă sunteți total de acord, oarecum de acord, oarecum în dezacord sau total în dezacord ? Dacă toate statele membre adoptă tratatul de stabilire a Constituției Europene, acest lucru va face Uniunea Europeană ...

UN SINGUR RĂSPUNS PE FIECARE LINIE

	SE CITEȘTE LISTA	Total de acord	Oarecum de acord	Oarecum în dezacord	Total în dezacord	NU ȘTIU / REFUZ
--	------------------	----------------	------------------	---------------------	-------------------	-----------------

(465)	1	Mai puternică în lume	1	2	3	4	5
(466)	2	Mai competitivă economic	1	2	3	4	5
(467)	3	Mai implicată în problemele sociale	1	2	3	4	5

EB64.2 QA48

ADRESAȚI QB5 DOAR ÎN UE25 - CEIALȚI SĂ TREACĂ LA QC1

QB5

(468)

EB64.2 QA49

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIEWATE

QC1 Cum apreciați situația prezentă a fiecăreia dintre următoarele?

SE ARATĂ SCALA

	SE CITEȘTE LISTA	Foarte bună	Mai curând bună	Mai curând proastă	Foarte proastă	NU ȘTIU / REFUZ
(469)	1 Situația economiei românești	1	2	3	4	5
(470)	2 Situația economiei europene	1	2	3	4	5
(471)	3 Situația locurilor de muncă din România	1	2	3	4	5
(472)	4 Situația mediului în România	1	2	3	4	5
(473)	5 Situația asistenței sociale în România	1	2	3	4	5
(474)	6 Calitatea vieții	1	2	3	4	5
(475)	7 Situația dvs. financiară	1	2	3	4	5

EB63.4 QD1

QC2 Pentru fiecare dintre următoarele domenii vă rog să îmi spuneți dacă situația lor în România este mai bună sau mai puțin bună în comparație cu media țărilor din Uniunea Europeană?

SE ARATĂ SCALA

	SE CITEȘTE LISTA	Mult mai bună	Oarecum mai bună	Oarecum mai puțin bună	Mult mai puțin bună	La fel (SPONTAN)	NU ȘTIU / REFUZ
(476)	1 Situația economiei românești	1	2	3	4	5	6
(477)	2 Situația locurilor de muncă din România	1	2	3	4	5	6
(478)	3 Situația mediului în România	1	2	3	4	5	6
(479)	4 Situația asistenței sociale în România	1	2	3	4	5	6
(480)	5 Sistemul educațional	1	2	3	4	5	6
(481)	6 Calitatea vieții în România	1	2	3	4	5	6

EB63.4 QD2

QC3	În opinia dvs., peste cinci ani, situația fiecăruia dintre următoarele domenii va fi mai bună sau mai proastă decât este în prezent?
-----	--

SE ARATĂ SCALA

	SE CITEȘTE LISTA	Mult mai bună	Oarecum mai bună	Oarecum mai puțin bună	Mult mai puțin bună	La fel (SPONTAN)	NU ȘTIU / REFUZ
--	------------------	---------------	------------------	------------------------	---------------------	------------------	-----------------

(482)	1	Situația economiei naționale românești	1	2	3	4	5	6
(483)	2	Situația economiei europene	1	2	3	4	5	6
(484)	3	Situația locurilor de muncă din România	1	2	3	4	5	6
(485)	4	Situația mediului în România	1	2	3	4	5	6
(486)	5	Situația asistenței sociale în România	1	2	3	4	5	6
(487)	6	Calitatea vieții	1	2	3	4	5	6

EB63.4 QD3

QC4	Ați spune că economia europeană merge mai bine, mai prost sau la fel ca cea ...?
-----	--

SE ARATĂ SCALA

	SE CITEȘTE LISTA	Merge mai bine	Merge mai rău	Merge la fel	NU ȘTIU / REFUZ
--	------------------	----------------	---------------	--------------	-----------------

(488)	1	Americană	1	2	3	4
(489)	2	Japoneză	1	2	3	4
(490)	3	Chineză	1	2	3	4
(491)	4	Indiană	1	2	3	4

EB64.2 QA52

QC5	Dintre următoarele afirmații, care ar fi pentru dvs. prioritare pentru îmbunătățirea performanței economiei europene?
-----	---

SE CITEȘTE LISTA - MAXIM 3 RĂSPUNSURI

Creșterea numărului legal de orele de lucru pe săptămână	(492-499)
Îmbunătățirea educației și a pregătirii profesionale	1,
Investirea în cercetare și inovație	2,
Facilitarea creării de întreprinderi	3,
Folosirea mai eficientă a energie	4,
Investirea în infrastructura de transport (șosele, căi ferate, etc)	5,
Alta (NU SE CITEȘTE)	6,
NU ȘTIU / REFUZ	7,
	8,

EB64.2 QA63

Să trecem la alt subiect

QD1	Cât de informat(ă) vă considerați legat de extinderea Uniunii Europene, este vorba de noile țări care urmează să adere la Uniunea Europeană. Considerați că sunteți...?
------------	---

(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)

	(500)
Foarte bine informat(ă)	1
Bine informat(ă)	2
Nu bine informat(ă)	3
Deloc bine informat(ă)	4
Nu știu	5

EB56.3 Q35

QD2	Care dintre afirmațiile următoare corespunde cel mai bine situației dvs.? Considerați că știți mai multe...?
------------	--

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-UN SINGUR RĂSPUNS)

	(501)
Despre beneficiile care ar putea rezulta în urma extinderii Uniunii Europene	1
Despre problemele care ar putea rezulta în urma extinderii Uniunii Europene	2
Nici despre una, nici despre alta (SPONTAN)	3
Nu știu	4

NEW

QD3a	Care dintre afirmațiile următoare corespunde cel mai bine situației dvs.? Considerați că știți mai multe...?
-------------	--

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-UN SINGUR RĂSPUNS)

	(502)
Despre felul în care Uniunea Europeană a beneficiat în urma aderării noilor state membre	1
Despre felul în care noile state membre au beneficiat în urma aderării la Uniunea Europeană	2
Nici despre una, nici despre alta (SPONTAN)	3
Nu știu	4

NEW

QD3b	Care dintre afirmațiile următoare corespunde cel mai bine situației dvs.? Considerați că știți mai multe...?
-------------	--

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-UN SINGUR RĂSPUNS)

	(503)
Despre felul în care Uniunea Europeană ar beneficia în urma aderării viitoarelor state membre	1
Despre felul în care noile state membre vor beneficia în urma aderării la Uniunea Europeană	2
Nici despre una, nici despre alta (SPONTAN)	3
Nu știu	4

NEW

QD4	Gândindu-vă la extinderea Uniunii Europene, despre care din următoarele probleme ați dori să fiți mai bine informat(ă)? Consecințele extinderii Uniunii Europene asupra...?
-----	---

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-MAXIM 3 RĂSPUNSURI)

	(504-516)
Rolului Uniunii Europene în lume	1,
Păcii și stabilității în cadrul Uniunii Europene	2,
Funcționării democratice a Uniunii Europene	3,
Unificării politice a Uniunii Europene	4,
Dezvoltării economice și a prosperității în Uniunea Europeană	5,
Securității și a activităților infracționale din Uniunea Europeană	6,
Calității vieții din Uniunea Europeană	7,
Valorilor Uniunii Europene	8,
Diversității culturale a Uniunii Europene	9,
Immigrației în Uniunea Europeană	10,
Nici una din acestea (răspuns SPONTAN)	11,
Altceva (SPONTAN)	12,
Nu știu	13,

NEW

QD5	Care din următoarele surse de informare vă ajută cel mai mult în formarea opiniei dvs. legat de problemele extinderii Uniunii Europene?
-----	---

(ARĂTAȚI LISTA CU RĂSPUNSURI-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE)

	(517-530)
Ziarele	1,
Revistele	2,
Presa de specialitate	3,
Cărțile/Publicațiile	4,
Radioul	5,
Televiziunea	6,
Internetul	7,
Asistarea la conferințe/seminarii	8,
Discuțiile cu rudele/prietenii/collegii	9,
Experiența personală(călătoriile/vacanțele, contactele profesionale, evenimentele culturale/sportive etc.	10,
Nici una din acestea (răspuns SPONTAN)	11,
Nici una din acestea (răspuns SPONTAN)	12,
Altceva (SPONTAN)	13,
Nu știu	14,

NEW

QD6	Și, potrivit opiniei dvs., cine ar trebui să aibă responsabilitatea principală cel mai important în informarea dvs. asupra extinderii Uniunii Europene?
-----	---

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-MAXIM 3 RĂSPUNSURI)

	(531-545)
Guvernul național	1,
Autoritățile regionale/locale	2,
Parlamentul european/Parlamentarii europeni	3,

Parlamentul național/Parlamentarii naționali	4,
Comisia europeană	5,
Partidele/Organizațiile politice	6,
ONG-urile - organizațiile civile	7,
Organizațiile/structurile religioase (inclusiv biseicile)	8,
Companiile/Întreprinderile	9,
Sindicatele	10,
Instituțiile de învățământ/Universitățile și școlile	11,
Televiziunea și radioul	12,
Nici una (NU SE CITEȘTE)	13,
Altceva (SPONTAN-SPECIFICAȚI)	14,
Nu știu	15,

NEW

QD7a	În opinia dvs., credeți că în ultimii ani, valoarea exporturilor celor 15 state vechi membre ale Uniunii Europene către cele 10 noi state membre care au aderat la Uniunea Europeană în luna mai 2004, a fost mai mare, mai mică sau egală cu cea a importurilor provenind din aceste noi state membre?
------	---

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-UN SINGUR RĂSPUNS)

(546)

Mai mare decât valoarea importurilor acestora provenind din noile state membre	1
Mai mică decât valoarea importurilor acestora provenind din noile state membre	2
Egală cu valoarea importurilor acestora provenind din noile state membre	3
Nu știu	4

NEW

QD7b	În opinia dvs., după extinderea Uniunii Europene care a avut loc în luna mai 2004, valul migrației dintre cele 10 noi state membre și cele 15 deja membre a fost...
------	---

(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)

(547)

Foarte semnificativ	1
Destul de semnificativ	2
Destul de limitat	3
Foarte limitat	4
Nu știu	5

NEW

QD8	Îmi puteți spune vă rog, pentru fiecare din următoarele afirmații, dacă sunteți de acord sau nu ele? În general, extinderea Uniunii Europene...
-----	---

(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA -UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)

	ROTIȚI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS	Total de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Total în dezacord	Nu știu
(548)	1 Este o cale bună de a unifica continentul	1	2	3	4	5

(549)		européan					
	2	Întărește Uniunea Europeană	1	2	3	4	5
(550)	3	Este o cale bună de a arăta solidaritatea Uniunii Europene statelor candidate sau potențialelor state candidate	1	2	3	4	5
	4	Consolidează valorile și interesele comune europene	1	2	3	4	5
(551)							

NEW

SE ADRESEAZĂ QD9a SUBEȘANTIONULUI A - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QD9b

QD9a	Îmi puteți spune vă rog, pentru fiecare din următoarele afirmații, dacă sunteți de acord sau nu ele? Din punct de vedere politic, extinderea Uniunii Europene...
------	--

(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA -UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)

	ROȚIȚI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS	Total de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Total în dezacord	Nu știu
	1		2	3	4	5
(552)	Asigură pacea și stabilitatea pe continentul european	1	2	3	4	5
	2		2	3	4	5
(553)	Reduce șansele unei voci comune a Uniunii Europene în lume	1	2	3	4	5
	3		2	3	4	5
(554)	Favorizează democrația pe continentul european	1	2	3	4	5
	4		2	3	4	5
(555)	Înrăutățește situația drepturilor omului și ale minorităților	1	2	3	4	5
	5		2	3	4	5
(556)	Favorizează evoluția către o uniune politică în Europa					

NEW

SE ADRESEAZĂ QD9b SUBEȘANTIONULUI B - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QD10a

QD9b	Îmi puteți spune vă rog, pentru fiecare din următoarele afirmații, dacă sunteți de acord sau nu cu ele? Din punct de vedere politic, extinderea Uniunii Europene...
------	---

(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA -UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)

	ROTIȚI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS	Total de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Total în dezacord	Nu știu
--	---	-------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------	------------

(557)	1	Mărește disensiunile și instabilitatea politică de pe continentul european	1	2	3	4	5
(558)	2	Întărește rolul pe care îl joacă Uniunea Europeană pe scena internațională	1	2	3	4	5
(559)	3	Slăbește procesul decizional democratic al Uniunii Europene	1	2	3	4	5
(560)	4	Mărește protecția drepturilor omului și a minorităților în Uniunea Europeană	1	2	3	4	5
(561)	5	Blochează orice proiect de unificare politică a Uniunii Europene	1	2	3	4	5

NEW

SE ADRESEAZĂ QD10a SUBEȘANTIONULUI A - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QD10b

QD10a Din punct de vedere economic, extinderea Uniunii Europene...

(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA -UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)

	ROTIȚI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS	Total de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Total în dezacord	Nu știu
--	---	-------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------	------------

(562)	1	Face din Uniunea Europeană cel mai mare actor economic din lume	1	2	3	4	5
(563)	2	Mărește transferul de locuri de muncă în țările unde mâna de lucru este mai ieftină	1	2	3	4	5
(564)	3	Mărește sprijinul pentru statele cadidate sau pentru cele potențial candidate	1	2	3	4	5
(565)	4	Mărește numărul muncitorilor care se stabilesc aici, venind din viitoarele țări	1	2	3	4	5

	membre					
--	--------	--	--	--	--	--

NEW

SE ADRESEAZĂ QD10b SUBEȘANTIONULUI B - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QD11a

QD10b Din punct de vedere economic, extinderea Uniunii Europene...

(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA -UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)

	ROȚIȚI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS	Total de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Total în dezacord	Nu știu
(566)	1 Reduce posibilitățile de dezvoltare economică atât în Uniunea Europeană cât și în România	1	2	3	4	5
(567)	2 Mărește prosperitatea tuturor europenilor	1	2	3	4	5
(568)	3 Reduce resursele bugetare ale României	1	2	3	4	5
(569)	4 Asigură o mai bună integrare a populației din viitoarele state membre	1	2	3	4	5

NEW

SE ADRESEAZĂ QD11a SUBEȘANTIONULUI A - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QD11b

QD11a Din punct de vedere social, extinderea Uniunii Europene...

(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA -UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)

	ROȚIȚI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS	Total de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Total în dezacord	Nu știu
(570)	1 Consolidează puterea Uniunii Europene în lupta cu infraționalitatea și terorismul	1	2	3	4	5
(571)	2 Coboară standardele de viață în Uniunea Europeană	1	2	3	4	5
(572)	3 Îmbogățește diversitatea culturală a Europei	1	2	3	4	5

(573)

4	Facilitează mobilitatea anumitor categorii precum studenții, oamenii de afaceri, etc. în cadrul Europei	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---	---

NEW

SE ADRESEAZĂ QD11b SUBEȘANTIONULUI B - CEIALȚI SĂ TREACĂ LA QD12

QD11b

Din punct de vedere social, extinderea Uniunii Europene...

(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA -UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)

	ROȚIȚI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS	Total de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Total în dezacord	Nu știu
--	---	-------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------	------------

(574)

1	Mărește riscul activităților infracționale	1	2	3	4	5
---	--	---	---	---	---	---

(575)

2	Facilitează extinderea standardelor de viață și a normelor Uniunii Europene pe întreg teritoriul european	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---	---

(576)

3	Face ca tradițiile și identitățile culturale să dispară	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---	---

(577)

4	Mărește imigrația ilegală în Europa	1	2	3	4	5
---	-------------------------------------	---	---	---	---	---

NEW

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIEWATE

QD12

Care dintre următoarele, ar fi în opinia dvs., cele mai importante lucruri, necesare unei viitoare extinderi de succes a Uniunii Europene?

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-MAXIM 3 RĂSPUNSURI)

(578-588)

Un proiect politic clar pentru Europa	1,
Sprîjin adecvat din partea Uniunii Europene pentru pregătirea statelor candidate/potențial candidate	2,
O mai bună cunoaștere și înțelegere între oamenii din Uniunea Europeană și cei din statele candidate/potențial candidate	3,
O mai bună implicare a cetățenilor în cadrul Uniunii Europene și în cadrul statelor candidate/potențial candidate	4,
Cunoașterea de către public a beneficiilor și provocărilor extinderii Uniunii Europene	5,
Respectarea angajamentelor Uniunii Europene către țările care aspiră să devină membre	6,
Reforme la nivelul funcționării instituționale a Uniunii Europene	7,

Împărtășirea valorilor și principiilor Uniunii Europene de către statele candidate/potențial candidate	8,
Nici una din acestea (răspuns SPONTAN)	9,
Altceva (SPONTAN)	10,
Nu știu	11,

NEW

QD13	Se consideră că țările din vestul Balcanilor, precum Croația, Fosta Republică Yugoslavă Macedonia, Albania, Bosnia-Herțegovina, Serbia și Muntenegru inclusiv Kosovo se află sub administrația ONU. În opinia dvs., care sunt principalele obstacole care le vor întâmpina pe aceste țări, ca și Turcia, în drumul lor către Uniunea Europeană?
------	---

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-MAXIM 3 RĂSPUNSURI)

	(589-599)
Adoptarea și implementarea standardelor Uniunii Europene	1,
Reconcilierea/Cooperarea cu țările vecine	2,
Asigurarea dezvoltării economice	3,
Abordarea problemei instabilității politice	4,
Democrația	5,
Respectarea drepturilor omului și cele ale minorităților	6,
Combatere crimei organizate și a corupției	7,
Împărtășirea valorilor și principiilor europene	8,
Nici una (SPONTAN)	9,
Altceva (SPONTAN)	10,
Nu știu	11,

NEW

QD14	Potrivit dvs., aderarea țărilor din vestul Balcanilor la Uniunea Europeană ar fi...
------	---

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-UN SINGUR RĂSPUNS)

	(600)
În interesul Uniunii Europene, în principal	1
În interesul țării mele, în principal	2
În interesul țărilor din vestul Balcanilor, în principal	3
În interesul comun al Uniunii Europene și al țărilor din Balcani	4
În interesul altor actori internaționali (de exemplu Statelor Unite, Rusiei, Chinei etc.)	5
În interesul nimănui (SPONTAN)	6
Nu știu	7

NEW

QD15: NU SE ADRESEAZĂ VARIANTA DE RĂSPUNS 2 ÎN TR

QD15	Potrivit dvs., aderarea Turciei la Uniunea Europeană ar fi...
------	---

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-UN SINGUR RĂSPUNS)

	(601)
În interesul Uniunii Europene, în principal	1

În interesul țării mele, în principal	2
În interesul țărilor din Turciei, în principal	3
În interesul comun al Uniunii Europene și al Turciei	4
În interesul altor actori internaționali (de exemplu Statelor Unite, Rusiei, Chinei etc.)	5
În interesul nimănui (SPONTAN)	6
Nu știu	7

NEW

QD16	Odată ce fiecare dintre următoarele țări îndeplinesc toate condițiile impuse de către Uniunea Europeană, ați fi total de acord, mai degrabă de acord, mai degrabă împotriva sau total împotriva aderării fiecărei dintre acestea la Uniunea Europeană? Odată ce (INSERAȚI NUMELE ȚĂRII) îndeplinește toate condițiile impuse de către Uniunea Europeană, ați fi...aderării (INSERAȚI NUMELE ȚĂRII) la Uniunea Europeană?
------	--

(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA -UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)

	ROȚIȚI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS	Total de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă împotriva	Total împotriva	Nu știu
(602)	1 Fosta Republică Yugoslavă Macedonia	1	2	3	4	5
(603)	2 Albania	1	2	3	4	5
(604)	3 Bosnia-Herțegovina	1	2	3	4	5
(605)	4 Serbia-Muntegru	1	2	3	4	5
(606)	5 Turcia	1	2	3	4	5
(607)	6 Croația	1	2	3	4	5

NEW

QD17	După cum poate știți, Uniunea Europeană oferă asistență financiară statelor candidate/potențial candidate, menită să le ajute pe acestea să întărească democrația, respectarea drepturilor omului și ale minorităților, să lupte împotriva crimei organizate și a corupției, să-și dezvolte economiile și să adopte normele și standardele Uniunii Europene. În opinia dvs., această asistență financiară va fi în final...
------	---

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-UN SINGUR RĂSPUNS)

	În interesul Uniunii Europene, în principal	(608) 1
	În interesul statelor candidate/potențial candidate, în principal	2
	În interesul comun al Uniunii Europene și al statelor candidate/potențial candidate	3
	În interesul nimănui (SPONTAN)	4
	Nu știu	5

NEW

Să trecem la alt subiect

QE1	Vă rog să îmi spuneți, pentru fiecare din afirmațiile următoare, care este adevărată și care este falsă.
-----	--

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)

	SE CITEȘTE LISTA	Adevărat	Fals	Nu știu	
(609)	1	Virusul gripei aviare poate fi transmis de la om la om	1	2	3
(610)	2	Chiar dacă sunt contaminate, păsările nu reprezintă un risc pentru sănătate dacă sunt gătite	1	2	3
(611)	3	Oamenii pot lua gripa aviară dacă ating păsările contaminate	1	2	3
(612)	4	Vaccinul sezonier pentru gripa obișnuită este în egală măsură eficient și împotriva gripei aviare	1	2	3
(613)	5	Virusul gripei aviare prezent într-un ou sau conținut de către coaja acestuia poate fi eliminat prin gătitul prelungit a acestuia	1	2	3
(614)	6	Dacă un pui de găină este contaminat cu virusul gripei aviare într-o fermă, atunci toate păsările din acea fermă trebuie distruse imediat	1	2	3
(615)	7	Nu este periculos să mănânci carnea unui pui vaccinat împotriva gripei aviare	1	2	3

NEW

QE2	Comparativ cu consumul dvs. de acum șase luni, spuneți-mi dacă consumați mai mult, mai puțin sau la fel de mult...
-----	--

SE ARATĂ LISTA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE

	SE CITEȘTE LISTA	Mai mult	Mai puțin	La fel de mult	Nu știu	
(616)	1	Carne de pasăre	1	2	3	4
(617)	2	Ouă	1	2	3	4
(618)	3	Produse pe bază de ouă	1	2	3	4

NEW

SE ADRESEAZĂ QE3 ȘI QE4 DACĂ "CONSUMĂ MAI PUȚINĂ CARNE DE PASĂRE", CODUL 2 LA QE2 - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QE5

QE3	Ați spune că v-ați diminuat consumul de carne de pasăre pentru totdeauna sau doar temporar?
-----	---

(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)

Pentru totdeauna	(619) 1
Doar temporar	2
Nu știu	3

NEW

QE4	Care dintre următoarele motive este cel care explică cel mai bine decizia dvs. de a mânca mai puțină carne de pasăre?
-----	---

(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS-CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS-UN SINGUR RĂSPUNS)

(620)

Pentru că nu știți dacă este sau nu într-adevăr o amenințare pentru sănătatea dvs., ca o măsură de precauție preferați să nu mâncați carne de pasăre	1
Cu toate lucrurile pe care le auzim acum, nu mai vreți să mâncați carne de pasăre, dar nu credeți că există vreun risc real	2
Sunteți convins că este periculos să mâncați carne de pasăre în acest moment	3
Altceva (SPONTAN)	4
Nu știu	5

NEW

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIEWATE

QE5 Vă rog să îmi spuneți, pentru fiecare din afirmațiile următoare, care este adevărată și care este falsă.

SE ARATĂ LISTA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE

	SE CITEȘTE LISTA	Adevărat	Fals	Nu știu
(621)	1 Există o legislație europeană care definește măsurile de protecție care trebuie luate de către guvernele naționale în cazul unei epidemii de gripă aviară	1	2	3
(622)	2 Uniunea Europeană are un comitet de experți veterinari	1	2	3
(623)	3 Uniunea Europeană plătește daune financiare fermierilor care sunt forțați să-și sacrifice păsările pentru a împiedica răspândirea virusului	1	2	3
(624)	4 Uniunea Europeană controlează strict importurile de carne de pasăre	1	2	3
(625)	5 A fost o epidemie majoră de gripă aviară în 2003 în Uniunea Europeană care a fost ținută sub control cu succes	1	2	3

NEW

QE6 Vă rog să îmi spuneți, pentru fiecare din următoarele măsuri, dacă, în opinia dvs., aceasta este deja aplicată în Uniunea Europeană

SE ARATĂ LISTA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE

	SE CITEȘTE LISTA	Da	Nu	Nu știu
(626)	1 Carantina păsărilor în zonele de risc sporit	1	2	3
	2 Interzicerea importului de păsări vii sau carne de pasăre din țările din afara Uniunii Europene în care prezența virusului a fost confirmată.	1	2	3
(627)	3 Interzicerea târgurilor sau expozițiilor de păsări în zonele de risc ridicat	1	2	3
(628)				
(629)	4 Crearea unui prim perimetru de siguranță de	1	2	3

		3 KM și a unui al doilea de 10 KM în jurul zonelor contaminate			
(630)	5	Întărirea măsurilor de dezinfecție din zonele de risc ridicat	1	2	3
(631)	6	Sacrificare sistematică a tuturor păsărilor din fermele în care un caz de gripa aviară a fost detectat	1	2	3

NEW

QE7 Vă rog să îmi spuneți, pentru fiecare din afirmațiile următoare, dacă sunteți sau nu de acord cu aceasta.

SE ARATĂ LISTA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE

	ROȚIȚI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS	Total de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Total în dezacord	Nu știu	
(632)	1	Canalele de media difuzează informații clare legate de gripa aviară	1	2	3	4	5
	2	Autoritățile publice ale Uniunii Europene spun tot ceea ce știu despre gripa aviară	1	2	3	4	5
(633)	3	Principala preocupare a autorităților publice ale Uniunii Europene este sănătatea locuitorilor săi	1	2	3	4	5
(634)							

NEW

Să trecem la alt subiect

QF1 Ca răspuns la prețurile ridicate ale energiei, anumiți oameni propun luarea de noi măsuri care vor ajuta oamenii să reducă consumul de energie. Conform opiniei dvs. care ar trebui să fie prioritatea autorităților publice pentru a ajuta oamenii să reducă consumul de energie?

(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - MAXIMUM 2 RĂSPUNSURI)

Furnizarea de mai multe informații despre utilizarea eficientă a energiei	(635-640)
Dezvoltarea de beneficii fiscale pentru promovarea unui consum eficient al energiei	1,
Adoptarea de standarde de eficiență mai înalte pentru echipamentele consumatoare de energie	2,
Controlarea mai strictă a aplicării standardelor de eficiență existente în materie de energie	3,
Altceva (SPECIFICAȚI - SPONTAN)	4,
Nu știu	5,
	6,

EB64.2 QA64

SE ADRESEAZĂ QF2a SUBEȘANTIONULUI A - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QF2b

QF2a Ați accepta să plătiți mai mult pentru energia produsă din surse recuperabile decât pentru energia produsă din alte surse? (DACĂ DA) Cât ați fi dispuși să plătiți în plus?

ARĂTAȚI LISTA CU RĂSPUNSURI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)

	(641)
Nu, nu sunt dispus să plătesc mai mult	1
Da, aș fi dispus să plătesc pînă la 5% mai mult	2
Da, aș fi dispus să plătesc între 6 și 10% mai mult	3
Da, aș fi dispus să plătesc între 11 și 25% mai mult	4
Da, aș fi dispus să plătesc mai mult de 25%	5
Nu știu	6

EB64.2 QA66a

SE ADRESEAZĂ QF2b SUBEȘANTIONULUI B - CEILALȚI SĂ TREACĂ LA QF3

QF2b După cum știți, ne confruntăm cu noi provocări în materie de energie (precum prețuri înalte la energie, obligațiile internaționale de a reduce emisiile de CO2) care ar putea implica anumite eforturi din partea cetățenilor. Cu care dintre afirmațiile următoare sunteți cel mai de acord?

(ARĂTAȚI LISTA CU RĂSPUNSURI - CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)

	(642)
Pentru că nu intenționez să-mi schimb obiceiurile de consum al energiei, aș fi dispus să plătesc mai mult	1
Pentru că intenționez să-mi reduc consumul de energie, nu aș fi dispus să plătesc mai mult	2
Nici una din acestea (răspuns SPONTAN)	3
Nu intenționez să-mi schimb obiceiurile de consum al energiei și nu sunt dispus să plătesc mai mult (SPONTAN)	4
Intenționez să-mi reduc consumul de energie și aș fi dispus să plătesc mai mult (SPONTAN)	5
Altceva (SPECIFICAȚI - SPONTAN)	6
Nu știu	7

EB64.2 QA66b

PENTRU TOATE PERSOANELE INTERVIVATE

QF3 Pentru a răspunde noilor provocări în materie de energie cu care ne vom confrunta în anii următori, care este potrivit dvs, cel mai potrivit nivel de luare al deciziilor?

(CITIȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)

	(643)
Nivelul European	1
Nivelul Național	2
Nivelul Local	3
Nu știu	4

EB64.2 QA67

DEMOGRAFICE

D1 În chestiuni de politică oamenii vorbesc de „stînga” și de „dreapta”. Cum ați plasa vederile dvs. pe această

	scală?																				
(SE ARATĂ SCALA – NU SUGERAȚI RĂSPUNSUL - DACĂ PERSOANA INTERVIEWATĂ EZITĂ, ÎNCERCAȚI DIN NOU)																					
(644-645)																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td colspan="5" style="background-color: #c6efce;">Stânga</td> <td colspan="5" style="background-color: #c6efce;">Dreapta</td> </tr> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> </table>		Stânga					Dreapta					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Stânga					Dreapta																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10												
Refuz																					
11																					
Nu știu (răspuns SPONTAN)																					
12																					
EB65.1 D1																					
NU EXISTĂ ÎNTREBĂRILE D2 - D6																					
D7	Ați putea să-mi spuneți care din următoarele corespunde cel mai bine situației dvs. actuale?																				
(SE ARATĂ LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS – SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS – UN SINGUR RĂSPUNS)																					
(646-647)																					
Căsătorit(ă)																					
1																					
Recăsătorit(ă)																					
2																					
Nu sunt /nu am fost căsătorit(ă), locuiesc în prezent cu partenerul																					
3																					
Nu sunt /nu am fost căsătorit(ă), n-am locuit vreodată cu un partener																					
4																					
Nu sunt /nu am fost căsătorit(ă), am locuit cu un partener, dar în prezent locuiesc singur(ă)																					
5																					
Divorțat(ă)																					
6																					
Locuiesc separat de soț(ie)																					
7																					
Văduv(ă)																					
8																					
Altă situație (răspuns SPONTAN) , și anume																					
9																					
Refuz (răspuns SPONTAN)																					
10																					
EB65.1 D7																					
D8	La ce vîrstă ați încheiat pregătirea școlară (cursuri de zi)?																				
OPERATOR: Dacă "ÎNCĂ STUDIAZĂ" COD '00'																					
(648-649)																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; height: 20px;"></td> <td style="width: 50%; height: 20px;"></td> </tr> </table>																					
EB65.1 D8																					
NU EXISTĂ D9																					
D10	Sexul respondentului																				
(650)																					
Masculin																					
1																					
Feminin																					
2																					
EB65.1 D10																					
D11	Câți ani aveți?																				
(651-652)																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; height: 20px;"></td> <td style="width: 50%; height: 20px;"></td> </tr> </table>																					
EB65.1 D11																					
NU EXISTĂ ÎNTREBĂRILE D12-D14																					

SE ÎNTREABĂ D15b DOAR CEI CARE NU PRESTEAZĂ ÎN PREZENT NICI UN FEL DE MUNCĂ PLĂTITĂ
CODURILE 1-4 LA D15a

D15a Care este ocupația dv. actuală?

D15b Ați desfășurat muncă plătită în trecut? Care a fost ultima dv. ocupație?

	(653-654)	(655-656)
	D15a	D15b
	Actuală	Trecută
NU LUCREAZĂ		
Responsabil(ă) cu treburile casei, efectuează cumpărăturile zilnice, sau fără nici un fel de ocupație curentă, fără un loc de muncă	1	1
Elev / Student	2	2
Șomer sau temporar fără loc de muncă	3	3
Pensionat(ă) sau în incapacitate de muncă pe caz de boală	4	4
ACTIVITATE PE CONT PROPRIU		
Fermier, agricultor	5	5
Pescar	6	6
Profesiuni liberale (avocat, medic, contabil, arhitect, ...)	7	7
Proprietar de magazin, meseriaș, altă persoană care lucrează pe cont propriu	8	8
Deținătorul unei afaceri, proprietarul (unic sau asociat) unei companii	9	9
ANGAJAT		
Specialist cu studii superioare, salariat (medic, avocat, contabil, arhitect...)	10	10
Manager general, director sau persoană care ocupă o funcție de conducere la vârf	11	11
Persoană ocupând o funcție de conducere la nivel mediu și inferior (șef de departament, șef de birou, profesor, tehnician)	12	12
Angajat, lucrând în special la birou	13	13
Angajat, lucrând în special în teren (agent de vânzări șofer, ...)	14	14
Angajat, lucrând în domeniul serviciilor publice dar nu la birou (spital, alimentație publică, poliție, pompieri, ...)	15	15
Maistru, șef de echipă	16	16
Muncitor calificat	17	17
Muncitor necalificat, zilier, personal de serviciu	18	18
NICIODATĂ NU A PRESTAT VREO MUNCĂ PLĂTITĂ	19	19

EB65.1 D15a D15b

NU EXISTĂ ÎNTREBĂRILE D16-D24

D25 Locuiți ...?

(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)

	(657)
La sat sau comună	1
Într-un oraș mic sau mediu	2
Într-un oraș mare	3
Nu știu	4

EB65.1 D25

NU EXISTĂ ÎNTREBĂRILE D26 - D39

D40a	Vă rog să-mi spuneți câte persoane în vârstă de 15 ani și peste, locuiesc în această gospodărie, incluzându-vă și pe dvs. aici?
------	---

SE ÎNREGISTREAZĂ RĂSPUNSUL

(658-659)

--	--

EB65.1 D40a

D40b	Câți copii cu vârsta mai mică de 10 ani locuiesc în această gospodărie?
------	---

OPERATOR: SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS - SE NOTEAZĂ RĂSPUNSUL

(660-661)

--	--

EB65.1 D40b

D40c	Câți copii cu vârsta între 10-14 ani locuiesc în această gospodărie?
------	--

OPERATOR: SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS – SE NOTEAZĂ RĂSPUNSUL

(662-663)

--	--

EB65.1 D40c

D41	Dvs. personal v-ați născut...?
-----	--------------------------------

(SE ARATĂ LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS – SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS – UN SINGUR RĂSPUNS)

	(664)
În România	1
În altă țară membră a Uniunii Europene	2
În Europa, dar nu într-o țară membră a Uniunii Europene	3
În Asia, în Africa sau în America Latină	4
În America de Nord, în Japonia sau în Oceania	5
Refuz (răspuns SPONTAN)	6

EB63.4 D41

D42	Care din următoarele propoziții corespunde situației dvs.?
-----	--

(SE ARATĂ LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS – SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS – UN SINGUR RĂSPUNS)

	(665)
Mama și tatăl dvs. s-au născut în România	1
Unul dintre părinți s-a născut în România iar celălalt s-a născut într-un stat membru al Uniunii Europene	2
Mama și tatăl dvs. s-au născut într-un stat membru al Uniunii Europene	3
Unul dintre părinți s-a născut în România iar celălalt s-a născut într-un stat din afara Uniunii Europene	4
Tatăl și mama dvs. s-au născut în afara Uniunii Europene	5
Nu știu / Refuz (răspuns SPONTAN)	6

EB65.1 D42

D43a	Aveți telefon fix în posesie în gospodărie?
------	---

D43b	Posedați un telefon mobil?
------	----------------------------

	(666)	(667)
	D43a	D43b
	Telefon fix	Telefon mobil
Da	1	1
Nu	2	2

EB65.1 D43a D43b

D44 Vă considerați a fi ...?

NU SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS / - SE ARATĂ LISTA / - UN SINGUR RĂSPUNS

	(668-669)
Catolic	1
Ortodox	2
Protestant	3
Altă formă de creștin	4
Evreu	5
Musulman	6
Sikh	7
Budistă	8
Hindusă	9
Ateu	10
Necredincios\agnostic	11
Alta (NU SE CITEȘTE)	12
NU ȘTIU / REFUZ	13

EB64.3 D44

D45 În afară de nunți și înmormântări, cam cât de des participați la servicii religioase?

SE ARATĂ LISTA / - SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS / - UN SINGUR RĂSPUNS

	(670)
Mai mult de o dată pe săptămână	1
O dată pe săptămână	2
Cam o dată pe lună	3
Cam la 2 sau 3 luni	4
Doar cu ocazia sărbătorilor	5
Cam o dată pe an	6
Mai rar	7
Niciodată	8
NU ȘTIU / REFUZ	9

EB64.3 D45

D46 Pe care dintre următoarele bunuri le aveți în posesie?

SE ARATĂ LISTA - SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS - MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE

	(671-680)
Televizor	1,
DVD player	2,
CD player	3,

Computer / calculator	4,
Conexiune la internet acasă	5,
Mașină / autoturism	6,
Un apartament / o casă pe care le-ați achitat	7,
Un apartament / o casă pentru care încă mai plătiți	8,
Nici unul (NU SE CITEȘTE)	9,
NU ȘTIU / REFUZ	10,

EB65.1 D46

PROTOCOL DE INTERVIU

P1	Data interviului:			
	(681-682)		(683-684)	
		ziua		luna

EB65.1 P1

P2	Ora începerii interviului:			
	(OPERATOR: FOLOȘIȚI MODUL DE ÎNREGISTRARE CU 24 DE ORE)			
	(685-686)	(687-688)		
		ora		minute

EB65.1 P2

P3	Durata interviului, în minute:			
	(689-691)			
			minute	

EB65.1 P3

P4	Numărul de persoane prezente în timpul interviului, inclusiv operatorul de interviu.			
	(692)			
	Două (operatorul de interviu și persoana interviuată)			1
	Trei			2
	Patru			3
	Cinci sau mai multe			4

EB65.1 P4

P5	Cooperarea persoanei interviu			
	(693)			
	Excelentă			1
	Bună			2
	Medie			3
	Proastă			4

EB65.1 P5

P6	Mărimea localității			
	1 - Sat 2 - Oraș sub 30.000 de locuitori 3 - Oraș 30-100.000 de locuitori 4 - Oraș 100-200.000 de locuitori 5 - Oraș peste 200.000 de locuitori 6 - București			
	(694-695)			

EB65.1 P6

P7	Regiunea
	1 - Nord-Est 2 - Sud-Est 3 - Sud 4 - Sud-Vest 5 - Vest 6 - Nord-Vest 7 - Centru 8 - București
	(696-697)
	<input type="text"/>
	EB65.1 P7
P8	Cod poștal
	(698-705)
	<input type="text"/>
	EB65.1 P8
P9	Numărul punctului de eșantionare
	(706-713)
	<input type="text"/>
	EB65.1 P9
P10	Cod operator de interviu
	(714-721)
	<input type="text"/>
	EB65.1 P10
P11	Factor de ponderare
	(722-729)
	<input type="text"/>
	EB65.1 P11
	ADRESAȚI DOAR în LU, BE, ES, FI, EE, LV, MT și TR
P13	
	(730)
	<input type="text"/>
	<input type="text"/>
	<input type="text"/>
	1
	2
	3
	EB65.1 P13

Note

¹ Formulările din acest paragraf sunt bazate pe analiza unei matrici de corelații între răspunsurile referitoare la agenda publică națională pe de o parte și răspunsurile așteptate din partea UE, pe de altă parte. Am interpretat corelațiile semnificative pentru nivelul $p=0.05$.

² Este mai puțin clar de ce se înregistrează o asociere semnificativă și între preocuparea pentru problemele terorismului și idea că UE trebuie să acționeze cu prioritate și în spațiul reducerii șomajului. Posibil să fie vorba de conștiința difuză a faptului că terorismul este favorizat și de probleme social-economice precum șomajul.

ⁱⁱⁱ Regresia optimismului personal asupra încrederii în UE este de 0.49 la nivelul eșantionului românesc (calculare cu regresie ordinală). Coeficientul corespunzător este de 0.54 pe eșantionul din NSM și de numai 0.36 pentru eșantionul din UE15. În toate cele trei cazuri coeficientul de regresie este semnificativ diferit de zero pentru $p=0.01$. Conversia încrederii instituționale în optimism personal este însă mult mai puternică pentru români și pentru cetățenii din NSM decât pentru cei din UE15. Pentru calcule, ambele variabile QA10.5 și QA6 au fost scalate direct cu variație între 1 (încredere/optimism), 0 (non-răspuns, nu știu) și -1 (neîncredere/pesimism).

^{iv} Datele de sondaj nu permit o estimare a structurii ofertei mediatice, factor care probabil contează, de asemenea, în determinarea încrederii în UE.

^v Coeficientul de regresie pentru predictorul "prosperitate" are un coeficient de valoare mai mare pe eșantionul românesc comparativ cu cele din NSM sau din UE15 (Tabelul A 1).

^{vi} Tabelul prezintă ierhia răspunsurilor pentru jumătatea de eșantion în care întrebarea a fost formulată cu răspunsuri predeterminate (QA28a). Aceeași întrebare a fost pusă pentru jumătate de eșantion fără a specifica variantele de răspuns (QA28b). În cazul României cele două ierarhii obținute nu diferă considerabil. La fel pentru NSM și pentru UE15.

^{vii} Paragraf bazat pe interpretarea matricii de corelații dintre percepția problemelor sociale (Qa28) și caracteristici de status (vârstă, educație, gen, rezidență, stare materială, acces internet etc.), consum media, stări de satisfacție etc.

^{viii} Am avut în vedere diferențieri funcție de vârstă (15-24 ani, 25-39 ani, 40-54 ani, peste 54 ani), educație (primară, medie, superioară, în curs de desfășurare), rezidență (rurală, oraș mic sau mediu, oraș mare), posesie autoturism, acces internet acasă, ocupare (muncitor calificat, pensionar), participare la servicii religioase, satisfacție cu viața, percepția vieții actuale față de cea de acum cinci ani.

^{ix} Toate formulările din subcapitol referitoare la segmentele sociale care manifestă un grad mai mare de îngrijorare pe o temă sau alta sunt bazate pe analize de corelații bivariate între variabile de status și măsuri ale îngrijorării. Textul interpretează sensul social al corelațiilor statistice semnificative la nivelul $p=0.05$. Am construit câte o matrice de corelații de acest tip pentru România, NSM și UE15.

^x În EB65 întrebarea referitoare la atașamentul față de Europa a fost pusă la jumătate din fiecare eșantion de țară iar cea despre atașamentul în raport cu UE la cealaltă jumătate de eșantion. Pentru tipologizare am definit atașamentul maxim la spațiul european prin atașament maxim fie în raport cu UE fie în raport cu Europa.

^{xi} Raportarea duală la "UE/Europa" este una obligată de faptul că la jumătate din eșantioanele naționale întrebarea a fost despre UE iar la cealaltă jumătate cu referire la Europa. Vezi detalii în nota anterioară.

^{xii} Gruparea țărilor a fost generată prin cluster de tip ierarhic (metoda „celui mai depărtat vecin”, distanțe euclidiene la patrat, variabile nestandardizate) cu variabile de profil referitoare la atașamentul local, regional, național și european/față de UE. Am recodificat pentru scalare directă variabilele din setul QA35, cu valori între -1 pentru atașament minim, -0.5, 0 pentru „nu știu”, 0.5 și 1 atașament maxim. Non-răspunsurile au fost considerate centru de scală.

^{xiii} Variația foarte mare a distribuției de frecvențe relative pentru răspunsurile la întrebarea despre preturi și consumul de energie trebuie interpretată cu toată prudența dat fiind faptul că întrebarea a fost pusă numai la jumătate din eșantion. În consecință eroarea de reprezentativitate este mult mai mare decât la întrebările aplicate pe total eșantion.

^{xiv} Datele disponibile pentru afilierea ne-creștine sunt reduse în sondaj și nu permit elaborări suplimentare.